

BridgenL

MAGAZINE VOOR ALLE BRIDGERS

Jaargang 94 • nr 2
maart 2026

HET
BREIN

Martin Loman over zijn vrouw Louise:

“Het is voor mij
echt een raadsel hoe
het brein werkt”

SPORTPSYCHOLOOG
JOYCE JANSSEN
OVER MENTALE
UITDAGINGEN VOOR
BRIDGERS

BRIDGEFAMILIE:
BRIDGEPROMOTOR
EN -OPA JAN BOEKT
SUCCES MET KLEINKIN-
DEREN ÉN OP SCHOOL

TIPS VAN EEN
'SLAAPPROFESSOR':
ZO VAL JE NA EEN
AVONDJE BRIDGEN
MOEITeloos IN SLAAP

DE 'SLIMSTE' CLUB:
SLIMME KEUZES VAN
B.C. CRASH ZORGEN
VOOR VERDUBBELING
LEDENTAL

BLIJF FYSIEK
ÉN MENTAAL
VITAAL MET
COGNITIEVE
FITNESS

ALL-INCLUSIVE BRIDGEREIS KOS

15-DAAGSE ALL-INCLUSIVE BRIDGEREIS KOS

Gaat u ook mee met de populairste bridgevakantie van 2026? Op Kos vindt u de unieke combinatie van Griekse cultuur en mooie zandstranden. Samen met Boon-a-part Bridgereizen ontdekt u het prachtige eiland en geniet u van gezellige bridgedrives.

Hotel Caravia Beach

Hotel Caravia Beach is een schitterend all-inclusive resort, gelegen op een prachtig plekje in de rustige badplaats Marmari. De verschillende zwembaden, het heerlijke eten en de gezellige bridgeavonden maken het een waar vakantieparadijs voor bridgers. Wanneer u een strandliefhebber bent, dan is Caravia Beach het juiste adres. Het hotel ligt direct aan het (privé)strand en de helderblauwe zee. Heerlijk voor een vakantie vol zon, zee en strand!

Het eiland

In de azuurbloauwe Egeïsche Zee, ligt het schitterende Griekse eiland Kos. Het is een vruchtbaar eiland met veel water en een heerlijk klimaat waar de winters mild zijn en najaar niet al te heet. Tijdens een vakantie op Kos geniet u van heerlijke stranden, gezellige stadjes en de karakteristieke Griekse cultuur.

Excursies

De gastvrije bewoners hebben veel tradities behouden. Dat ziet u terug in de charmante bergdorpen. Bezoek zeker Kos-Stad, met een leuk centrum, Griekse restaurantjes en populaire stranden. De leukste manier om Kos te ontdekken? Op de fiets! Facultatief bieden wij u enkele excursies en bijzondere activiteiten aan tijdens uw verblijf op Kos. Afhankelijk van het aantal deelnemers kunt u zich inschrijven voor een eilandtour, een boottocht naar omliggende eilanden en nog veel meer.

Vliegen

De vliegreis duurt circa 3.15 uur. Hotel Caravia Beach ligt op ongeveer 15 minuten rijden afstand van het vliegveld.

Bridgen

Tijdens de reis wordt een competitie van in totaal 8 zittingen gespeeld, de overige dagen wordt er gebridget op inschrijving. Op de aankomsttag wordt niet gebridget.

Bekijk onze website voor al de buitenlandreizen.

Vanaf
€1930
p.p.

Inbegrepen

- De wedstrijdleiders van Boon-a-part, Anny en Sjef Boon, zullen heel uw vakantie aanwezig zijn
- Verblijf op basis van all-inclusive
Ontbijt (06.00-10.00 uur), lunch (12.30-14.30 uur), snacks, diner in buffetvorm (18.30-21.30 uur), ijsjes, koffie en thee, mineraalwater, frisdranken, bier, wijn en lokale alcoholische drankjes (10.00-00.00 uur)
- Transfer luchthaven – accommodatie v.v.
- 14 overnachtingen in Hotel Caravia Beach
- Scoreverwerking via Bridgemates, dit houdt in een snelle uitslag en voor elk paar een persoonlijk overzicht
- Dagelijks de leukste journaals met uitslagen, tips en wetenswaardigheden
- Volledig bevoegde wedstrijdleiders (gezelligste wedstrijdleiders van Nederland)
- Op iedere avond zijn – voor leden van De Nederlandse Bridge Bond – meesterpunten te verdienen
- Toeristische tips en informatie over de omgeving en het eiland.

Niet inbegrepen

- Niet genoemde maaltijden
- Reis- en/of annuleringsverzekering
- Eventuele optionele excursies
- Entreegelden
- Uitgaven van persoonlijke aard, zoals drankjes, fooien, etc.
- Reserveringskosten: €20 per boeking
- Toeristenbelasting per kamer per nacht, ter plaatse te betalen
- Ruim- en cabinbagage

15-DAAGSE ALL INCLUSIVE BRIDGEREIS KOS

Zondag 11 oktober 2026

Vanaf €1930 p.p.

*Eenpersoonstoelag €40 per nacht. Boekingskosten bedragen €20 per boeking.

Krachtig maar kwetsbaar

Veel bridgers hebben het vast wel eens meegemaakt: je hebt 's avonds een gezellig potje gebridged, maar als je eenmaal in bed ligt, blijven je gedachten malen. *Had ik anders moeten bieden? Was de gekozen uitkomst wel goed? En heb ik het spel nou op de juiste manier afgespeeld?*

Terwijl het spel al is afgelopen, gaat het in je gedachten nog even door. Want bridge is een spel dat je niet alleen met kaarten speelt, maar vooral met je brein. Bij elke bieding of slag en bij ieder contract doe je een beroep op je hersenen om logisch na te denken, patronen te herkennen en een strategie te bepalen.

Dus vonden we het tijd om 'Het Brein' centraal te zetten in deze editie van *BridgeNL* en deden we een oproep. Daarin vroegen we onder meer: "Helpt bridgen jou om mentaal fit te blijven? En kom jij ook moeilijk in slaap na een avondje bridgen?" We kregen tal van reacties, waarvoor dank.

Helaas kunnen we niet alles kwijt in het blad. Maar het heeft wel degelijk gezorgd voor een paar heel krachtige, maar kwetsbare verhalen. Bij de vrouw van Martin Loman is een paar jaar geleden alzheimer geconstateerd. Sindsdien bestaat haar leven voornamelijk uit bridgen – en dat is niet overdreven gesteld. Ze speelt alleen nog maar bridge, van 's och-

tends vroeg tot 's avonds laat. "Het is voor mij echt een raadsel hoe het brein werkt", zegt Martin verderop in het blad.

Of wat te denken van Hannie Zandvliet, die werd getroffen door een herseninfarct. Haar denkvermogen kreeg een tik en ze moest alles opnieuw leren onthouden. Tijdens haar herstel vormde bridge voor haar een mentaal steuntje in de rug: "Ik bouwde mijn uithoudingsvermogen op en zette mijn hersenen aan het werk."

En dan is er nog Egbert Poell. Hij durfde zich heel kwetsbaar op te stellen door te vertellen dat hij lange tijd moeite had om zich aan de bridgetafel een beetje sociaal te gedragen. De reden? Zijn IQ en EQ waren niet in balans, waardoor hij zijn emoties niet onder controle had. Nu zegt hij: "Ik weet als geen ander: je brein functioneert veel beter als je emotioneel in balans bent."

Het zijn slechts drie van nog veel meer mooie verhalen die je kunt lezen in deze splinternieuwe editie van *BridgeNL*. Verder kun je natuurlijk ook weer zelf aan de slag met allerlei spellen. Daag jezelf uit met Bieden & Spelen, speel Bridge Start of Denk mee met Joris.

O ja, en dan wil ik nog even terugkomen op het begin van dit voorwoord. Hoe komt het toch dat je na een

avondje bridgen soms zo moeilijk in slaap komt? Voor het antwoord op die vraag en een aantal praktische tips wat je hiertegen kunt doen, verwijs ik je graag naar de interviews met sportpsycholoog Joyce Jansen en neuropsycholoog en voormalig slaaponderzoeker Ton Coenen, verderop in het blad.

Ik wens je veel lees- en speelplezier!

Guus Peters
Hoofdredacteur *BridgeNL*

INHOUD

8

Presteren kun je leren!

Sportpsycholoog Joyce Jansen bespreekt mentale uitdagingen voor bridgers

34

"Het is voor mij echt een raadsel hoe het brein werkt"

Hersenkraakers: Martin Loman

16

"Ik weet zeker dat bridge goed is voor de ontwikkeling van jongeren"

Liefde voor bridge: Imke van den Wijngaard (17)

36

"Ik hoop dat ze wat van mijn bridge-genen hebben"

Bridgepromotor en -opa Jan boekt succes met eigen kleinkinderen én op school

19

Bieden & Spelen Uitdagende spellen op drie niveaus

43

Bridge Start SA-contracten spelen

32

"Met een lidmaatschapspakket van de BridgeBond krijg je voordeel, voorrang en voorrecht"

46

De impact van bridgen op slaap – en vice versa

Met deze tips van 'slaapprofessor' Ton Coenen val je na een avondje bridgen moeiteloos in slaap

COLOFON

BridgeNL is een uitgave van Nederlandse Bridge Bond en Golazo Media

Uitgever

Michel van Troost

Hoofdredactie

Guus Peters

Eindredactie

Hans Kelder en Janeke de Zeeuw

Projectleiding

Marleen Kessel

Coverfoto

Klaas Jan van der Weij

Vormgeving

pageturner.design

Druk

PreVision, Eindhoven

Met redactionele bijdragen van

Daphne van Breemen, Ton Coenen, Saskia Hermans, Peter IJsselmuiden, Patrick van IJendoorn, Hans Kelder, Joris van Lankveld, Rens Philipsen, Machiel Pomp, Max Rebattu, Erik Slump, Rob Stravers, Paul Vonck, Berry Westra en Marcel Winkel

Fotografie

ANP Foto, Ton Coenen, Cognitieve Fitness, Joyce Jansen, Nederlandse Bridge Bond, Orange Pictures, Shutterstock, Vecteezy, Violentbridgetoer, Klaas Jan van der Weij en Imke van den Wijngaard/Ruben Buijs

Advertentie-exploitatie

Advertorials vallen buiten de verantwoordelijkheid van redactie en uitgever. Voor meer informatie over partnerships en/of adverteren kunt u contact opnemen met Wendy Coppers via wendy.coppers@golazo.com

Bridge- en Boekenshop

bridgeshop@bridge.nl
www.bridgeshop.nl
Tel. 030-2759999

Nederlandse Bridge Bond

Kennedylaan 9
3533 KH Utrecht
Tel. 030-2759999
nbb@bridge.nl
www.bridge.nl

© 2026 NBB/Golazo Media

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, in fotokopie of anderszins gereproduceerd door middel van boekdruk, foto-offset, fotokopie, microfilm of welke andere methode dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

We zijn toegewijd om alleen papier te gebruiken dat afkomstig is van verantwoord beheerde, gecertificeerde bosbouw en chloorvrije productie. Het papier dat in dit tijdschrift wordt gebruikt, is afkomstig uit duurzaam beheerde bossen die voldoen aan strikte milieue-, ethische en sociaal-economische normen. Dit magazine is verpakt en verzonden in een PCR-folieverpakking, gemaakt van ingezameld plastic van huishoudens en bedrijven. Door het gebruik van PCR leveren we een bijdrage aan de circulaire economie en verkleinen we de afvalberg. De PCR-grondstof voor de seal van dit magazine is afkomstig van Europees plastic afval.

50

"Het voelde alsof mijn hersenen sliepen. Al mijn automatismen waren verdwenen"

Hersenskrakers: Hannie Zandvliet

52

"Een hele belevenis, die niet om winnen of verliezen draait"

Vooruitblik:
NK Scholenbridge 2026

56

Denk mee met Joris
Wedstrijdbespreking
met bridgebaas
Joris van Lankveld

60

"De tijd dat van bovenaf alles wordt geregeld, is voorbij"

De 'slimste' club: B.C. Crash

65

Blijf fysiek én mentaal vitaal met Cognitieve Fitness

'Move your body, sharpen your brain'

74

"Ik weet als geen ander: je brein functioneert veel beter als je emotioneel in balans bent"

Hersenskrakers: Egbert Poell

76

Vraag het Berry
Antwoord op grote én kleine vragen over bridge

84

Club Battle
(biedhanden op pagina 10 en 13)

en verder...

06 Bridge Spot

15 Psychologische oorlogsvoering
Column Patrick van Ijendoorn

68 Wees geen boef, gedraag je artikel 74-proof
Spelregels voor aan de bridgetafel én daarbuiten

73 Bridgesonnet
Superfit

95 Agenda
Evenementen uitgelicht

96 Gadgets & Gimmicks
Hebbedingen voor de moderne bridger

98 Nieuws

Partner BridgenL

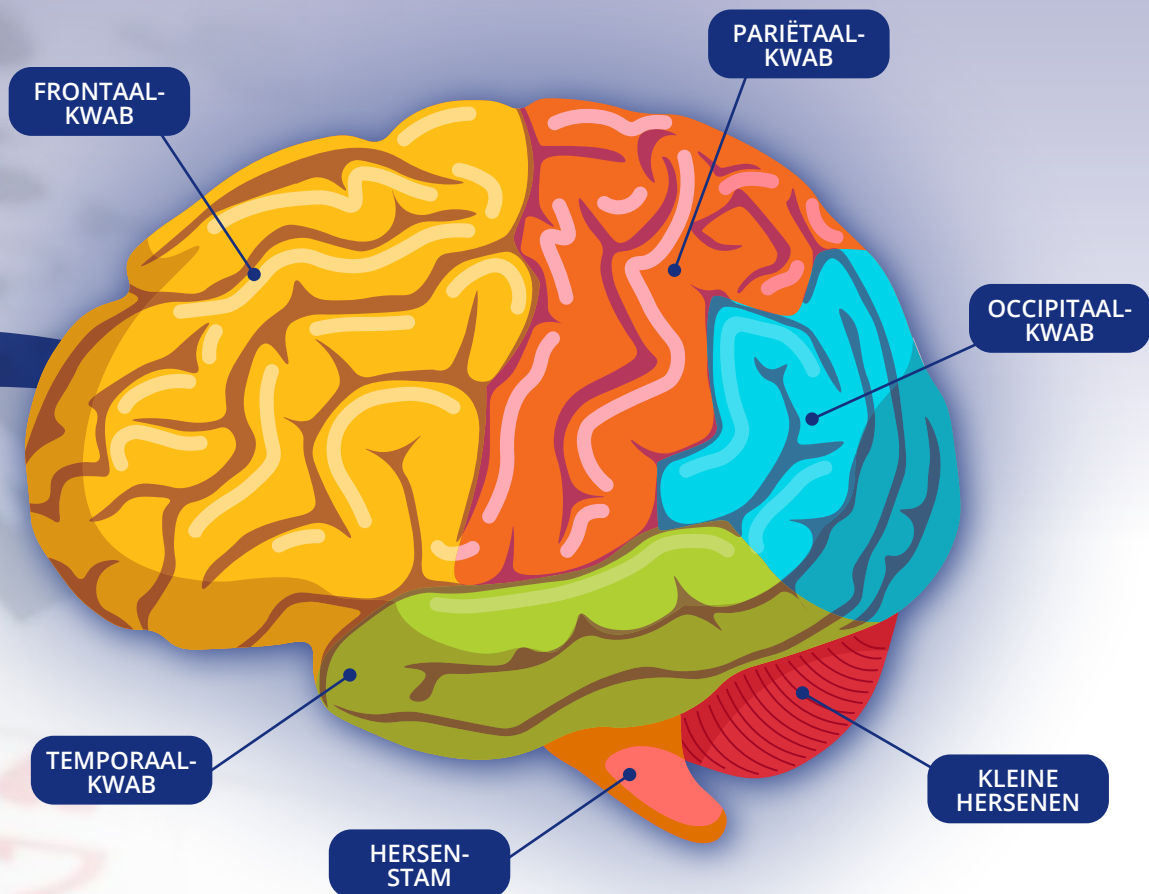

Het brein in kaart

Het spelen van bridge eist veel van de cognitieve functies van het menselijk brein. Het spel is strategisch, vraagt nogal wat van het geheugen, doet een beroep op communicatieve capaciteiten, vraagt wat van het vermogen om impulsen en negatieve emoties te onderdrukken en gaat voor velen met opwindning of zelfs stress gepaard. En dat veelkoppige orkest wordt strak gedirigeerd vanuit één en dezelfde hersenpan. Dat werpt de vraag op: Welke delen van je hersenen gebruik je bij het bridgen? BridgeNL vroeg neuropsycholoog Ton Coenen om het brein in kaart te brengen.

Ton Coenen & Guus Peters

Cognitieve vermogens zijn onder meer geheugen, intelligentie, concentratie en taalvaardigheid. Ze stellen iemand in staat om informatie en kennis op te nemen en te verwerken, om zo te komen tot begrijpen en redeneren, en tot het verwerken en oplossen van problemen.

Welke kwab doet wat?

Iedere hersenhelft is verdeeld in vier delen, die kwabben genoemd worden. In iedere kwab bevinden zich diverse hersenfuncties, zoals het denken, de besluitvorming, de probleemoplossing en de bewustwording.

- De **frontaalkwab** is uitermate belangrijk voor talloze hogere functies, zoals planning, besluitvorming, gedrag, emoties en impulscontrole.
- De **temporaalkwab** heeft te maken met geluidsinterpretaties, het begrijpen van spraak (alleen door de linkerhersenhelft) en is verder cruciaal voor aspecten van het geheugen.
- De **pariëtaalkwab** is cruciaal voor dagelijkse handelingen, rekenen, het herkennen van objecten en voor ruimtelijk inzicht.
- De visuele waarneming vindt plaats in de **occipitaalkwab**.

Geheugen en emoties

Aspecten van geheugen en emotie liggen ook nog in delen onder de frontaalkwab, zoals de hippocampus (voor geheugen) en het limbisch systeem (voor emoties). Deze laatste twee delen spelen een belangrijke rol bij het ontstaan van trauma's. Alertheid en vigilantie zijn primair gelokaliseerd in het reticulair activeringssysteem in de hersenstam.

De ziekte van Alzheimer tast hoofdzakelijk de cognitieve kwabben aan, die daarmee vormen van dementie veroorzaken.

Een fit brein

Regelmatig bridgen houdt het brein fit, verbetert het werkgeheugen en kan helpen bij het voorkomen van cognitieve achteruitgang en dementie. Wil je ook de cognitieve voordelen benutten die het bridgen kan opleveren? Speel dan niet op de automatische piloot, maar daag je brein uit en zet je hersenen bewust aan het werk!

Naar: Rita Carter (1998), *Het brein in kaart*, in 2026 gemodificeerd door A. Coenen.

BRABANT SPORT ACADEMIE

RAIN MET
E TOP VAN
BRABANT
EER VAN LESSEN
DE TOPSPORT

Presteren kun je leren!

SPORTPSYCHOLOOG JOYCE JANSEN BESPREEKT
MENTALE UITDAGINGEN VOOR BRIDGERS

Bij bridge draait het niet alleen om systeemkennis of tactisch inzicht. Concentratie, kunnen omgaan met tegenslag, het verdragen van spanning en onderlinge communicatie spelen een minstens even grote rol. Daarom werkt TeamNL Bridge Open – de beste Nederlandse bridgers – sinds een paar maanden met sportpsycholoog Joyce Jansen.

Guus Peters | Foto's: privéarchief | Illustraties: Vecteezy

NBB CLUB BATTLE 2026 RONDE 2

WEST

.....

1 Noord gever | Niemand kwetsbaar

♠ A 8 6
♥ A 8 6
♦ 6 5 4
♣ V B 10 9

2 Oost gever | Noord-zuid kwetsbaar

♠ V 7 6
♥ 10 9 8
♦ 9 8 7
♣ A V 4 3

3 Zuid gever | Oost-west kwetsbaar

Zuid opent 1♥, vanaf een vijfkaart

♠ A H B 7 6
♥ 7 6
♦ A H B 10 2
♣ 3

4 West gever | Allen kwetsbaar

♠ A 7 6
♥ A H 8 7
♦ 3
♣ A H B 10 2

5 Noord gever | Noord-zuid kwetsbaar

♠ H V 3
♥ V 7 6
♦ V 10 8 5
♣ A B 2

6 Oost gever | Oost west kwetsbaar

♠ V B 10 4 2
♥ 10 9 7 6
♦ H 5
♣ 7 2

7 Zuid gever | Allen kwetsbaar

Zuid opent 3♦, preëemptief

♠ A H B 9 6 5
♥ -
♦ 4
♣ A H 10 9 8 6

8 West gever | Niemand kwetsbaar

♠ A 4 2
♥ H V B 3
♦ H V 2
♣ 10 9 8

Iedere bridger kent het gevoel: na een stomme fout blijft het nog even malen in je hoofd. Terwijl de kaarten voor het volgende spel alweer op tafel liggen, zit jij in gedachten nog bij de verkeerde beslissing. Het gevolg: je bent niet volledig gefocust en mist mogelijk cruciale informatie. Bridge speel je met je hoofd, maar soms zit dat hoofd je ook in de weg.

Geen onbekende

Zeker op topniveau, waar de verschillen klein zijn, kan een moment van concentratieverlies of onoplettendheid grote gevolgen hebben. Om ook het mentale aspect zo goed mogelijk onder de knie te krijgen, voegde TeamNL Bridge Open sportpsycholoog Joyce Jansen eind vorig jaar aan het begeleidingsteam toe. Jansen sluit één keer in de vier tot zes weken aan tijdens de trainingsdag op vrijdag.

Jansen is bekend in de sport. Ze heeft haar eigen praktijk en werkt daarnaast voor sportkoepel NOC*NSF. Ze werkt met schaatsters, zwemmers, paralympische zwemmers, veldrijders, tennissers en golfers. Van jonge talenten tot ervaren olympiërs. En sinds een paar maanden dus ook met TeamNL Bridge Open.

Aan de slag

Hoewel Jansen benadrukt dat ze pas net begonnen is, kreeg ze naar eigen zeggen al een goede indruk van de mentale uitdagingen waar de beste bridgers van Nederland tegen aanlopen. Daar gaat ze de komende tijd met zowel het team als per paar of individu mee aan de slag.

Speciaal voor BridgeNL bespreekt ze een paar mentale uitdagingen die voor elke bridger herkenbaar zijn en geeft ze tips hoe je er het beste mee kunt omgaan.

Zie pagina 84 tot en met 93 voor de bijbehorende Club Battle.

Onderlinge communicatie

"Bridge speel je niet alleen, maar als paar. Om tot goede prestaties te komen is het belangrijk dat je elkaar begrijpt en elkaars behoeften kent. Daarvoor is het nodig dat je onderling goed communiceert. Dat kan zowel verbaal als non-verbaal. Ga maar na: als de één een fout maakt en de ander begint te zuchten of gooit zijn kaarten net te hard op tafel, dan kan dat tot irritatie leiden.

Misschien heeft diegene het niet eens door. Maar als je het er niet over hebt, kun je het ook niet oplossen. Daarom is het goed om duidelijk naar elkaar te communiceren wat je prettig vindt en wat je van de ander verwacht, zonder dat je zelf aannames doet.

Een voorbeeld: stel dat de ene persoon van het paar de partijen na afloop graag analyseert en bespreekt, maar dat zijn of haar partner daar totaal geen behoefte aan heeft. Dat betekent dat zij hun behoeften niet bij elkaar kunnen vinden. Maar hoe gaan ze het oplossen?

De persoon die de boel graag wil analyseren, zou de partijen wellicht met de coach of teammanager kunnen bespreken, terwijl de andere persoon na afloop wat meer tijd voor zichzelf neemt. Als je dit weet van elkaar, kun je het ook makkelijker accepteren. Als je het niet weet, gaat het irriteren, omdat je elkaar niet begrijpt.

Bij NOC*NSF werken we met een prestatiecyclus van drie stappen: mentale voorbereiding, excelleren, en mentaal en fysiek herstel. Als je van elkaar weet wat je wilt, kun je tijdens je mentale en fysieke herstel beter je batterij opladen, waardoor je scherper bent voor de volgende partij."

"Als je het er niet over hebt, kun je het ook niet oplossen"

Joyce Jansen

Focus

"Bij bridge is het belangrijk dat je voortdurend gefocust bent op het spel. Maar dat is soms makkelijker gezegd dan gedaan. Zeker als je urenlang aan tafel zit, kan het lastig zijn om continu bij de les te blijven. Of wat te denken van een situatie waarin je een fout hebt gemaakt. Hoe zorg je ervoor dat je niet in die teleurstelling blijft hangen en hoe voorkom je dat je gedachten met je aan de haal gaan?

In dat geval gebeurt het volgende: je lichaam gaat verder met het spel, maar je hoofd blijft als het ware achter bij de fout. Het gevolg is dat je nieuwe informatie niet goed waarneemt en verwerkt. Zo van: *Shit, welke kaart is er net gespeeld?* Of: *Wat is er net gebeurd?* Maar je wilt je aandacht juist in het hier en nu hebben of daar weer zo snel mogelijk in terug krijgen.

Daar is een aantal trucs voor. Probeer bijvoorbeeld iets tegen jezelf te zeggen. Denk aan 'Koppie erbij' of 'Focus op het nu'. Het gaat erom dat je jezelf een instructie geeft om weer met je gedachten naar het spel te gaan. Of zorg dat je een aantal diepe buikademhalingen maakt. Dan ga je als het ware uit je hoofd en in je lijf. Dat kan helpen om met je aandacht weer in het hier en nu te komen.

Zonder dat ik op de stoel van de voedingsdeskundige wil gaan zitten, is het belangrijk wat je als bridger eet. Als je rondom het bridgen alleen maar suikers eet, heb je hoge energiepieken, maar ook diepe inzinkingen. Dat wil je niet als je langdurig moet concentreren.

Er is een heel nadrukkelijke relatie tussen focus en voeding. Vandaar dat we met het begeleidingsteam van TeamNL Bridge Open één keer in de zes weken een multidisciplinair overleg hebben. Daarin wisselen we informatie uit, stemmen we programma's op elkaar af en bespreken we wie wat doet."

"Je wilt je
aandacht juist
in het hier en
nu hebben of
daar weer zo
snel mogelijk
in terug
krijgen"

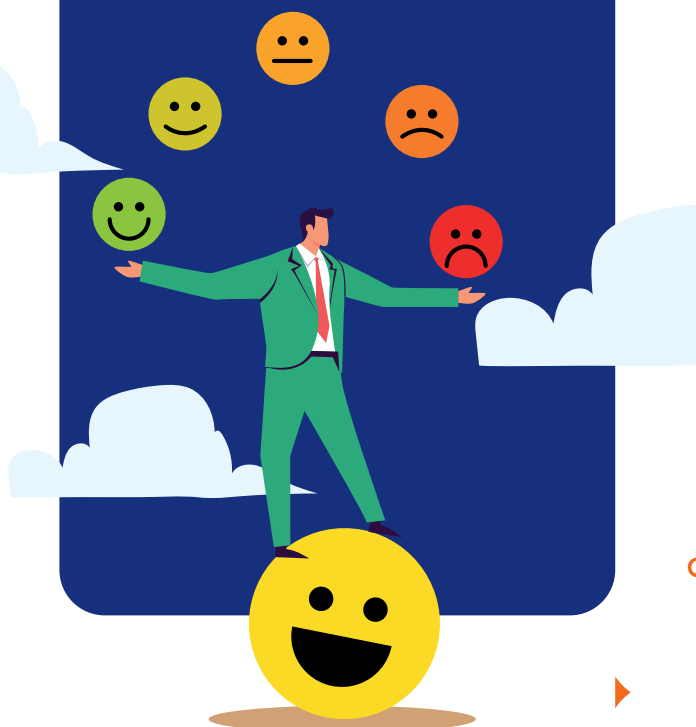
Joyce Jansen

Emotieregulatie

"Bij bridge komen emoties kijken. Maar hoe ga je aan tafel zo goed mogelijk om met je eigen frustratie, irritatie of teleurstelling? Dat moet je intern zien te managen. Als je gefrustreerd raakt, ga je hoger en sneller ademhalen. De kunst is om bewust terug te schakelen naar je buikademhaling. Als dat lukt, neemt je frustratie ook sneller af.

Dat moet je wel oefenen, ook in het dagelijks leven. Zelf gebruik ik de volgende oefening vaak: leg twee handen op je buik en probeer naar je handen toe te ademen. Als je dat in staande positie lastig vindt, kun je het in het begin ook liggend doen. Dan is het vaak nog makkelijker aan te leren.

Een andere eenvoudige oefening: als je gefrustreerd bent, bal je je vuisten samen en span je ze aan. Je roept de spanning dan op. Daarna zucht je diep uit en schud je je handen los. Je schudt de spanning letterlijk uit je lichaam."

NBB CLUB BATTLE 2026 RONDE 2

OOST

.....

1 Noord gever | Niemand kwetsbaar

♠ 5 3
♥ 7 4
♦ A H V 10 9 8 7
♣ 6 5

2 Oost gever | Noord-zuid kwetsbaar

♠ A H B 5 3
♥ A 6
♦ 3 2
♣ H 10 7 6

3 Zuid gever | Oost-west kwetsbaar

Zuid opent 1♥, vanaf een vijfkaart
♠ V 10 9 8
♥ 4
♦ V 9 3
♣ H V 7 4 2

4 West gever | Allen kwetsbaar

♠ H V 10 3 2
♥ V B 10 9 2
♦ A 7
♣ V

5 Noord gever | Noord-zuid kwetsbaar

♠ A B 5
♥ 3
♦ A H B 9 7 6
♣ H V 4

6 Oost gever | Oost west kwetsbaar

♠ A 5 3
♥ V B 8 5
♦ B 4 3
♣ A B 4

7 Zuid gever | Allen kwetsbaar

Zuid opent 3♦, preëemptief
♠ 4
♥ B 9 8 7
♦ 9 8 5
♣ V B 7 5 3

8 West gever | Niemand kwetsbaar

♠ H V 8 6 5
♥ A 10 9 4
♦ A 3
♣ B 3

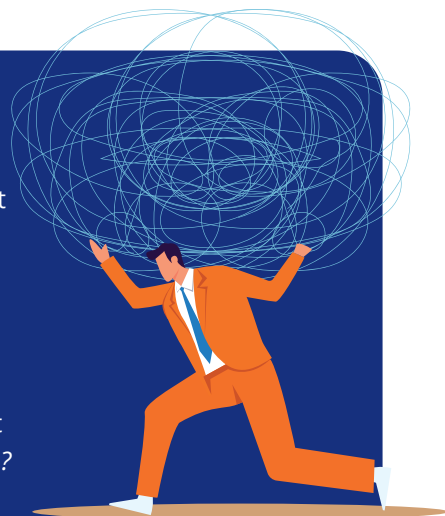
Zie pagina 84 tot en met 93 voor de bijbehorende Club Battle.

Vermoeidheid

“Een toernooidag kan soms eindeloos lang duren. Terwijl de uren en minuten op de klok wegtikken, merk je dat je steeds vermoeider raakt. Dat is niet gek. Maar wat kun je er tegen doen? Zorg ervoor dat je in het dagelijks leven genoeg beweegt en fysiek fit bent. Hoe fitter je fysiek bent, hoe langer je mentaal belastbaar bent.

Daarnaast kun je ook moe worden door de gedachte dat je moe bent. Ik zeg weleens: alles wat je aandacht geeft, groeit. Dus als jij denkt dat je moe bent, word je vanzelf moe. Het is daarom zaak om je focus te verleggen en je gedachten bij het spel te houden. Stel jezelf de vragen: *Wat is de spelsituatie nu en wat moet ik nu doen?* Zo blijven je gedachten bij het spel.”

Wedstrijdspanning en druk

“Voel jij weleens spanning of druk voor een bridgewedstrijd? Dat komt vermoedelijk doordat je in je hoofd al bezig bent met het resultaat. Winst of verlies staat op het spel. Zodra je terugblijkt naar het verleden of vooruitkijkt naar de toekomst, ontstaat er spanning.

Die spanning is er vaak niet in het moment zelf. Daarom kan het helpen om niet te focussen op het resultaat, dus op winst of verlies. Dat heb je zelf namelijk niet onder controle. Veel belangrijker is het om je bezig te houden met je taken en afspraken. Focus je op het proces en de uitvoering. Wat je tijdens de partij gaat doen, heb je wel zelf in de hand en houdt je meer in het moment. Dus kies op een toernooidag uitvoeringsgerichte doelen in plaats van resultaatgerichte doelen. Dat zorgt voor minder spanning en druk.”

Moeilijk in slaap komen

“Als bridger zit je soms tot 's avonds laat aan tafel. Terwijl de spanning om te snijden is, stroomt de adrenaline door je lijf. Het gevolg: eenmaal in bed kun je moeilijk in slaap komen. Het is voor bridgers een bekend fenomeen.

Het kan helpen om mindfulnessoefeningen – dus ontspanningstechnieken en ademhalingsoefeningen – te doen. Je wilt in een soort staat van ontspanning komen. Je kunt in dat geval ook luisteren naar ‘*binaural beats*’. Dat is muziek die je hersenactiviteit omlaag brengt. De muziek kun je gewoon vinden op Spotify of bij andere streamingdiensten.

Met TeamNL Bridge Open heb ik al een workshop over slapen gedaan. De spelers vroegen hoe ze hun gedachten voor het slapen kunnen parkeren. Een goede oefening is: schrijf voordat je gaat slapen alles wat je wilt loslaten op een stuk papier. Je schrijft je gedachten als het ware van je af.

Daarnaast is het goed om op een aantal andere zaken te letten. Zorg ervoor dat je slaapkamer donker is, let op het gebruik van alcohol en cafeïne en probeer ongeveer een uur voordat je gaat slapen niet meer op je telefoon of een ander scherm te kijken.”

Psychologische oorlogsvoering

Tijdens een cricketest tussen Australië en Engeland, een kwarteeuw geleden, besloot de Australische slagman Mark Waugh de onbekende Engelse werper James Ormond te tarten, toen deze aan een werpbeurt begon. "Wat doe je hier?", vroeg de Aussie. "Je bent absoluut niet goed genoeg om voor Engeland te spelen." Hierop gaf Ormond het beroemde antwoord "Misschien niet, maar ik ben tenminste de beste speler in mijn eigen familie", waarmee de brutale Engelsman verwees naar de licht superieure broer van Mark, Steve.

Dit soort woordenwisselingen staat in het cricket, een sport die netter lijkt dan hij is, bekend als 'sledding'. In deze vorm van psychologische oorlogsvoering was ook de Engelsman Freddie Flintoff een meester. Zijn beste moment in dit opzicht vond plaats tijdens een testwedstrijd tegen de West Indies op Lord's. Indachtig het charismatische ego van de Caribische slagman Tino Best waarschuwde Flintoff: "Let op die ramen, Tino." Bij de volgende bal probeerde Best de bal uit het veld te slaan. Hij miste en de bal raakte de paaltjes: uit.

De schaaksport is bijzonder geschikt voor dit soort spelletjes, helemaal tijdens de Koude Oorlog. Tijdens de WK-tweekamp tussen Bobby Fischer en Boris Spassky in 1972 wist de Amerikaan zijn Russische rivaal totaal uit zijn evenwicht te brengen. Zo klaagde Fischer over van alles: van het prijzengeld en de belichting tot zijn stoel. Nadat hij de eerste partij door een opmerkelijke blunder had verloren, besloot Fischer niet te komen opdagen voor de tweede. Hoewel hij door deze fratsen met 2-0 voor was komen te staan, bleek de goedmoedige Spassky psychologisch een gebroken man te zijn.

Dat soort *mind games* is door de jaren heen ook gehanteerd door bekende voetbaltrainers. Alex Ferguson en José Mourinho, de zelfuitgeroepen 'Special One', waren meesters in het provoceren en bespelen van tegenstan-

ders. Met de geest speelde ook Louis van Gaal, toen hij op het WK van 2014 kort voor het einde van de verlenging in de wedstrijd tegen Costa Rica van doelman wisselde. De nieuwe keeper, de lange Tim Krul, zorgde voor grote onzekerheid bij de Latijns-Amerikaanse spelers.

Aan de bridgetafel zijn diverse manieren van psychologische oorlogsvoering mogelijk: van gezichtsuitdrukkingen en gespeelde nervositeit tot de omstreden praktijk van het psychologisch bieden. Een van de mooiste, en positieve, verhalen over psychologie tijdens bridge trof ik aan in het boek *The Bridge Bum* van Alan Sontag. Daarin verhaalt de auteur over een partner die op een dag een onmogelijk contract aanging. Sontag had de kaarten boos op tafel kunnen smijten en de tegenstanders kunnen uitnodigen al hun slagen te nemen.

Een ander zou de hand uitspelen en gaandeweg het spel zijn partner overladen met scheldwoorden. Kortom: einde partnerschap. Maar wat deed Sontag? Hij glimlachte naar zijn partner en zei verontschuldigend: "Dit is allemaal mijn schuld... Maar maak je geen zorgen. We kunnen het goedmaken." Na het verlies grinnikten Sontag en zijn partner naar elkaar, om de rest van de wedstrijd moedig en succesvol uit te spelen. De Amerikaanse bridgelegende toonde hier zijn grootsheid en zijn grootmoedigheid. Of zorgde hij hier op nette wijze voor verwarring bij de tegenstanders?

Patrick van Ijzendoorn

Patrick van Ijzendoorn (Den Dolder, 1971) is bridgeliefhebber en schrijft vanuit Londen voor de *Volkskrant*, *Elsevier Weekblad* en *De Groene Amsterdammer*. Onlangs verscheen zijn boek *Greenwich: het Engelse leven op de plek waar de tijd begint*.

"Ik weet zeker dat bridge goed is voor de ontwikkeling van jongeren"

In Liefde voor Bridge vertellen jonge bridgers over hun liefde voor de sport waar de gemiddelde leeftijd relatief hoog is.

Guus Peters | Foto: Ruben Buijs

"Eén van de leuke aspecten van bridge vind ik dat je voortdurend moet nadenken. Je kraakt je hersenen om een oplossing voor elke ontstane situatie te bedenken. *Wat kan ik nu het beste doen om het contract te halen?* Ik weet zeker dat bridge goed is voor de ontwikkeling van jongeren.

Zelf bridge ik sinds zeven jaar, al ben ik er min of meer toevallig mee in aanraking gekomen. Ik moest

hockeyen die dag, maar ging van tevoren mee naar een soort bridgecursus waar mijn moeder en broertje aan meededen. Ik had mijn hockeykleding al aan en kwam alleen even kijken, omdat het toch op de route naar de hockeyclub lag.

Maar toen ik er eenmaal was, vond ik het meteen interessant. Het spelletje sprak me aan. Er zat duidelijk een strategie achter en ik zag iedereen flink nadenken.

Imke van den Wijngaard
(links op de foto):
"Het is jammer dat niet
meer jongeren bridgen."

Hoewel ik niet wist hoe het moest, maakte het mij nieuwsgierig. Ik ben gaan hockeyen, maar 's middags teruggekomen. Ik heb zelfs nog een paar potjes meege-speeld, zonder dat ik de regels kende.

Na die eerste kennismaking met bridge ben ik samen met mijn broertje en een stel andere kinderen bij Joan Hinssen op bridgeles gegaan. Ik ben nooit meer gestopt, maar heb na twee jaar wel een punt achter het hockeyen gezet. Ik ging naar de middelbare school en moest een keuze maken. Ik zat namelijk ook nog bij de harmonie.

“Die zilveren medaille was mooi, maar smaakt ook naar meer. Het nieuwe doel is om wereldkampioen te worden”

Imke van den Wijngaard

Bridgen doe ik grotendeels online. Ik woon zelf in Sint Anthonis, vlak bij Nijmegen. Mijn partner komt uit Berghem, bij Oss. We spelen twee keer per week samen en hebben elkaar in de coronatijd leren kennen. Toen kon je vanuit de BridgeBond één keer per week online bridgen en zo zijn wij aan elkaar gekoppeld. We hadden meteen een klik en vormen vanaf dat moment een bridgepaar.

Tegenwoordig zien we elkaar ook één keer per maand tijdens de bondstrainingen op NDC Den Hommel en doen we mee aan verschillende toernooien. Bij de bondstrainingen is vaak alle jeugd aanwezig. Het is jammer dat niet meer jongeren bridgen. Als ik tegen mijn

vriendinnen zeg dat ik bridge, weten ze vaak niet wat dat is. Of ze zeggen dat hun opa of oma dat ook speelt.

Ik speel ook weleens met mijn moeder. Dat is ook leuk, want het spelletje blijft hetzelfde. Maar met leeftijdsgenoten is het nét wat gezelliger. Je hebt meer gemeenschappelijke onderwerpen buiten het bridgen om. Dat voelt iets natuurlijker aan. Maar ik merk dat ik het best lastig vind om aan mijn vriendinnen simpel uit te leggen hoe bridge werkt. Meestal snappen ze niet wat ik bedoel.

Mijn broertje is gestopt met bridge, maar zelf ben ik erg ambitieus. Ik heb afgelopen zomer voor het eerst aan het jeugd-WK in Italië meegedaan. Dat was echt supertof. Het was mijn eerste grote toernooi en we wonnen ook nog eens de zilveren medaille. Dat was echt ver boven verwachting. Het was heel intensief, maar tegelijk ook erg gezellig met het team.

Ik vond het bijzonder om tegen leeftijdsgenoten te bridgen die uit heel andere werelddelen komen. Het niveau lag duidelijk hoger dan wanneer je bijvoorbeeld bij een club speelt. Dat zorgde natuurlijk voor extra zenuwen, al speelden mijn partner en ik niet superveel. Maar als we mochten spelen, wilden we het ook goed doen voor het team en onszelf laten zien.

Ik zit in mijn examenjaar van het vwo en sta er goed voor. Na de zomer hoop ik geneeskunde aan de Radboud Universiteit in Nijmegen te gaan studeren. Ooit wil ik patholoog worden. Ik hoorde dat als kind eens op de radio en dacht: *Dat is echt iets voor mij.* Dat denk ik nu nog steeds, haha!

Daarnaast wil ik zeker blijven bridgen. Ik hoop meer grote internationale toernooien te kunnen spelen. Die zilveren medaille was mooi, maar smaakt ook naar meer. Het nieuwe doel is om wereldkampioen te worden.”

De jeugd heeft de toekomst. Dat geldt zeker ook bij bridge, waar de gemiddelde leeftijd van de leden relatief hoog is. Dus ben jij – of ken jij – een jeugdige bridger die het leuk vindt om over zijn grote hobby te praten en zijn passie voor het spel graag deelt om leeftijdsgenoten te enthousiasmeren? Stuur dan een e-mail naar bridgenl@bridge.nl

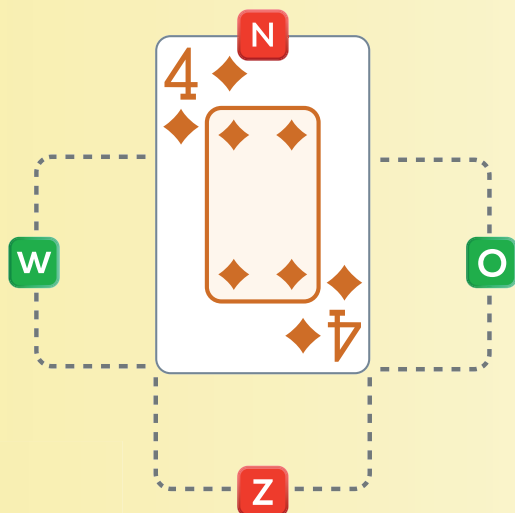
OPROEP

Mikael Rimstedt speelde

3^{NT} op dit spel.

3^{NT}

*Denk jij dat jou dat lukt?
Scan deze **QR code**
om me uit te dagen!*

Mikael Rimstedt

*Bermuda Bowl-medaillewinnaar
U26-wereldkampioen*

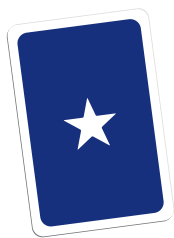

Speel en word beter
www.funbridge.com

Bieden & Spelen

Wil jij beter leren bridgen of vind je het gewoon leuk om bridgeproblemen op te lossen? BridgeNL biedt spellen aan op verschillende niveaus. Of je nu een beginnende bridger bent, al jaren actief bent bij een bridgeclub of regelmatig wedstrijden speelt, er zit altijd een spel op jouw niveau bij. Aan het aantal sterren kun je zien hoe ingewikkeld een spel is. Daag jezelf uit en ontdek hoe ver je komt!

Saskia Hermans, Peter Ijsselmuiden, Max Rebattu en Marcel Winkel

Kaartcombinaties

 Saskia Hermans

SPEL 1

Na het onderstaande biedverloop komt west uit met ♥H. De dummy gaat open en je maakt een speelplan.

♠ A 9 8 6
♥ 8 4 2
♦ A 8 7 3
♣ 9 7

♠ H V 10 5 2
♥ 6 3
♦ H 6 4 2
♣ A H

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
-	-	-	1♠
pas	2♠	pas	3♠
pas	4♠	pas	pas
pas			

Je speelt een troefcontract en telt twee verliezers in harten en één in ruiten. De vierde ruiten wordt (waarschijnlijk) automatisch vrij, nadat je ♦A H hebt gespeeld en één ruiten hebt weggegeven. Het maken van je contract zal geen probleem zijn.

Hoe pak je het spel aan?

Antwoord

Met drie verliezers lijkt het eenvoudig om je contract te maken. Maar juist bij spellen die simpel lijken, moet je extra alert zijn. Het draait om de aanpak van de troefkleur. Je mist vier schoppen en die zijn vaker 3-1 verdeeld dan 2-2. In 10% van de spellen heb je echter de pech dat alle vier de troeven op één hand zitten. Enerzijds is dat niet echt iets om rekening mee te houden. Anderzijds: als je het gratis kunt doen, waarom niet?

Als je in dit spel volgens de regel 'Plaatjes aan de korte kant eerst' met ♠A begint (of een kleine schoppen uit zuid naar ♠A speelt) en oost blijkt alle schoppen op één hand tegen te hebben, kun je hierna ♠B van oost eruit snijden door in de volgende slag een kleine schoppen uit noord te spelen en – afhankelijk van de kaart die oost bijspeelt – ♠10 of een hogere schoppen te spelen.

Begin je met ♠A en blijkt west ♠B in vieren te hebben, dan heb je een probleem. West heeft dan nog ♠B met twee kleintjes achter jouw ♠H V 10 en maakt altijd ♠B.

Was je niet met ♠A, maar met ♠H (of ♠V) van je dubbele honneur begonnen, dan had je aan beide kanten een vork overgehouden: ♠A 9 in noord en ♠V 10 in zuid. Ongeacht welke tegenstander begonnen was met een vierkaart schoppen, had je dan ♠B eruit kunnen snijden.

Volg dus niet blindelings de regel 'Plaatjes aan de korte kant eerst', maar houd als het even kan ook rekening met beroerde zitsels, zoals alle troeven op één hand tegen. Speel eerst een hoge kaart van de dubbele honneur, zodat je daarna nog twee kanten op kunt snijden.

Quiz

Wil je meer oefenen met dit soort biedvragen? Elke vrijdag publiceert Saskia Hermans op www.saskiahermans.nl/quiz een 'Heel Holland biedt quiz' met acht vragen waarmee je jouw kennis van het Standaard Hoog-systeem kunt toetsen. Alle vragen en antwoorden zijn voorzien van een uitgebreide toelichting.

SPEL 2

Een vergelijkbaar spel. Je speelt 4♥ en met slechts twee verliezers in ruiten en één in klaveren lijkt het niet moeilijk om je contract te maken. Hoe speel je de harten, troef?

♠ H 4
♥ A 8 6 4
♦ B 7 3
♣ A 8 7 5

♠ A 2
♥ H V 9 3 2
♦ V 10 9
♣ H 3 2

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
-	-	-	1♥
pas	4♥	pas	pas
pas			

Antwoord

In het vorige spel moest je niet de standaardregel 'Plaatjes aan de korte kant eerst' volgen, maar beginnen aan de kant met de dubbele honneur om je te wapenen tegen B-vierde bij één van de tegenstanders. Betekent dit dat je in dit spel met ♥H moet beginnen? Het mooie van bridge is dat elk spel anders is en een andere aanpak vraagt. Je mist hier namelijk niet zomaar B-vierde van troef, maar zelfs B 10-vierde.

Als west ♥B 10-vierde heeft en jij hebt daar in noord slechts één hogere honneur (♥A) achter, dan lukt het je nooit om beide honneurs van west te 'vangen'. Met ♥A 8 in noord en ♥V 9 in zuid zal west altijd één van de honneurs maken.

Als je in dit spel echter begint met ♥A en oost blijkt ♥B 10-vierde te hebben, dan kun je deze eruit snijden door nog twee keer harten vanuit noord te spelen.

Omdat je hier niet alleen ♥B-vierde, maar ♥B 10-vierde mist, moet je met de losse honneur (♥A) beginnen, zodat je je met je dubbele honneur kunt beschermen tegen een dubbele honneur-vierde in oost. ♥10 maakt hier het verschil.

SPEL 3

Je bent leider in 4♠ en west komt uit met ♦2. Je telt in zowel schoppen als harten één verliezer en in klaveren drie. Hoe luidt je speelplan?

♠ 10 9 8 5
♥ A 9 8
♦ A 10 4
♣ V 6 2

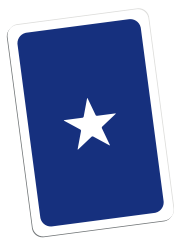

♠ A H 7 4 3
♥ H 5 2
♦ 3
♣ A 7 4 3

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
-	-	-	1♠
pas	3♠	pas	4♠
pas	pas	pas	

Antwoord

In schoppen tel je één verliezer, omdat vier ontbrekende kaarten in één kleur vaker 3-1 verdeeld zijn dan 2-2. Desondanks is het het meest kansrijk om ♠A H te spelen. ►

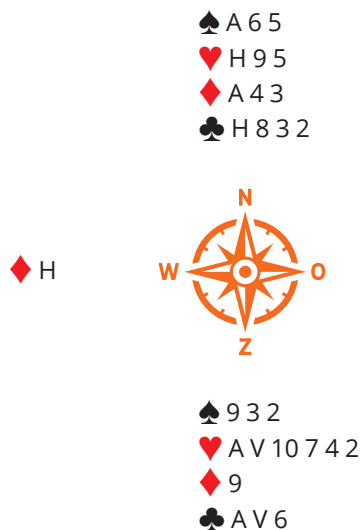
Probeer één klaverenverliezer weg te werken door een kleine klaveren naar de losse honneur in noord toe te spelen. Als west ♣H heeft, maak je ♣V. De vierde klaveren wordt 'spontaan' vrij als de klaveren bij oost-west 3-3 verdeeld zijn en anders kun je deze troeven.

Je hebt negen troeven samen en mist ♠V B. Zoals gezegd, is het het meest kansrijk om ♠A H te slaan. Speel daarom eerst ♠A of een kleine schoppen naar ♠A, met het idee om daarna ♠H te spelen. Als west in de eerste schoppen-slag ♠V of ♠B bijspeelt, verander je van aanpak. Van een driekaart ♠V B-klein zou hij op ♠A geen plaatje bijspelen, maar het kleintje. Als west wél een schoppenplaatje bijspeelt, weet je dat hij dat plaatje sec heeft of dat hij ♠V B sec heeft.

Heeft hij ♠V B sec, dan moet je nu ♠H slaan om het contract zonder schoppenverliezer te maken. De kans dat west het gespeelde plaatje sec heeft, waardoor oost nu nog twee schoppen heeft, is groter. En dat betekent dat je moet snijden. Ga voor de grootste kans, wat inhoudt dat je teruggaat naar noord en ♠9 speelt met het idee om deze door te laten lopen als oost niet dekt.

SPEL 4

Je bent leider in 4♥ en west komt uit met ♦H. Hoe speel je dit spel af?

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
-	-	-	1♥
pas	4♥	pas	pas
pas			

Antwoord

Je telt twee verliesslagen en verder niets. Je maakt je contract met een overslag. Als de klaveren 3-3 verdeeld zijn, wordt je vierde klaveren in noord vrij en kun je daar een verliezer op kwijt, zodat je een extra overslag haalt.

Omdat je de troeven in noord niet kunt gebruiken om verliezers weg te werken, begin je met troeftrekken. Daarna speel je klaveren. Je begint met ♣A V in je hand en ziet oost eerst ♣10 en dan ♣B bijspelen. Dit is een moment van waakzaamheid: oost-west hebben nog twee klaveren, waaronder ♣9. Je hebt de volgende opties:

- De twee resterende klaveren zitten 1-1 verdeeld: als je ♣H slaat, is ♣8 hoog.
- Oost heeft de resterende klaveren: je maakt niet meer dan één klaverenslag.
- West heeft de resterende klaveren: je snijdt voor een extra klaverenslag en gooit op de vierde klaveren een verliezer weg.

De vraag is dus: Hoe verwacht je dat de laatste twee klaveren verdeeld zijn? Oost gooide in de eerste twee klaverenrondes ♣B 10 bij. De kans dat hij nog één of twee kleintjes heeft, is hiermee vrijwel uitgesloten. Hij zou eventueel nog ♣9 kunnen hebben, maar dan is hij begonnen met precies ♣B 10 9. Deze kans is veel kleiner dan dat de klaveren 4-2 verdeeld zijn met de vierkaart bij west. Daarom snijdt je de derde klaverenronde. Je loopt hiermee geen risico; mocht oost onverhoopt ♣9 hebben, dan verlies je onnodig een klaverenslag, maar kun je op de vierde klaveren alsnog een schoppenverliezer uit je hand kwijt. Lukt de snit, dan heb je een extra overslag.

Saskia Hermans

Saskia Hermans (1961) is een ervaren bridgedocente en geeft sinds 2012 les aan beginners, thuisbridgers en clubspelers. Dit doet ze zowel op locatie als online. Op haar website www.saskiahermans.nl vind je tal van bied-quizen, video's en oefenspellen om je bridgevaardigheden te toetsen en te verbeteren. Uiteraard wordt bij alle quizvragen en oefenspellen duidelijke uitleg gegeven.

De enige kans

 Peter IJsselmuiden

De keren dat je uit verschillende varianten moet kiezen, zijn legio: *Moet ik met die kleur beginnen of toch eerst die snit nemen? Moet ik de troeven halen of kan ik beter wachten?*

Je puzzelt even aan het begin van het spel en vat dan de koe bij de horens. In de rust van de studeerkamer ontdek je dat een andere route succesvoller zou zijn geweest. De volgende keer dan maar. Doe jij deze meteen goed?

Na jouw 1♥-opening volgt west met 1♠ en steunt noord je met 3♥. Het bod toont niet de hele wereld, maar wel een vierkaart-fit en maximaal 9 punten. Oost steunt zijn maat ook (3♠) en jij doet een controlebod met 4♣. Noord kan weinig anders dan 4♥ bieden en je denkt even na over een vervolg. De vierkaart harten is goed nieuws en ook de schoppenbiedingen van oost-west zijn niet ongunstig. ♦V en ♥A zouden wonderen doen en omdat azenvragen met je renonce geen uitkomst biedt, spring je enthousiast naar 6♥.

Na de kleine schoppen van west bekijk je de dummy met gemengde gevoelens. De troeven zijn perfect, maar de rest is matig. Je telt een verliezer in ruiten en uiteraard ♣A.

Er valt niks te troeven aan de overkant, zodat je, nadat je de schoppenuitkomst troeft, begint aan de troeven. Dat moet drie keer, want oost heeft er drie en west gooit een klaveren en een schoppen af. Je eindigt het troeftrekken in de dummy en speelt een klaveren naar de hand. ♣H maakt de slag. Hoe ga je verder?

Antwoord

Je hebt het al verprutst helaas.

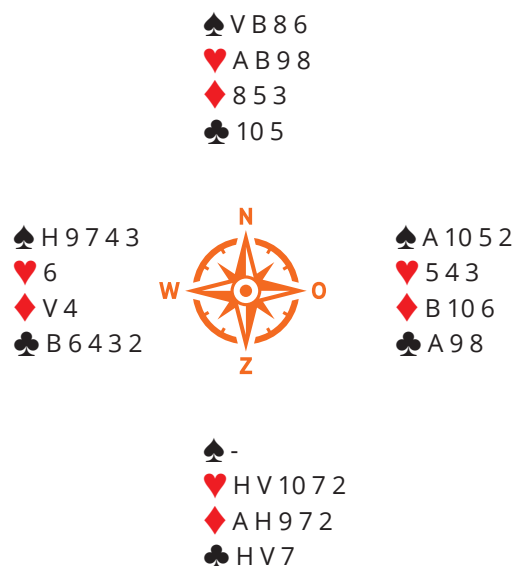
Nu ♣A goed zit, is er een mooie weg naar succes.

Troef de schoppenstart en speel een troef naar de dummy. Je speelt geen tweede ronde harten, maar gaat verder met klaveren. Stel: oost duikt en jij wint met ♣H. Steek over naar noord met een tweede troefje.

Ga door op dezelfde voet met een tweede klaveren vanuit noord. Oost kan nemen, maar dan is je vrouw hoog. Na ♣A van oost speelt hij een schoppen, die jij troeft. Je hebt nog een hoge troef in de hand en twee in de dummy. Oost heeft ook nog een troefje. Het is nog steeds geen tijd om die troef op te halen.

Je incasseert eerst de hoge klaveren en gooit een ruiten uit de dummy. Vervolgens speel je drie keer ruiten, de laatste getroefd in noord, en je keert (eindelijk) met een troef naar de hand om je vrije ruiten uit te spelen.

Het uitstellen van troeftrekken doe je meestal alleen als je aftroevers wilt maken aan de korte kant. Maar ook, zoals hier, als je de troefkleur als transportmiddel moet gebruiken. Hier volgt het hele spel:

Als alles tegenzit

 Peter IJsselmuiden

Iedereen weet dat je met aas-vrouw in de hand twee slagen maakt, als de heer rechts zit. Die snitpositie leerde je al in het begin van je opleiding. Later kwam het besef dat je altijd twee slagen maakt als de linkertegenstander de kleur aanspeelt, ongeacht waar de ontbrekende heer zit. Dat gevoel van ruimtelijk inzicht is in meer gevallen handig.

♠ A B 6 4
♥ A B 5 2
♦ 10 3
♣ 7 5 4

♠ H V 10 9 7
♥ 10 7 3
♦ H 8
♣ A H B

Je hebt de zuidhand met 1SA geopend en nadat noord informeert naar de hoge kleuren, komt de schoppenfit aan het licht. Met samen voldoende kracht is het tweede bod van noord 4♠. Dat wordt het eindcontract.

West valt aan met ♦V en oost neemt de slag met het aas. In de tweede slag volgt ♣10. Snijden kan altijd nog. Je neemt daarom met het aas en haalt de troeven in twee rondjes. Je bent een slag kwijt en er dreigen verliesslagen in harten en klaveren. In de klaverenkleur kun je snijden en met ♣V in de knip zijn tien slagen zeker.

In harten heb je niet echt een vork, maar je kunt wel harten naar de boer spelen. Verliest die slag aan een honneur, dan kun je in de volgende ronde ♥A spelen. En valt de ontbrekende honneur, dan ben je ook binnen. Een alternatief is ♥10 voorspelen. Dek west niet en neemt oost met een plaatje, dan blijft er een echte vork over en kun je harten naar de boer proberen.

Beide speelwijzen hebben het nadeel dat oost aan slag komt en vast en zeker weer klaveren speelt. Je kunt dan ♣B proberen, maar als die kaart verliest aan de vrouw, is je enige resource een klein wonder in de hartenkleur.

Zie je nog een alternatief?

Antwoord

De clou zit in de hartenkleur. Speelt één van de verdedigers de kleur aan, dan ben je verzekerd van succes.

Speel na het troeftrekken doodgemoedereerd twee keer klaveren. Het maakt je niet uit wie de slag pakt. Stel dat west ♣V heeft. Hij kan geen klaveren of ruiten spelen, want je troeft in de dummy en gooit zelf een verliezende harten af. Speelt west harten, dan duik je in noord en mag oost, nadat hij met een hartenplaatje aan slag komt, kiezen uit twee kwaden. Klaveren of ruiten is fataal en dat geldt ook voor harten, want dat is namelijk in de vork.

Komt oost aan slag met ♣V, dan is zowel klaveren als ruiten eveneens prettig voor ons. En speelt oost harten, dan neem je de honneur van west en geef je nog maar één hartenslag af.

Het creëren van een dubbel-renonce in twee kleuren (♣ en ♦) en vervolgens de verdediger ingooien, leidt tot een 100% oplossing. Dit was het hele spel:

♠ A B 6 4
♥ A B 5 2
♦ 10 3
♣ 7 5 4

♠ H V 10 9 7
♥ 10 7 3
♦ H 8
♣ A H B

Een dichte manche

Spoiler alert: dit spel wordt ook behandeld in de Club Battle. Wil je met partner eerst de handen van deze Club Battle bieden, keer dan later terug naar deze pagina om dit afspelprobleem op te lossen!

♠ V 7 6
♥ 10 9 8
♦ 9 8 7
♣ A V 4 3

♠ A H B 5 3
♥ A 6
♦ 3 2
♣ H 10 7 6

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♠
pas	2♠	pas	3♣
pas	4♠	pas	pas
pas			

Je opent regelmatig 1SA met een vijfkaart in een hoge kleur, maar meestal alleen als je een 5-3-3-2-verdeling hebt en niet, zoals nu, een 5-4-2-2. Je opent dus 1♠ en nadat partner een zwak steunbod geeft, kijk je nog eens goed naar je hand. Je hebt 15 'gewone' punten en daarnaast 2 extra punten, één voor elke doubleton. En dan heb ik nog niet eens verteld dat ik voor twee azen samen altijd een puntje extra reken. Volgens velen is een aas namelijk iets meer waard dan 4 punten, als je deze vergelijkt met de andere plaatjes.

Je hebt ondanks de herwaarderingspunten net te weinig om zonder overleg met partner de manche te knallen. Daarom doe je een 'help suit trial'. Dat is een bod in een kleur waarin je wel wat hulp kunt gebruiken. Het betekent

dus zeker niet dat je na het ontdekken van de schoppenfit voorstelt om ineens in een andere kleur te gaan spelen. Partner noord zit gelukkig op dezelfde golflengte en biedt met zijn fraaie klaverensteun de manche in schoppen. West komt uit met ♦H en oost moedigt aan met ♦6.

In de tweede slag speelt west ♦V door en daarna ook ♦B, die je troeft. Je hebt twee slagen verloren en er zal ook nog een slag in harten verloren gaan, dus een overslag zit er dit keer niet in. Je speelt een schoppen naar de vrouw in de dummy, waarop iedereen braaf bekend. Als je daarna een tweede ronde troef speelt, gooit oost een hartentje bij. De troeven zitten dus 4-1 en die kun je gelukkig allemaal de baas. Je troeven zijn op, nadat je alle troeven bij west eruit hebt getrokken. Hoe ga je verder?

Antwoord

Zoals zo vaak zit er ook nu een addertje onder het gras op het moment dat er geen vuiltje aan de lucht lijkt. Niet alleen de troeven zitten namelijk 4-1, ook de klaverenkleur zit onregelmatig verdeeld, iets dat je zo nu en dan zult tegenkomen.

♠ V 7 6
♥ 10 9 8
♦ 9 8 7
♣ A V 4 3

♠ 10 9 4 2
♥ H 4 3 2
♦ H V B 10
♣ 2

♠ 8
♥ V B 7 5
♦ A 6 5 4
♣ B 9 8 5

♠ A H B 5 3
♥ A 6
♦ 3 2
♣ H 10 7 6

Door na het trekken van de troeven eerst de klaverenplaatjes van de dummy te incasseren, kom je erachter dat oost de lengte klaveren heeft. Daardoor kun je in de derde klaverenronde zijn boer eruit snijden. Maar hoe kun je weten dat oost en niet west de vierkaart klaveren heeft? ►

Los van het feit dat oost dan twee zwarte singletons zou hebben (en iets geboden zou kunnen hebben), kun je het contract niet maken als west de vierkaart klaveren heeft. Als west namelijk met ♣B 9 8 5 achter jouw 10 zit, dan heeft hij de kleur gestopt en daar valt niks tegen te doen.

Tip: heb je na het vinden van een fit te veel om te passen en te weinig om de manche te bieden, ga dan 'help suit trials' spelen. Op die manier kan partner meebeslissen of de manche geboden moet worden of niet.

De duim-schroeven aangedraaid

 Marcel Winkel

♠ V B 8 4
♥ H V 5
♦ A 7 6 5
♣ 8 4

N
W O
Z

♠ H 7
♥ A 6 3 2
♦ H B
♣ A H 6 5 3

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♣
pas	1♠	pas	2SA
pas	3SA	pas	pas
pas			

Je opent de zuidhand met 1♣. Nadat partner 1♠ biedt, kun je kiezen voor een reversebod van 2♥ of een herbie-ding van 2SA. Omdat de hartenkleur wat mottig is en het beter is om het eindcontract vanuit jouw hand te spelen,

kies je voor 2SA. Mocht partner een vierkaart harten hebben, dan kan hij na 2SA met 3♣ je hand opvragen.

Je inzicht (!) wordt beloond, want west komt met een kleine ruiten uit, die je naar je hand laat lopen. Oost kan niet meer produceren dan ♦10 en je neemt de slag met ♦B. Je wilt op dit spel heel veel dingen tegelijk doen: de klaverenkleur opzetten zodat deze extra slagen opleveren, ♠A eruit jagen om daar twee slagen in te ontwikkelen en ook nog kijken of de hartenkleur 3-3 zit. Je besluit eerst een klaveren weg te geven en speelt een kleine klaveren uit beide handen. Oost wint de slag met ♣9 en speelt ♦8 na voor ♦H in je hand. Wat doe je nu? Raap je eerst de klaveren op, test je de harten of jaag je ♠A eruit?

Antwoord

Als je eerst kijkt of de klaveren 3-3 vallen, heeft de speler met de vierde klaveren misschien ♠A. Deze kan dan een klaverenslag oprapen, zodra hij met ♠A aan slag komt. Ook het testen van de hartenkleur kan om dezelfde reden wachten. Jaag eerst ♠A eruit door ♠H op tafel te leggen. West neemt met ♠A en speelt een derde ronde ruiten voor ♦A in de dummy. Dit is het hele spel:

♠ V B 8 4
♥ H V 5
♦ A 7 6 5
♣ 8 4

N
W O
Z

♠ A 5 3
♥ 9 8
♦ V 9 4 3
♣ V 10 7 2

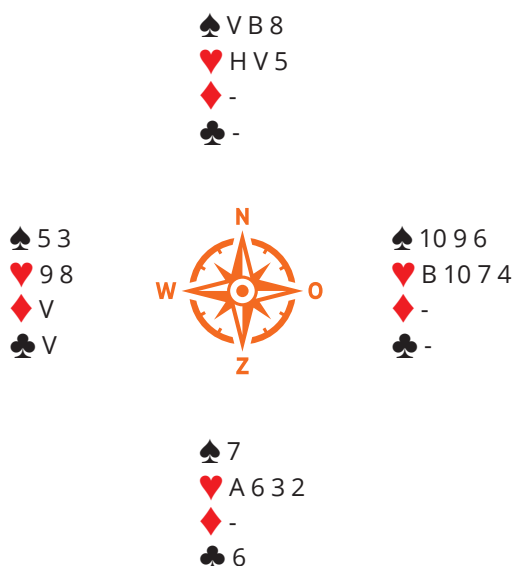
♠ 10 9 6 2
♥ B 10 7 4
♦ 10 8 2
♣ B 9

♠ H 7
♥ A 6 3 2
♦ H B
♣ A H 6 5 3

Kijk eens wat er gebeurt als je na $\heartsuit A$ de twee hoge klaveren opraapt:

Iedereen heeft nog zes kaarten, behalve oost. Die moet er nog eentje bijspelen. De klaverenkleur valt helaas niet 3-3, maar er gebeurt iets veel leukers. Oost kan namelijk geen kaart missen. Gooit hij een schoppen weg, dan maak je drie schoppenslagen in de dummy. En als oost een harten laat varen, dan maak je vier hartenslagen. Hoewel je een dwang misschien nog niet heel vaak bent tegengekomen, ging het op dit spel eigenlijk vanzelf, door de bijkleuren in de juiste volgorde op te rapen.

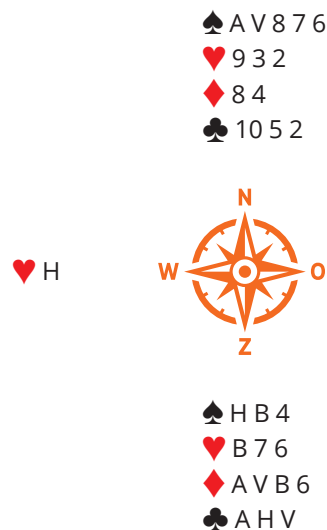
Marcel Winkel

Marcel Winkel (1965) speelt vanaf zijn negentiende bridge en is daarnaast bridgedocent en -schrijver. Er verschenen vier boeken van zijn hand, het vijfde is in de maak. In 2008 won Marcel met B.C. Star de landstitel bij de viertallen en werd hij verrassend tweede bij de Champions Trophy. Samen met Huub van der Wouden nam hij in 2024 bridgemagazine *IMP* over.

Op je hoede

 Peter IJsselmuiden

Je tegenstanders zijn vaak goede bekenden. Je treft ze wekelijks en sommigen mag je zelfs tot je vriendenkring rekenen. Cadeaus krijg je echter alleen met je verjaardag. Gebeurt dat tijdens een spel, wees dan argwanend. Op het volgende spel is west heel aardig voor je. Wat denk je ervan?

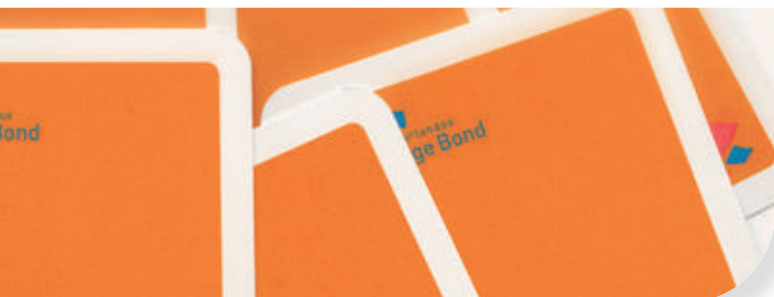
Je hebt de zuidhand met 2SA geopend en noord heeft met een Jacoby-transfer een vijfkaart schoppen verteld. Na zijn 3SA-herbieding heb je voor $4\spadesuit$ gekozen en je ziet west uitkomen met $\heartsuit H$.

Je speelt klein in de dummy. Oost neemt over met $\heartsuit A$ en speelt een kleintje terug. West neemt de slag met $\heartsuit 10$ en incasseert ook $\heartsuit V$. Oost gooit een kleine ruiten in de derde slag. In slag vier volgt een vierde harten en dat is opmerkelijk. Je kent west goed en weet dat hij tot dertien kan tellen. Daardoor weet west heel goed dat hij in de dubbele renonce speelt.

Je kunt je ruitenverliezer opruimen zonder het risico te lopen dat de ruitensnit mis zit. Maar moet je zo'n moment van genegenheid vertrouwen?

Antwoord

Wat kan de reden van west zijn om in de dubbele renonce te spelen? Daar is maar één reden voor: west denkt dat een troefslag scoren de beste kans op een slag is. Met de

troeven 4-1 verdeeld kun je dan in de problemen komen.

Stel: je gooit een ruiten in noord en troeft in de hand. Oost heeft een tweede ruiten afgegooid. Je speelt de twee hoge troeven, west bekent een keer, en je speelt $\heartsuit A$ en ruiten. Met oorspronkelijk drie ruitens in oost loop je nu tegen een troefpromotie aan en je gaat down.

Om dit scenario te vermijden moet je de vierde harten troeven in de dummy. Troeft oost over, dan is alle kou uit de lucht, want je haalt de troeven, of ze nu 4-1 of 1-4 zitten. Hierna neem je de ruitensnit.

“Ben ik dan niet down, met ruitenheer fout?”, hoor ik je zeggen. Dat klopt uiteraard, maar de kans dat $\heartsuit H$ mis zit, is ongeveer nul. Met $\heartsuit H$ in de vingers zal west nooit een vierde keer harten spelen. Hij weet dat zuid, door het signaal van oost, vrijwel zeker een vierkaart ruiten heeft en daarom maximaal drie klaveren, zodat er geen ruiten kan verdwijnen uit de dummy. West hoeft slechts geduldig te wachten op zijn slag. Zo zat het:

$\spadesuit$ A V 8 7 6
 $\heartsuit$ 9 3 2
 $\diamondsuit$ 8 4
 $\clubsuit$ 10 5 2

$\spadesuit$ 10 9 3 2
 $\heartsuit$ A 5
 $\diamondsuit$ H 7 2
 $\clubsuit$ B 9 6 3

$\spadesuit$ 5
 $\heartsuit$ H V 10 8 4
 $\diamondsuit$ 10 9 5 3
 $\clubsuit$ 8 7 4

$\spadesuit$ H B 4
 $\heartsuit$ B 7 6
 $\diamondsuit$ A V B 6
 $\clubsuit$ A H V

Twee vorken

Met twee mogelijkheden om te snijden is de oplossing simpel. Je probeert eerst de ene. Mislukt die operatie, dan volgt de andere. Gaat dat ook fout, dan verfoei je de schudmachine en klaag je over botte pech. Maar voordat je de schuld geeft aan de techniek, kun je ook kijken of er een andere methode is die tot succes leidt.

$\spadesuit$ H V 7 5
 $\heartsuit$ A 8 6 3
 $\diamondsuit$ 7 5
 $\clubsuit$ A B 4

$\spadesuit$ A B 10 9 6 4
 $\heartsuit$ 2
 $\diamondsuit$ A V
 $\clubsuit$ V 8 6 3

Na je $1\spadesuit$ -opening heeft noord met 2SA een fit verteld en na fraai huiswerk ben je in een hoge $6\spadesuit$ gekomen. West begint met $\heartsuit V$ en je ziet tal van kansen. Voor de hand ligt om na het troeftrekken de klaverensnit te proberen. Zit de heer bij west, dan speel je nog twee keer klaveren en met die kleur rond of $\diamondsuit H$ in de knip ben je binnen. Het is alleen vervelend als oost $\clubsuit H$ heeft en meteen ruiten naspeelt. Je moet dan beslissen of je snijdt of op de klaveren rond speelt.

Als je daarom ietsje verder kijkt, ontdek je dat een kleine klaveren vanuit de dummy meer kans op succes biedt. Zit $\clubsuit H$ bij oost en stapt oost op, dan ben je klaar. Op de hoge $\clubsuit V$ gaat een verliezende ruiten weg en je bent niet afhankelijk van de positie van $\diamondsuit H$. Neemt west de slag met $\clubsuit H$, dan houd je je opties open. De klaveren rond of $\diamondsuit H$ goed. En west kan geen kwaad.

Tevreden met de analyse? Of zie je nog een ander plan?

Antwoord

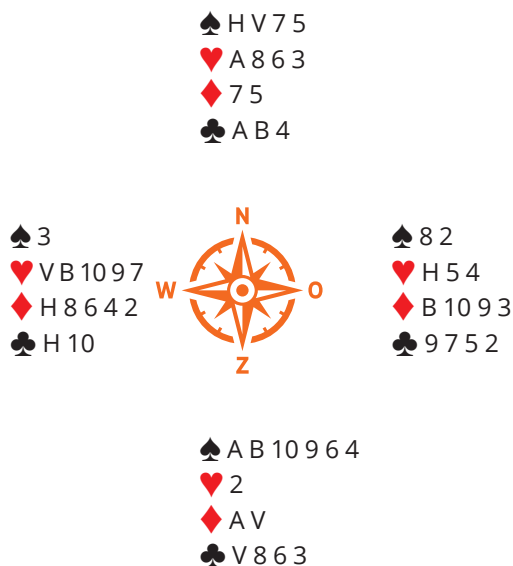
Er is een kleine verbetering mogelijk. Neem de uitkomst en troef een harten. Steek over naar de dummy. Beide tegenstanders bekennen. Troef vervolgens een tweede harten. Herhaal die procedure, zodat je in harten een dubbele renonce hebt.

Speel nu klaveren naar het aas en een kleintje naar je vrouw. Heeft oost $\clubsuit H$ (en maximaal drie klaveren), dan ben je klaar. En met $\clubsuit H$ bij west heb je succes als de kleur 3-3 zit of als hij, en dat is de extra kans, $\clubsuit H$ dubbel heeft. Nadat west in dat geval aan slag komt, moet hij in de

dubbele renonce spelen of in de ruitenvork. Kan west er met klaveren uit, dan moet de ruitsensnit goed zitten.

Je hebt je contract als de klaveren rond zitten, oost ♣H (maximaal drie klaveren) heeft of bij heer-dubbel bij west. Zo zat het:

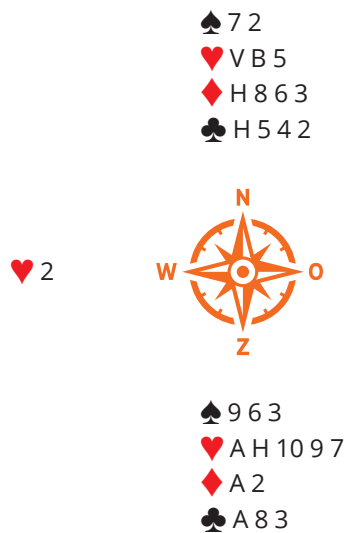

Het is een beetje sneu dat de rest van de Zuidspelers een overslag maakt. Zij spelen na het troeftrekken klaveren naar de boer, cashen het aas en snijden ♣9 eruit bij oost. Op de hoge ♣V verdwijnt een ruit. Je kunt je troosten met de gedachte dat echte kunst ook pas vele jaren later wordt gewaardeerd.

Troef is leuk

Spelen met troef is lastiger dan SA-contracten. Bij die laatste speelsoort is het meestal botte rekenkracht die je helpt, terwijl de opties bij troefcontracten legio zijn. Je kunt je uitleven en gebruikmaken van al je fantasie om de streep te bereiken. Hoe pak jij het volgende spel aan?

Na je 1SA-opening heeft noord met 3♣ geïnformeerd of je een vijfkaart in harten of schoppen hebt. Je meldt het bezit van een vijfkaart en zit even later in de manche (4♥). West begint met een troefje en dat is vervelend.

Zonder troefuitkomst had je twee schoppen kunnen afgeven en nummer drie kunnen troeven in de dummy. Met het verlies van twee schoppen en een klaverenslag noteer je dan contract.

Als je hetzelfde plan uitvoert na de troefstart, kun je er gif op innemen dat de verdedigers steeds troef spelen. En omdat je twee keer van slag moet, kunnen zij drie keer troef spelen en je verhinderen de schoppenverliezer te troeven.

Nu dat plan in het water dreigt te vallen, kijk je naar een andere oplossing. In de ruitenkleur valt weinig te doen, slechts klaveren biedt uitkomst. Zitten de klaveren 3-3 bij de tegenstanders, dan wordt de vierde klaveren in noord vrij. Daar kan één van je schoppenverliezers op weg.

Je neemt de uitkomst in de hand en speelt ♣A, klaveren naar de heer en een derde klaveren. Helaas bekend west

niet en torpedeert oost je plan door meteen de vierde klaveren te spelen, die je moet troeven. Als je daarna maar schoppen speelt, in de hoop er één te troeven in de dummy, stapt west op en speelt een tweede troef. Het lijkt alsof het zachtjes gaat regenen.

Zie jij wel een weg naar tien slagen?

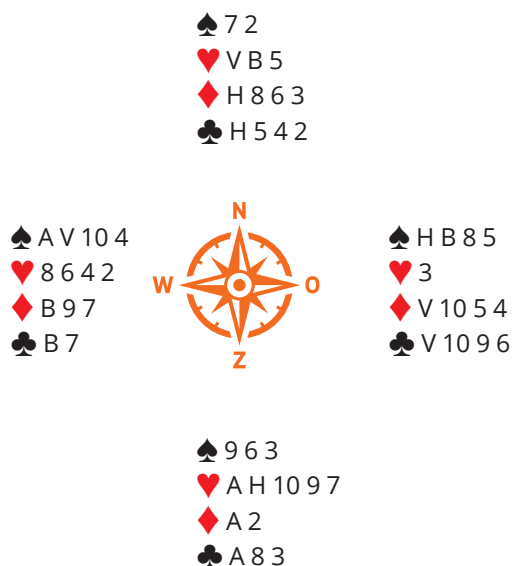
Antwoord

Je hebt je gefocust op de hand van de leider. Als je probeert de dummy hoog te maken, gaat het beter.

Neem de uitkomst in de hand en speel $\spadesuit A$ en ruiten naar de heer. Troef de derde ruiten met $\heartsuit H$ in de hand en incasseer $\clubsuit A$ en $\clubsuit H$ en troef ook de vierde ruiten ($\heartsuit A$) in de hand. Er is een eindspel ontstaan waarbij je aan beide kanten nog twee hoge troeven hebt (V B in noord en 10 9 in zuid). In de dummy liggen ook nog twee schoppens en twee klaveren.

Geef nu een klaveren af en de verdediging is hulpeloos. Ze kunnen de schoppen cashen en troef spelen, maar je wint in de dummy en troeft de vierde klaveren met $\heartsuit 10$. De hoge troef in noord is je tiende slag. Altijd leuk, zo'n dummy *reversal*!

Het hele spel:

Peter Ijsselmuiden

Peter Ijsselmuiden (1957) was tot 1 januari 2025 bondscoach van het TeamNL-vrouwenbridgeteam. Als speler werd hij in 2017 Nederlands kampioen en won hij de European Champions' Cup. Daarnaast schreef hij meerdere boeken over bridge, zoals *Vijfkaart Hoog voor thuis* en *Kleuren lezen*. Ook heeft hij zijn eigen website: www.drienbridge.nl

Driesterrenpuzzel

♠ H 6 5 4
♥ V B 3 2
♦ 5 4 3 2
♣ 2

Contract 5♦. Uitkomst ♦6 voor ♦A en ♦10 na. Hoe wint zuid het contract tegen het beste tegenspel?

Antwoord

Zuid wint de tweede slag en west kan gemakkelijk een schoppen missen. Zuid kan eenvoudig tien slagen maken: vijf troefslagen in zuid, twee aftroefslagen in noord, twee hartenslagen en ♣A. Vanwege de gebrekkige verbindingen is een dwangpositie niet mogelijk. De elfde slag zal moeten komen uit de vrij te troeven ♠H of uit zuids vijfde klaveren. Beide zijn niet zonder meer mogelijk en een combinatie van beide kansen kan uitkomst bieden. Laten we eerst maar eens voor de hand liggende pogingen doen, die echter blijken te mislukken.

Zuid begint met ♣A en troeft een klaveren. Daarna volgt een kleine harten van tafel naar zuids ♥H. West moet nemen, anders volgt ♥4, en harten doorspelen om de verbinding te verbreken en zuid niet in de kaart te spelen. Noord wint de slag, maar zuid is nu verder kansloos.

Zuid begint met ♥H. West moet dan ook ♥A nemen en harten doorspelen. Noord wint. Zuids vijfde klaveren gaat weg op een hoge harten, dus die is niet vrij te spelen. Noord heeft net een entree te weinig om ♠H vrij te troeven en daarna nog te maken.

Zuid lijkt voor een hopeloze opgave te staan, maar er is toch een oplossing. In de derde slag moet zuid ♥4 spelen.

West moet duiken, anders maken noord-zuid een extra hartenslag. Noord wint en gaat nu ♠H vrijtroeven. Zuid troeft een schoppen en na ♣A troeft noord een klaveren. Zuid troeft nog een schoppen en noord nog een klaveren. Zuid troeft nu opnieuw een schoppen, zodat ♠H hoog is. Noord heeft echter geen directe entree. De positie van het diagram is ontstaan.

♠ H
♥ V 3 2
♦ -
♣ -

♠ -
♥ H
♦ H
♣ 6 5

Zuid is aan slag en speelt ♥H. Wat moet west doen? Nemen of duiken?

1. West neemt met ♥A. West moet daarna echter de tafel aan slag brengen, zodat noord met ♠H de elfde slag kan maken.
2. West duikt ♥H. Zuid speelt dan echter klaveren en maakt de elfde slag met ♣5.

Merk op dat zuid down gaat als hij in de diagrampositie ♦H speelt. West doet dan schoppen weg en oost harten, west duikt daarna ♥H en zuid moet klaveren spelen, zodat oost-west nog ♣V en ♥A maken voor één down.

Dit probleem is afgeleid van een spel van de legendarische Zwitserse expert Pietro Bernasconi.

Max Rebattu

Max Rebattu (1939) won in totaal vijftien nationale bridgetitels. Bij het WK bridge in 1982 dacht hij met zijn partner Anton Maas de wereldtitel te hebben veroverd. Ware het niet dat er een invoerfout in de computer gemaakt bleek te zijn. Hij werd tweede.

"Met een lidmaatschapspakket van de BridgeBond krijg je voordeel, voorrang en voorrecht"

De BridgeBond is in beweging en heeft zichzelf een even ambitieus als meetbaar doel gesteld: in 2032 een springlevende bridgecommunity van 500.000 bridgers. Via dit feuilleton willen we alle bridgeliefhebbers op de hoogte houden van de ontwikkelingen en wat dit voor hen betekent. Dat doen we aan de hand van persoonlijke verhalen. Dit keer praten algemeen directeur Berit van Dobbenburgh-Meyboom en Richard Meijer, algemeen lid bondsbestuur, je bij over het lidmaatschapsmodel.

Guus Peters | Foto's: Nederlandse Bridge Bond

Berit: "Toen ik een paar jaar geleden de vacature van directeur bij de BridgeBond voorbij zag komen, hoefde ik niet lang na te denken. Ik had als kind al leren bridgen en wilde me meer maatschappelijk gaan inzetten. Bridgen is niet alleen een sport, bridgen is een deel van je leven. Het opdoen van nieuwe sociale contacten, een reden hebben om het huis uit te gaan. Ik vind werken bij de BridgeBond nog leuker dan ik van tevoren dacht."

Richard: "Ik werk met net zo veel plezier bij de BridgeBond als Berit en kan hier helemaal mijn passie kwijt. Ik leerde als kind al bridgen en ben het altijd blijven spelen. Zeker de laatste twintig jaar bridge ik veel. Als lid van het bondsbestuur wil ik bijdragen aan de toekomst van bridge in Nederland. Daar stop ik al mijn passie in. Dat is nodig ook, want er moet nog veel gebeuren en er zijn veel wensen. Eén van die wensen is een nieuw lidmaatschapsmodel."

Berit: "We hebben nu maar één type lidmaatschap: bridgers zijn lid van de club en de club is lid van de bond. Dit gaat om ongeveer 65.000 bridgers. Maar uit onderzoek weten we dat minimaal 300.000 mensen één keer per maand bridgen – thuis, op bridgereizen of bij een club die niet is aangesloten bij de BridgeBond. Dat wil zeggen dat we als bond het overgrote deel van de bridgers in Nederland niet bereiken."

Richard: "Dat strookt niet met onze ambitie om er te zijn voor alle bridgers in Nederland. Daarom willen we het lidmaatschap van de BridgeBond uitbreiden, waarbij niet alleen clubs, maar ook individuen lid kunnen worden van

Richard Meijer:
"We willen naar een cafetariamodel, met verschillende lidmaatschapspakketten, in plaats van het 'one-size-fits-all'-lidmaatschap' dat we nu hebben."

Berit van Dobbenburgh-Meyboom: "Door nieuwe diensten en producten te ontwikkelen, willen we alle bridgers in Nederland helpen, ondersteunen en meer plezier aan bridge laten beleven."

bond. Dat maakt het mogelijk om toe te groeien naar een cafetariamodel, met verschillende lidmaatschapspakketten, in plaats van het 'one-size-fits-all-lidmaatschap' dat we nu hebben. Zo kan elke bridger als individu producten en diensten afnemen bij de bond."

Berit: "Nu zijn er nog veel bridgers die misschien denken: *Waarom zou ik lid worden van de bond? Wat heb ik eraan?* Aan ons de taak om duidelijk te maken waarom het voor bridgers – of het nu gaat om thuisbridgers, onlinebridgers, recreatieve bridgers of spelers die al lid zijn van een aangesloten club – van meerwaarde is om lid te worden van de bond. Met de verschillende lidmaatschapspakketten kan de bond al deze doelgroepen bedienen."

Richard: "Vroeger deed ik altijd mee aan het Ruitenboer-toernooi. Na afloop kreeg je een boekje mee met uitleg over hoe je had kunnen spelen of wat je anders had kunnen doen. Ik zou me zomaar kunnen voorstellen dat zo'n boekje superhandig is voor thuisbridgers. Dit soort producten zouden wij in een bepaald lidmaatschapspakket kunnen stoppen. Dit is een voorbeeld van een dienst die we zouden kunnen bieden naast de faciliteiten die we blijven bieden voor clubspelers."

Berit: "Of wat te denken van beginnende bridgers. Veel spelers starten nu nog via een bridgecursus. Maar ik zou me ook kunnen voorstellen dat je via de BridgeBond een abonnement neemt op een bridgepuzzel die je dagelijks toegestuurd krijgt. Of dat je een abonnement neemt op een bridgecoach aan wie je spellen kunt voorleggen en vragen kunt stellen. Maar voor de duidelijkheid: dit zijn slechts zomaar wat ideeën om een beeld te schetsen, zeker nog geen uitgewerkte plannen."

Hoe kunnen we alle bridgers in Nederland helpen, ondersteunen of meer plezier aan bridge laten beleven door nieuwe diensten en producten te ontwikkelen? En hoe verwerken we deze in verschillende lidmaatschapspakketten? Dat is precies wat we dit jaar gaan uitzoeken. Zo willen we alle bridgers bereiken en aan ons binden. Want hoe meer bridgers op een bepaalde manier lid zijn van de bond, hoe meer geld er beschikbaar is en hoe meer wij kunnen investeren in onze mooie sport."

Richard: "We willen onze diensten verbreden en er zijn voor een grotere doelgroep. Daar is ook veel vraag naar, weten we. Om dat voor elkaar te krijgen is een nieuw lidmaatschapsmodel in onze ogen een noodzakelijke stap."

Berit: "Heel weinig mensen hebben ooit autopech, maar bijna iedereen is lid van de ANWB. Met andere woorden: de ANWB is er voor je als je ze nodig hebt. En als je een keer pech hebt, hoeft je niet de hoofdprijs te betalen. Daar willen wij ook naartoe: als je een lidmaatschapspakket van de bond neemt, krijg je voordeel, voorrang en voorrecht. Hoe dat er precies uit komt te zien, daar gaan we de komende maanden hard mee aan de slag. In november is er weer een algemene ledenvergadering en dan willen we ons plan presenteren."

Eén bridgecommunity van 500.000 bridgers verbonden door de liefde voor een springlevende sport

Doelstellingen meerjarenbeleidsplan 2023-2026:

- goede ondersteuning van onze leden, waarbij we blijvend streven naar continue verbetering en toegevoegde waarde;
- het werven en behouden van nieuwe bridgers, waarbij we ons richten op jeugd en de groep mensen tussen de 50 en 65 jaar oud;
- door middel van verdere digitale ontwikkeling onze community beter in beeld krijgen, de juiste producten en diensten ontwikkelen en verder gaan met gefocuste digitale marketing;
- het bevorderen van de rol van bridge in de maatschappij;
- het bevorderen van een veilig sportklimaat, waarin sportiviteit, integriteit, diversiteit en inclusiviteit vanzelfsprekend zijn.

Lopende projecten om de doelstellingen te realiseren:

- Digitale Infrastructuur;
- Governance review;
- NK Scholenbridge 2026;
- en nog veel meer...

Voor nu geven we het stokje van dit feuilleton door aan iemand uit de nieuw opgerichte werkgroep Ledenraad.

"Het is voor mij echt een raadsel hoe het brein werkt"

Naam: Martin Loman (78)
Woonplaats: Oss

Guus Peters | Foto: Klaas Jan van der Weij

"Bij mijn vrouw Louise is zes jaar geleden de diagnose alzheimer gesteld. Sindsdien bestaat haar leven voornamelijk nog uit bridge – en dan overdrijf ik niet. Thuis speelt ze de hele dag het bridgespel Jack 5 op de computer. Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Het is voor mij echt een raadsel hoe het brein werkt, temeer omdat de hele dag bridgen een heel intensieve inspanning is.

Soms vraagt ze 's ochtends nog aan mij wat mijn plannen voor die dag zijn. Maar als ik dan zeg dat ik nog niet echt plannen heb, reageert ze daar inhoudelijk niet op. Het lukt haar niet meer om iets in het huishouden te doen en ze heeft vaak dezelfde kleren aan, omdat ze niet meer begrijpt dat ze nog een hele kast vol kleding heeft. Een echt gesprek met haar voeren, is niet meer mogelijk.

Als ik aan haar vraag waarom ze alleen nog maar wil bridgen, zegt ze dat ze het gewoon leuk vindt. Tussendoor kijkt ze vaak nog even naar het journaal. Ze gebruikt het biedsysteem Acol. Het staat ingesteld op de lichtste vorm, met zo weinig mogelijk conventies. Het grote voordeel is dat Louise altijd vrolijk is en een opgewekte stem heeft. Dat maakt samenleven makkelijker.

Louise bridget al vanaf haar 35ste. Ik ben twintig jaar later begonnen, op mijn 55ste, toen ik meer vrije tijd kreeg. Ik ben samen met Louise op bridgeles gegaan. Hoewel ze al kon bridgen, pikte ze toch nieuwe dingen op. Doordat we samen les hadden, voelden we elkaar vanaf het begin heel goed aan. Thuis praatten we er vaak over door.

De afgelopen twintig jaar hebben we veel samen gebridget en dat doen we nog steeds, al is het tegenwoordig wel op een ander niveau. Maar Louise vindt het nog steeds heel leuk als we op donderdagavond samen naar onze bridgeclub Ussen gaan. Soms vraagt ze tijdens een spel wat ze nu moet doen, maar over het algemeen gaat het goed.

Het verschil met de andere leden is dat ze er niet komt voor sociale contacten. Vaak wordt er tussen de spellen door of na afloop gezellig gekletst, maar dat lukt haar niet

meer. Ze zit als eerste aan tafel en heeft als eerste de kaarten in haar hand. Op de club spelen we het meest simpele biedsysteem Acol. Louise stopt het biedkaartje maar half terug in het kastje, zodat ze kan zien welk contract we hebben afgesproken.

Daarnaast speelt Louise samen met de buurvrouw op maandagmiddag bij een andere bridgeclub. En zelf bridge ik op woensdagmiddag bij een mannenbridgeclub. Dan is Louise even alleen thuis. Dat kan gelukkig. Ik moet het een voordeel noemen dat ze de hele dag achter de computer zit; het geeft mij de ruimte om me af en toe te ontspannen door bijvoorbeeld te bridgen of in de tuin te werken.

Verder doe ik tegenwoordig elke dag de afwas met haar. Als Louise de vaatwasser uitruimde, lag bijvoorbeeld de pollepel elke keer op een andere plek. Nu was ik af en ruimt zij de spullen op, terwijl ik kijk of ze het op de goede plek legt. Zo probeer ik haar een beetje te blijven trainen, al weet ik ook dat ze nooit meer beter wordt. Daarnaast drinken we elke dag om elf uur samen een kopje koffie. Die maakt zij.

Zelf ga ik regelmatig naar het Alzheimer Café, een maandelijks bijeenkomst voor mensen met dementie en hun naasten of andere belangstellenden. Daar kun je lezingen volgen en tref je mensen met dezelfde problematiek. Ik vind het prettig om daar af en toe te komen, al blijft het brein voor mij een groot raadsel.

Ik vind het lastig om te zeggen hoe ik naar het brein kijk. Als ik mijn brein met dat van Louise vergelijk, dan geeft mijn brein seintjes om iets te onthouden, op te lossen, te bekijken of ergens op te reageren. Mijn brein is voortdurend bezig, terwijl het brein van Louise gevoelsmatig terneergeslagen is. Zo zou ik het omschrijven.

Ergens vind ik het heel bijzonder dat ze zegt dat ze het 'gewoon leuk' vindt om de hele dag te bridgen. Als ik dat zou doen, zou ik echt helemaal suf zijn. Maar ik ben heel blij dat ze daar nog plezier uit haalt."

"Mijn brein is voortdurend bezig, terwijl het brein van Louise gevoelsmatig terneergeslagen is. Zo zou ik het omschrijven"

Martin Loman

BRIDGEPROMOTOR EN -OPA JAN BOEKT SUCCES MET EIGEN KLEINKINDEREN ÉN OP SCHOOL

“Ik hoop dat ze
wat van mijn bridge-
genen hebben”

Jan Telgen (74) dacht jarenlang dat het er nooit meer van zou komen: dat iemand binnen de familie zijn liefde voor bridge zou delen. Zijn vrouw en kinderen bleken immuun voor het bridgevirus, hoe subtiel hij het ook probeerde aan te wakkeren. Maar toen kwamen de kleinkinderen. Elsemiek (11), Hanne en Joppe (beiden 9) bleken wel vatbaar voor het aanstekelijke enthousiasme van hun opa, die zijn liefde voor het spel graag op hen overbrengt. "Ik beleef er zelf heel veel plezier aan. Dat gun ik mijn kleinkinderen ook."

Guus Peters | Foto's: Orange Pictures

"Het voordeel is: als je eenmaal kunt bridgen, dan vergeet je dat niet snel meer"

Jan

Je zou kunnen zeggen dat de uitdrukking 'De aanhouder wint' van toepassing is op Jan Telgen. Hoewel hij zijn vrouw subtiele hints gaf om ook te gaan bridgen of haar er attent op maakte als er weer een cursus was, hapte ze nooit toe. En ook zijn drie kinderen wist Jan niet enthousiast te krijgen voor zijn hobby. Ze waren druk met studie, sport en later een gezin.

Maar sinds een paar jaar heeft hij het bridgevirus toch kunnen doorgeven binnen de familie. Aan zijn kleinkinderen om precies te zijn. "Ik hoop dat ze wat van mijn genen hebben", zegt Jan daarover. "Bridgen is ook nog eens goed voor het cognitief vermogen. Maar ik verwacht niet dat ik mijn kleinkinderen intelligenter kan maken door ze te laten bridgen. Ik wil vooral dat ze er, net als ik, plezier aan beleven. Ik breng mijn liefde voor bridge graag op ze over."

Moeilijk spelletje

Dat is niet het enige. Als voorzitter van de Lunterse B.C. wil hij bridge graag een beetje promoten. Ook onder de jeugd. Daarom besloot hij twee jaar geleden de stoute schoenen aan te trekken en op de basisschool van zijn kleinkinderen te vragen of hij er bridgeles mocht geven. "Daar zag de school wel iets in voor de kinderen in de plusklas, dus de kinderen die vooroplopen", zegt Jan. Eén van die kinderen in de plusklas was zijn oudste kleindochter Elsemiek.

Zo kon het dat Jan samen met zijn bridgepartner Peter één keer per week veertien kinderen uit de groepen 6, 7 en 8 de beginselen van het bridgen bijbracht, inclusief zijn kleindochter. "Ik vond het meteen leuk, maar had niet verwacht dat het zo moeilijk was", zegt Elsemiek. "Je moet vier kleuren onthouden, slagen ontwikkelen en snappen wat er gebeurt. Maar ik houd wel van die uitdaging. Ik vind moeilijke spelletjes leuk."

Nieuwsgierig

Voor Elsemiek bleef het niet beperkt tot dat ene uurtje per week op school. Ze ging ook weleens langs bij opa, die op een steenworp afstand woont in Lunteren. Stap voor stap leerde ze de regels. Elsemiek: "We begonnen met het tellen van de punten en het sorteren van hoog naar laag. Daarna gingen we spelen, maar nog wel zonder bieden en dummy. Later op school zijn we met dummy gaan spelen."

Met haar enthousiasme stak Elsemiek haar twee jaar jongere zusje Hanne en neefje Joppe aan. Zij waren ook wel nieuwsgierig geworden. Jan: "Toen heb ik tegen Hanne en Joppe gezegd: 'Ik kan het jullie ook wel leren.' Nou, daar hadden ze wel oren naar!"

Jan vervolgt: "Als je dan echt wilt spelen, moet je op zoek naar een drive. Samen met de bridgeclub uit Barneveld organiseren we al een paar jaar een cursus en die cursisten speelden op zaterdagmiddag een kerstdrive. Ik heb toen met Hanne afgesproken om daar samen aan mee te doen."

**“Ik ben heel blij dat mijn opa
het me heeft geleerd”**

Joppe

Studentenbridge

Zelf was Jan 21 jaar toen hij voor het eerst met bridge in aanraking kwam. Als student woonde hij met meerdere jongens in een studentenflat in Rotterdam. Eén van die huisgenoten kon bridgen. “Hij heeft het ons toen allemaal geleerd”, herinnert Jan zich. “We waren redelijk fanatiek en beleefden er veel plezier aan. Waar andere studenten twee tot drie keer per week in de kroeg stonden, pakten wij thuis een biertje en gingen bridgen.”

Maar toen Jan klaar was met zijn studie, kwam er ook een einde aan het bridgen. Hij ontmoette zijn vrouw Geeske, die weinig met bridge had. Ze trouwden en woonden daarna een tijdje in Amerika en België. Van bridgen kwam weinig meer terecht. “Ik heb in die tijd ook nooit de moeite genomen om het weer op te pakken”, zegt Jan. “Het kost stiekem ook best veel tijd, je bent hele avonden weg.”

Partner gezocht

Het grappige feit doet zich voor dat uitgerekend zijn vrouw hem weer aan het bridgen kreeg. Het echtpaar was inmiddels naar Lunteren verhuisd, waar Geeske bij een hardlooptgroepje zat. Daar ontmoette ze een vrouw, die vertelde dat haar man een bridgepartner zocht. Voordat Jan het wist, was hij gekoppeld aan die man, die hij daarvoor helemaal niet kende. Jan: “De vrouwen vonden dat wij een paar moesten vormen.”

Dat bleek een goede keuze. Het klikte meteen tussen Jan en zijn nieuwe partner. Ze werden lid bij de bridgeclub in Lunteren. “We speelden met dezelfde gedrevenheid en hadden dezelfde omgangsvormen.” Daarnaast leerde Jan via het bridgen veel mensen kennen in Lunteren, waar hij tot dan toe relatief weinig sociale contacten had. “Dat zag ik als een bijkomend voordeel. Zeker in een dorp, waar het gemeenschapsgevoel nog meer leeft dan in grote steden.”

De partner met wie hij bij de Lunterse B.C. begon, is helaas overleden. Maar zelf is Jan nog erg actief bij de club. Hij heeft een nieuwe partner, met wie hij voorheen ook al eens een paar vormde en sinds zijn pensioen speelt hij twee keer per week op de club. Daarnaast is hij dus voorzitter. “Ik ben daarvoor gevraagd en vond dat ik het moest doen.”

**“Zonder opa was ik nooit gaan
bridgen. Maar nu ik het wel doe, weet
ik pas hoe leuk het is”**

Elsemiek

Dosereren

Over het antwoord op de vraag waarom hij zijn kinderen nooit aan het bridgen heeft gekregen, moet hij even nadenken. Volgens hem zou een van de redenen kunnen

"Het NK was echt super! Het was spannend en leuk om tegen leeftijdsgenoten te spelen"

Elsemiek

zijn dat de kinderen het thuis "nooit zagen". "Omdat mijn vrouw niet bridge, deden we het nooit thuis. Als ik ging bridgen, dan deed ik dat altijd buiten de deur en dus uit het zicht van mijn kinderen."

Des te leuker vindt Jan het dat hij zijn kleinkinderen wel aan het bridgen heeft gekregen. Al is hij zich ervan bewust dat hij zijn enthousiasme moet 'doseren'. "Ik wil geen drammer zijn. Maar ja, het klopt dat ik het mooi vind om te zien als de kleinkinderen er ook plezier aan beleven."

"Ik wil geen drammer zijn. Maar ja, het klopt dat ik het mooi vind om te zien als de kleinkinderen plezier beleven aan bridge"

Jan

NK Scholenbridge

Joppe werd vooral gegrepen door de complexiteit van bridge. Hoewel hij pas negen jaar is, vindt hij het strategische gedeelte het interessantst. "Bij bridge komt heel veel tactiek kijken", zegt hij. "Het is zeker geen geluksspel. Je moet voortdurend nadenken en slagen analyseren. Dat vind ik heel leuk."

Daar sluit Elsemiek zich bij aan. Met een team van haar school deed ze vorig jaar mee aan het NK Scholenbridge. "Het NK was echt super!", zegt ze. "Het was spannend en leuk om tegen leeftijdsgenoten te spelen. Op het NK zag je dat er toch wel veel kinderen zijn die bridgen."

De jongsten

Het was eigenlijk de bedoeling dat Elsemiek met een meisje van school zou spelen, maar zij meldde zich op de dag van het NK Scholenbridge af. Zo kon het dat haar zusje Hanne plots moest invallen, terwijl zij pas een paar bridgelessen van haar opa had gehad. Bovendien was ze veruit het jongst. "Maar ze heeft het echt supergoed gedaan", zegt Jan.

Ondertussen heeft hij zelf ook al eens tijdens een drive met Hanne gespeeld en ook met Elsemiek vormde hij al een paar op een middagdrive bij de bridgeclub in Lunteren. Met Joppe wilde hij eigenlijk meedoen aan de Toekomstdrive in Utrecht, maar daar mochten alleen cursisten aan meedoen. Dus mocht Joppe wel deelnemen, maar Jan niet. "Ik heb toen met mijn neefje Quinten Jan [10 jaar, red.] gespeeld. Hij is ook een paar keer bij opa langs geweest", zegt Joppe. "Het was heel leuk en we kregen een prijs, omdat we de jongste deelnemers waren." ▶

OPROEP Voor de rubriek Bridgefamilie in *BridgeNL* zoeken we families waarvan meerdere leden bridgen. Stuur een e-mail naar bridgenl@bridgenl.nl met in het kort jullie verhaal en contactgegevens.

BridgeCamping.nl

CAMPING BRIDGE, AAN DE FRANSE MIDDELLANDSE ZEE

23 mei t/m 27 juni en 29 augustus t/m 26 september

Wekelijks 4 avonden bridge en 1 middag petanque.

Verblijf in comfortabele stacaravan of in uw eigen caravan/camper. U vliegt al in 1u50min vanaf vliegveld Weeze naar de bestemming.

Camping met zwembad, whirlpool en zonneterras op slechts 1km van het strand. Mooi fietsgebied.

Fietsverhuur & routes aanwezig. Gratis WiFi.

VOOR MEER INFORMATIE OF RESERVEREN:

email: info@bridgecamping.nl

Tel.: 06 25386278 Internet: bridgecamping.nl

Staplaats €22/dag. • Stacaravan v.a. €340/week • Bridge €2/dag

Camping L'Escale *** , Route de la Tamarissière, Agde (FR)

Ski - Bridgevakantie in Tirol Gries im Sellraintal

05.07.2026 - 02.08.2026

KAMERS MET DOUCHE EN TOILET, RADIO EN TV
HALFPENSION: Euro 630,- pp/pw

2/3/4 WEKEN Euro 606,- / 594,- / 576,- pp/pw
vernieuwde kamers 3de verdieping + Euro 5,- pp/pd

EENPERSOONSKAMER + Euro 15,- per dag

APPARTEMENT + Euro 10,- pd/pp

ONTBIJTBUFFET EN 'S AVONDS KEUZE UIT 3 MENU'S

Nederlands sprekende bridgepartner aanwezig

INBEGREPEN

- wisselende wekelijkse hoogtepunten zoals
- bauerbuffet, galadiner of Grillavond
- welkomst- en afscheidscocktail
- prijs voor elke deelnemer
- verwarmd zwembad
- in de nabijheid zeer goede fiets- en mountainbikeroutes
- elke dag een begeleide bergwandeling
- elke bridgeavond koffie en dagprijs
- gratis wifi
- gebruik fitness-centrum en sauna

De reservering is definitief na betalen van een voorschot van € 200,-
op rekening van IBAN-NR : AT86 3633 6000 0192 0735
BIC-CODE : RZTIAT22336

INLICHTINGEN BIJ:

Jos Coenen
Tel: 0031 6 36398040
joscoenen41@gmail.com

BERGSPORTHOTEL ANTONIE
A-6182 GRIES IM SELLRAIN
Tel: 0043/5236 203 FAX: DW 49
info@hotel-antonie.at

www.hotel-antonie.at

Oud & Nieuw Drive

28 december - 1 januari

5-daags arrangement

€ 520,-
p.p.

- Een welkomstcocktail
- 4 overnachtingen
- 4x ontbijtbuffet
- 4x bridgen incl. koffie en een snack
- 3x goedverzorgd driegangen diner
- Op oudejaarsavond een volledig verzorgde feestavond incl.:

Feestelijk dinerbuffet
Spetterend dessertbuffet
Casino entertainment
Live muziek
Gehele avond vrij drinken
(Hollands gedistilleerd)
Prosecco en oliebollen

Hotel Asteria Venray | Maasheseweg 80a
0478 511 466 | info@asteria.nl | www.asteria.nl

INTERNATIONAAL BRIDGEFESTIVAL JUAN-LES-PINS

8 MEI tot 17 MEI

Vier toernooien

2026

INFORMATIE

antibesbridge-abje.fr
club@antibesbridge-abje.fr
Patrick Berger: +336 19 28 78

Bridgeles op school

Jan gaf de afgelopen twee jaar samen met zijn bridge-partner bridgeles op de school van zijn kleinkinderen. Dit schooljaar slaat hij over, omdat er te weinig kinderen in de plusklas zitten. Maar vanaf volgend schooljaar wil hij de bridgelessen weer oppakken, zegt hij. "Dan ga ik ook mijn kleinkinderen Joppe en Hanne lesgeven op school."

Volgens Elsemiek zijn de bridgelessen op school niet alleen heel leuk, maar ook leerzaam voor de kinderen die voorlopen of makkelijk leren. "Sommige dingen op school weet ik al. Dan vind ik het leuker om bridgeles te krijgen, omdat ik dan nieuwe dingen leer. Door het bridgen kan ik bijvoorbeeld beter hoofdrekenen. Maar ik snap ook dat niet alle kinderen het leuk vinden, omdat het best wel ingewikkeld is."

Nog meer kleinkinderen

Jan vindt het mooi dat hij zijn kleinkinderen heeft leren bridgen, maar geniet er naar eigen zeggen het meest van als hij ziet dat ze er plezier aan beleven. En hij heeft nog meer kleinkinderen, die hij ook graag de basisbeginselen van het spel zou willen bijbrengen. Jan: "Joppe heeft nog een zusje en twee broertjes – een tweeling. Zij hebben gezegd dat ze het ook wel interessant vinden. Dat vind ik natuurlijk hartstikke leuk."

Zelf heeft Joppe het bridgen de laatste maanden op een iets lager pitje gezet. Hij zit ook nog bij de scouting en

vindt het leuk om te voetballen. Het wordt te druk als hij daarnaast ook nog op vaste momenten gaat bridgen. "Maar ik ben heel blij dat mijn opa het me heeft geleerd."

Goed op elkaar ingespeeld

Dat geldt ook voor Elsemiek. "Zonder opa was ik nooit gaan bridgen. Maar nu ik het wel doe, weet ik pas hoe leuk het is", zegt ze. "Als ik bij opa kom, liggen er weleens spellen klaar. Dan oefenen we en leert hij mij weer nieuwe dingen. Daarnaast vind ik het leuk om af en toe samen met opa aan een wedstrijd mee te doen, omdat we dan vaak winnen. Opa en ik zijn goed op elkaar ingespeeld. Dat is fijner dan wanneer ik met iemand speel die ik niet ken."

Voor Jan zelf maakt het niet uit of zijn kleinkinderen heel fanatieke bridgers worden, het spel af en toe spelen of het uiteindelijk links laten liggen. "Het voordeel is: als je eenmaal kunt bridgen, dan vergeet je dat niet snel meer", zegt hij. "Zelf heb ik ook twintig jaar niet gebridget en het daarna gewoon weer opgepakt. Nu beleef ik er meer plezier aan dan ooit. Dat gun ik mijn kleinkinderen ook. Dat is alles."

SA- contracten spelen

Saskia Hermans

SPEL 1

Je hebt 19 punten en na het 1♠-antwoord van je partner bied je 2SA om aan te geven dat je een evenwichtige verdeling hebt en te sterk bent om met 1SA te openen. Ook ontken je een vierkaart schoppen, want met schoppensteun zou je in één keer de manche in schoppen, 4♠, geboden hebben. Je speelt immers het liefst een contract in een hoge kleur.

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
-	-	-	1♣
pas	1♠	pas	2SA
pas	3SA	pas	pas
pas			

West komt uit met ♦V. Hoe speel je dit spel?

♠ A H B 3
♥ 10 8 2
♦ 5 2
♣ 8 7 4 3

♠ V 10
♥ A 5 4 3
♦ A H 6
♣ H V B 10

Antwoord

.....

Als leider in 3SA tel je zeven vaste slagen: vier in schoppen, één in harten, twee in ruiten en geen vaste slag in klaveren.

Let op bij de schoppen dat je je niet te rijk rekent: je hebt met ♠A H V B 10 de vijf hoogste schoppen, maar omdat je in noord slechts vier schoppen hebt en in zuid twee, kun je nooit meer dan vier schoppenslagen maken. Iedere keer dat je in noord een schoppen speelt, moet je er in zuid ook één bijspelen. Daarom tel je niet meer dan vier vaste slagen.

In klaveren heb je geen vaste slag, omdat je ♣A niet hebt. Uiteraard kun je wel klaverenslagen maken, want als de tegenpartij ♣A genomen heeft, heb jij drie slagen in klaveren ontwikkeld. Het is belangrijk dat je, zodra je aan slag bent, begint met het ontwikkelen van klaveren, voordat je je vaste slagen hebt gespeeld. De tegenpartij wint de slag met ♣A en omdat jij dan in alle kleuren hoge kaarten hebt, brengt de tegenpartij jou meteen weer aan slag. Aangezien je dan geen ontwikkelslagen meer hebt en alle slagen die je kunt maken vast zijn geworden, is het tijd om je slagen op te rapen en je contract met een overslag te maken. Je maakt tien slagen: vier keer in schoppen, één keer in harten, twee keer in ruiten en drie keer in klaveren.

SPEL 2

Met 2SA vraagt noord of je minimaal of maximaal bent, binnen het eerder aangegeven bereik van 15-17 punten. Hij geeft hiermee 8 of 9 punten aan. Met 17 punten ben je maximaal en bied je de manche: 3SA.

West	Noord	Oost	Zuid
	Partner		Jij
-	-	-	1SA
pas	2SA	pas	3SA
pas	pas	pas	

West komt uit met ♠H. Hoe speel je dit spel?

♠ A 3
♥ 4 3 2
♦ A B 10 3 2
♣ 9 6 4

♠ 10 8 4 2
♥ A H 8 7
♦ H V
♣ A B 3

Antwoord

.....

Je bent leider in 3SA en moet negen slagen halen. Je telt je vaste slagen: één in schoppen, twee in harten, vijf in ruiten en één in klaveren, in totaal negen. Om 3SA te maken heb je negen slagen nodig, dus er lijkt weinig mis te kunnen gaan. Je hebt alle kleuren onder controle, waardoor het geen probleem is om aan slag te komen. En zodra je aan slag bent, kun je negen slagen maken.

Je moet echter goed opletten hoe je ruiten speelt: omdat de tegenpartij met schoppen uitkomt en je in de eerste of tweede slag ♠A moet spelen, heb je daarna geen mogelijkheid meer om in noord te komen, behalve via ruiten. Als je ruiten op de standaardwijze – volgens de regel ‘Plaatjes aan de korte kant eerst’ – speelt, begin je met ♦H en ♦V. De tweede ruitenslag moet je dan overnemen met ♦A in noord, zodat je daarna de overige ruitenslagen in noord kunt maken. Doe je dit niet, dan maak je na ♦H en ♦V geen enkele ruitenslag, omdat je dan geen enkele mogelijkheid hebt om in noord te komen; je hebt geen entree in noord.

Saskia Hermans

Saskia Hermans (1961) is een ervaren bridgedocente en geeft sinds 2012 les aan beginners, thuisbridgers en clubspe- lers. Dit doet ze zowel op locatie als online. Op haar website www.saskiahermans.nl vind je tal van biedquizen, video's en oefenspellen om je bridgevaardigheden te toetsen en te verbeteren. Uiteraard wordt bij alle quizvragen en oefenspel- len duidelijke uitleg gegeven.

Met deze tips val je na een avondje bridgen moeiteloos in slaap

Wie kent het niet: je hebt 's avonds een potje gebridged en als je dan eenmaal in bed ligt, kom je maar moeilijk in slaap. Want was die ene kaart nu wel de juiste? Een bekend probleem bij bridgers, weet neuropsycholoog en voormalig slaaponderzoeker Ton Coenen. "Meestal begint de ellende met een verloren spel." Gelukkig is er wat aan te doen.

Daphne van Breemen

Hij mag dan allang met pensioen zijn, slaap is nog altijd geen slaapverwekkend onderwerp voor Ton Coenen (83), neuropsycholoog, voormalig slaaponderzoeker en schrijver van het boek *Het slapende brein*. "Sterker nog," zegt hij, "slaap is een heel belangrijk fenomeen, één van de drie factoren om gezond oud te worden. Naast voeding en beweging." Vraag je Coenen naar slaapproblemen, dan blijven de woorden stromen. Net als de oplossingen. Goed nieuws dus voor iedereen met insomnia, oftewel slapeloosheid: er zijn handige trucjes voor! Daarover later meer.

Van bridge naar tennis

Zelf bridgete Coenen jarenlang. Hij begrijpt dus maar al te goed dat je na een potje bridge in de avonduren soms lastig in slaap komt. Dat zit zo: als je thuiskomt van de bridgeclub, ga je rustig zitten en gaan je gedachten terug naar het laatste spel. "Je speelde met je echtgenoot, een vreemde partner of god weet wie, maar het ging mis. Meestal begint de ellende dan ook met een verloren spel. Thuis ga je malen. Of je windt je op en geeft jezelf, maar vaker je echtgeno(o)t(e) of je bridgepartner, de schuld van de gemaakte fouten."

In alle gevallen geldt dat het brein hyperactief wordt, vertelt de slaapkenner. "En dat verdringt de slaap. Gevolg: je ligt wakker." Zelf kon Coenen 's nachts ook liggen piekeren na een spelletje bridge. "Inmiddels ben ik ermee gestopt en tennis ik", lacht hij. "Veel beter voor mijn slaap!"

Soorten slapeloosheid

Om slapeloosheid te begrijpen moeten we eerst terug naar de basis. Je hebt primaire en secundaire slapeloosheid, legt Coenen uit. Primaire slapeloosheid ontstaat plotseling en vaak in heftige, onverwachte situaties. Denk aan het overlijden van een naaste, een ziek kind of een partner met alzheimer. Je maakt je veel zorgen en kunt daardoor een tijdje niet slapen. Daar kun je helaas niet zo veel aan doen, zegt Coenen. Primaire slapeloosheid hoort erbij. "Het is op zich ook niet zo erg. Je weet: *Alles wat niet goed is, waarover ik me zorgen maak, wordt vanzelf langzaamaan minder. De slaap komt uiteindelijk weer terug.*"

Maar in een aantal gevallen komt de slaap niet meer terug. Dat noemen we secundaire slapeloosheid, of makkelijker: gewone slapeloosheid. Het fenomeen waardoor de slapeloosheid ontstond (een verloren spel), is er niet meer, maar de slapeloosheid blijft toch. "Het is deze slapeloosheid waar bridgers en andere denksporters aan lijden en die is moeilijk te bestrijden." Denksporters zijn daarin niet de enigen, aldus Coenen. Een kwart van de mensheid lijdt volgens hem aan gewone slapeloosheid, in de slaapwetenschap 'psychofysiologische insomnia' genoemd. "Nacht na nacht val je maar moeilijk in slaap. Zo beland je in een vicieuze cirkel. Je hebt te weinig geslapen, staat moe op, voelt je de rest van de dag niet lekker, gaat toch aan het werk, dat gaat niet top en op een gegeven moment denk je: *Goh, als ik maar kan slapen vannacht.* Dan gaat het al mis, want eenmaal in bed is je brein zich alweer

aan het opwinden. Over dat je de volgende dag vroeg op moet, of moet werken. Die gedachten verdringen de slaap en dan lig je weer te woelen.”

Wat te doen?

De simpelste oplossing is dan ook: niet piekeren. Maar ja, Coenen begrijpt het heus wel: dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Andere optie, maar vaak niet te realiseren: 's ochtends briden in plaats van 's avonds. Coenen legt uit: “Dat heeft met licht te maken. Dan zijn er nog stoffen in je lichaam aanwezig die zeker niet neigen naar slaap.”

Wat eveneens kan helpen, is een viertal trucs – of noem het therapieën – dat de slaapwetenschapper ook in zijn boek over het brein en slapen behandelt. Maar, waarschuwt hij alvast: “De heilige graal zit daar niet bij. De slaapwetenschap is een jonge wetenschap, dus dé oplossing die voor iedereen werkt, is er nog niet.” Kortweg komen de vier therapieën allemaal op hetzelfde neer: het brein tot kalmte brengen. Hoe? Dat verschilt en hangt ook van iemands voorkeur af.

“Slaap is een heel belangrijk fenomeen, één van de drie factoren om gezond oud te worden. Naast voeding en beweging”

Ton Coenen

Muziektherapie

Het Radboudumc in Nijmegen ontwikkelde nog niet zo lang geleden muziektherapie. “Dat werkt vrij goed”, aldus Coenen. Simpel is het ook: je luistert voor het slapengaan naar een grammofoonplaat, cd of via je telefoon of pc naar muziek waar je van houdt. Van Bach bijvoorbeeld. De muziek verdrijft je gedachten over het bridgepotje. “De negatieve gedachtegang probeer je zo op een positieve gedachtegang te brengen.” Of, zoals hij in zijn boek schrijft: “Ontspanning door middel van muziek is een van de makkelijkst toe te passen en ook een van de meest doeltreffende slaaptherapieën.”

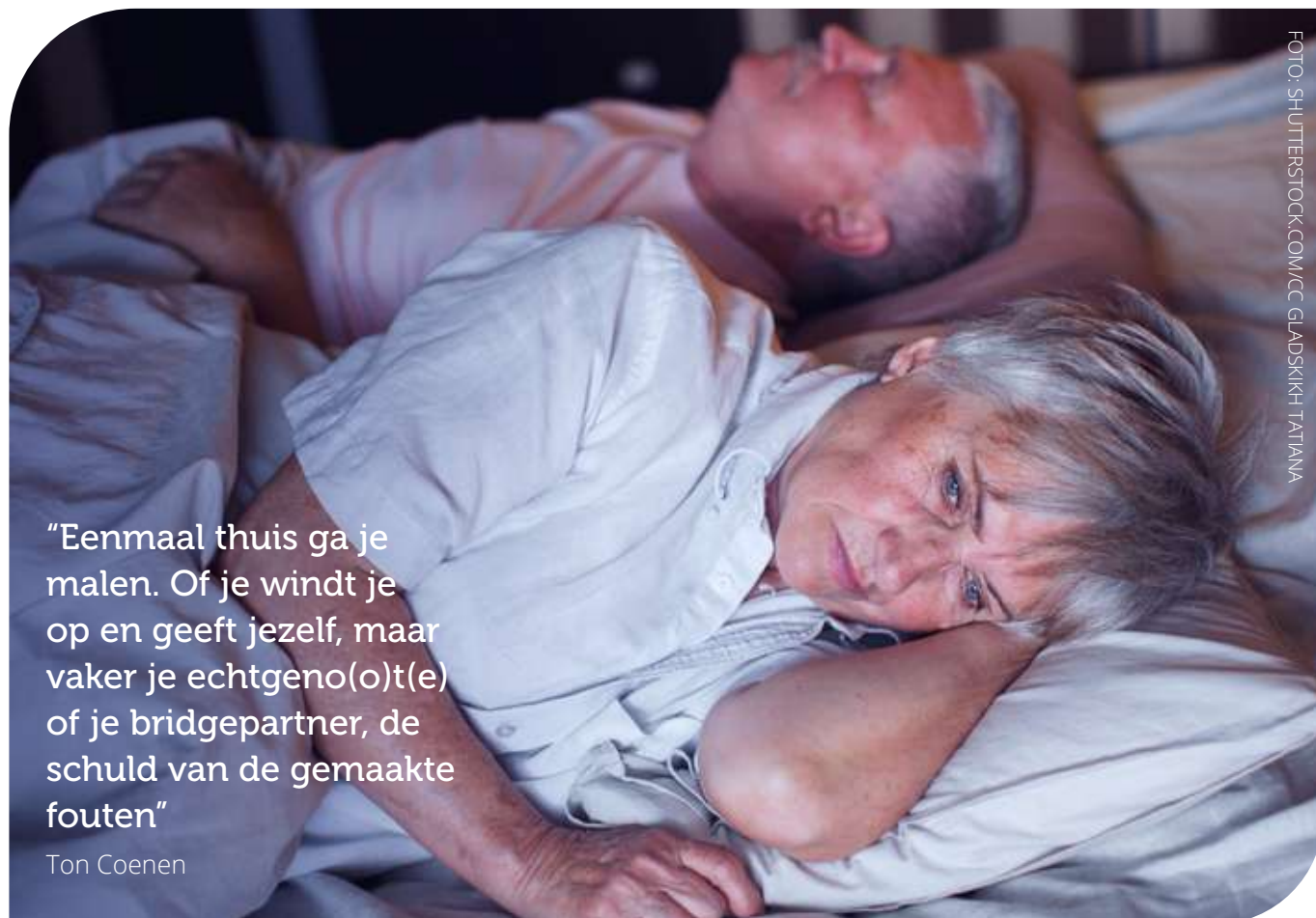

FOTO: SHUTTERSTOCK.COM/CC GLADSKIH TATIANA

“Eenmaal thuis ga je malen. Of je windt je op en geeft jezelf, maar vaker je echtgeno(o)t(e) of je bridgepartner, de schuld van de gemaakte fouten”

Ton Coenen

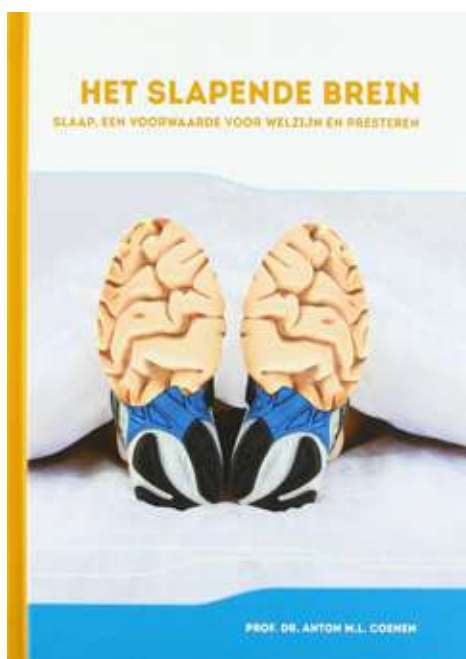
"Maak je geen zorgen als je af en toe slecht slaapt. Dat is normaal"

Ton Coenen

Gedachtestop-therapie

Wie van muziek voor het slapengaan onrustig wordt, kan ook de gedachtestop-therapie proberen, die werd ontwikkeld in het Centrum voor Slaapgeneeskunde Kempenhaeghe in het Noord-Brabantse Heeze. Deze methode draait om het stoppen van je negatieve gedachten. In plaats van ze keer op keer te blijven herkauwen, verban je ze.

Als je niet goed in slaap kunt vallen of als je 's nachts wakker wordt en het gepieker begint, zeg je tegen jezelf: "Stop." Coenen, in zijn boek: "Onmiddellijk daarna denk je aan iets prettigs. Dwalen de gedachten weer af naar die verstorende maalstroom, dan komt er weer een 'Stop'. Telkens dwing je jezelf om zo die negatieve gedachten af te breken en te verdringen. Dat gaat aanvankelijk niet van een leien dakje, maar het went en voor je het weet krijgt dat zinloze, slaapverstorende gepieker geen kans meer. Zo kan de slaap weer de overhand krijgen." Maar juich niet te vroeg, voegt Coenen daar mondeling nog aan toe: "Je moet denken aan een aantal weken voordat je eraan gewend bent."

Therapie van de spieren

Je piekerende brein tot stilte manen, kun je ook doen met je spieren, vertelt de slaapkenner. Dat wil zeggen dat je een ontspanningstechniek toepast waarbij je je lichaamsspieren achtereenvolgens aanspant en ontspant. Door in rugligging van onder naar boven te werken, komen alle spiergroepen aan de beurt. Begin met je linkervoet: span de spieren zo hard mogelijk aan, zodat je tenen helemaal opgetrokken worden in de richting van het bovenlichaam. Houd even vast en voel de spanning. Daarna ontspan je de spieren weer en voel je de spanning langzaam wegstromen.

Coenen: "Je gaat net zo lang door tot al je spieren ontspannen zijn. Het mooie is: je geest is dan ook ontspannen, dat gaat namelijk hand in hand." Toch is deze techniek wat moeilijker toepasbaar dan de voorgenoemde twee. "In het begin heb je er echt hulp van een slaapcoach bij nodig."

Rol van de slaapkamer

Onderschat tot slot de rol van de slaapkamer niet, verzekert de neuropsycholoog. Bij de slaapkamertechniek gaat het erom dat je alleen naar bed gaat als je moe bent en je slaapkamer dus alleen voor slapen gebruikt. Kun je niet slapen, dan sta je op en ga je naar een andere ruimte.

"Het lastige van deze methode is dat als je samenwoont, je je huisgenoten wakker maakt door steeds op te staan en de slaapkamer te verlaten. Daarom wordt deze techniek minder gebruikt en is de methode meer geschikt voor alleenwonenden en alleenstaanden", aldus Coenen.

In zijn boek *Het slapende brein* behandelt 'slaapprofessor' Ton Coenen alles wat er maar te weten valt over het fenomeen slaap.

Meer weten?

Bezoek <https://www.sportsmedia.nl/het-slapende-brein.html>

FOTO: HET SLAPENDE BREIN

Van slaapmiddel tot een borrel

Coenen, die ondanks zijn pensioen nog steeds de slaapwetenschap volgt, weet te vertellen dat uit een recente studie blijkt dat de hierboven genoemde therapieën het best werken als je ze combineert met een heel lichte dosis slaapmiddel, voorgeschreven door een slaapcoach of andere arts. "Het is dus niet de bedoeling dat je zelf gaat experimenteren. Ook mag de dosis niet verhoogd worden, wgens bijeffecten en het risico op verslaving."

Nog zoiets controversieels: alcohol voor het slapengaan. Ja, uit de wetenschap blijkt dat het drinken van één of twee glaasjes wijn of een borreltje kan helpen om beter in slaap te vallen. "Het kalmeert een beetje", vertelt Coenen. "Maar we weten uit onderzoek ook dat te veel alcohol de slaap juist verslechtert: je slaapt lichter en onrustiger, waardoor je meermaals wakker wordt en 's ochtends niet uitgerust bent. Matigheid is het toverwoord. Ik ken genoeg bridgers die tijdens het bridgen al beginnen met drinken en dan thuis nog doorgaan. Niet doen dus! Eet dan liever een snack of ga de hond uitlaten."

Slaap is kwetsbaar

En hijzelf? Slaapt de slaapkenner als een roos? Lachend: "Ja hoor, ik weet hoe het moet. Als ik de vier therapieën probeer, val ik halverwege al in slaap. Ze werken te goed voor mij."

Maar hij weet ook hoe kwetsbaar slaap voor anderen is; slapeloosheid is niet voor niets een van de grootste problemen in de maatschappij. "Het is en blijft voor velen lastig om over het gepieker heen te stappen en te doen alsof er niks aan de hand is."

Iets opbeurends dan tot slot? "Onder normale omstandigheden gaat slapen bij de meeste mensen over het algemeen goed, gelukkig! En maak je geen zorgen als je af en toe slecht slaapt. Dat is normaal."

"Je belandt in een vicieuze cirkel. Je hebt te weinig geslapen, staat moe op, voelt je de rest van de dag niet lekker, gaat toch aan het werk, dat gaat niet top en op een gegeven moment denk je: Goh, als ik maar kan slapen vannacht"

Ton Coenen

ILLUSTRATIE: VECTEEZY

"Het voelde alsof mijn hersenen sliepen. Ik moest overal over nadenken. Al mijn automatismen waren verdwenen"

Naam: Hannie Zandvliet (76)
Woonplaats: Lisse

Guus Peters | Foto: Klaas Jan van der Weij

"Hoewel mijn moeder altijd bridgedocent is geweest, lukte het haar nooit om mij te overtuigen om ook te gaan bridgen. Ik had het te druk met mijn werk en mijn gezin. Pas toen een bridgende vriendin ruim twintig jaar geleden zei dat ik het ook moest leren, besloot ik een keer met haar mee te gaan. Ik was 53 jaar.

Ik vond het meteen interessant en nam al snel een privé-docent in de arm. Dat was niet mijn moeder. Kort nadat ik was begonnen met bridge, werd zij ernstig ziek. Niet veel later overleed ze helaas.

Hoewel ik bridge meteen leuk vond, was het ook pittig. Het is zo complex. Ik moest in het begin zo veel leren onthouden. Ik dacht: *Dat leer ik nooit*. Maar ik gaf niet op. Na een jaar kreeg ik het steeds beter door en werd het alleen maar leuker.

Totdat ik tweeënhalf jaar geleden werd getroffen door een herseninfarct. Er bleek een bloedprop in mijn halsslagader te zitten. Ik werd geopereerd en lag ruim twee weken in het ziekenhuis. Eenmaal thuis kwam ik er al snel achter dat mijn denkvermogen een enorme tik had gehad en ik alles weer opnieuw moest leren onthouden.

Het voelde alsof mijn hersenen sliepen. Ik moest overal over nadenken. Al mijn automatismen waren verdwenen. Ik had thuis overal pennen en papier liggen. Als er weer iets naar boven kwam, schreef ik het meteen op, zodat ik het kon teruglezen als ik het zou vergeten. Ook kocht ik een loopband. Mijn evenwicht was verstoord, ik moest weer goed leren lopen.

En met bridgen moest ik ook weer het vertrouwen krijgen dat het goed ging. Maar ik wist één ding zeker: *Ik ga het weer leren*. Ik had er in de jaren daarvoor zo veel plezier aan beleefd. Ik bleef de basisbeginselen steeds herhalen in mijn hoofd. *Wat is mijn openingsbod? Hoeveel punten moet ik hebben? Wat is het vervolgbod?* Vragen waar ik geen antwoord op kon geven.

Het was confronterend, maar zelfmedelijden ken ik niet. Ik wilde er zelf weer bovenop komen, zelfredzaamheid zit in

mijn genen. Ik ben stap voor stap aan de slag gegaan. De onlinebridgespellen van StepBridge en Berry Westra waren een prima hulpmiddel. Vaak maar een kwartiertje hoor, langer ging gewoon niet.

Ik merkte dat bridge mij een mentaal steuntje in de rug gaf. Ik bouwde mijn uithoudingsvermogen op en zette mijn hersenen weer aan het werk. Ik moest veel nadenken. Het gaf een heerlijk gevoel als ik merkte dat ik dingen weer iets beter kon onthouden. Ik hoefde geen kampioen te worden, maar wilde weer gewoon fijn kunnen bridgen.

Inmiddels speel ik weer bij mijn club. In het begin was dat best zwaar, al wilde ik dat niet laten merken aan tafel. Ik voelde dat het me heel veel energie kostte: als ik thuiskwam, had ik ontzettende honger en moest ik direct gaan eten. En 's avonds viel ik al om acht uur in slaap. Ik was mijn brein echt weer aan het trainen.

Daarbij gebruikte ik soms de hulp van de systeemkaart. Daar staat alles op wat je moet weten. Als ik even niet meer wist hoe het ook alweer moest, wendde ik mij tot de kaart. Het was een geheugensteuntje, al ging het nog weleens fout. Maar gelukkig wisten de meeste mensen op de club van mijn situatie.

Ik heb na mijn herseninfarct zo veel lieve kaartjes van mede-bridgers en leden van de club gekregen. 'Sterkte' en 'Goed herstel' stond er onder meer op. Dat deed me erg goed en was voor mij het bewijs dat de bridgeclub veel meer is dan enkel een bridgeclub. Het is ook een sociaal gebeuren.

Ik zal nooit meer honderd procent herstellen, daar heb ik me bij neergelegd. Maar ik kan er bijvoorbeeld al enorm van genieten als ik het geboden contract haal en soms met een plusje. Dan denk ik stiekem: *Dat heb ik toch maar mooi gedaan*.

Ik ben zo blij dat ik weer kan bridgen, dat wil je niet weten! Ik wil mijn hersenen blijven trainen. Voor mij is bridgen meer dan een spel. Bridgen is ook investeren in je oude dag. Dus ik zou tegen iedereen willen zeggen: ga bridgen!"

"Ik ben zo blij
dat ik na mijn
herseninfarct weer
kan bridgen, dat
wil je niet weten!"

Hannie Zandvliet

HET NK SCHOLENBRIDGE STAAT WEER VOOR DE DEUR

"Een hele belevenis, die niet om winnen of verliezen draait"

De tweede editie van het NK Scholenbridge komt eraan. Op 15 april strijden leerlingen van basis- en middelbare scholen om de beker en de titel van Nederlands kampioen. Op de basisschool waar leerkracht Esther Lindenhols werkt, zijn de voorbereidingen voor het scholentoernooi in volle gang. "Ze leren vooral door te doen en door vragen op te schrijven."

Daphne van Breemen | Foto's: Klaas Jan van der Weij

Juf Esther Lindenhols was vorig jaar al bij de eerste editie van het NK Scholenbridge aanwezig, in NDC Den Hommel in Utrecht. Tien leerlingen uit haar toenmalige groep 8 hadden dat schooljaar leren bridgen en togen vanuit Lelystad met haar naar het toernooi. "Een hele belevenis", herinnert ze zich. "De leerlingen waren alleen al onder de indruk van het eigen muntje dat ze voor de lunch kregen. 'Dus dan mag ik ook een kroket kiezen, juf?'" Helemaal het einde vonden ze dat." Zijzelf genoot net zo hard. "Ik vond het geweldig om mee te maken. Ook omdat ik er in een dubbele hoedanigheid was. Mijn zoon deed mee met zijn basisschool uit Elburg. Dus ik was er niet alleen als juf van mijn groep 8 – een andere basisschool dan die van mijn zoon overigens – maar eveneens als moeder."

Leren bridgen

Het was via haar zoon dat Esther Lindenhols met het scholenbridge in aanraking kwam. "Zijn klasgenoten en hij kregen les van een vrijwilliger: Richard Ritmeijer, de directeur van het NK Scholenbridge. Dat was zo leuk, dat ik dacht: *Dit wil ik op mijn school in Lelystad ook!*"

Via Richard kwam ze bij vrijwilliger Johan terecht, die voor tien weken de bridgelessen in haar klas zou gaan verzorgen. "We begonnen met acht leerlingen, maar dat werden er al snel tien." Het kaartspel werkte meteen verslavend, lacht de juf. "De kinderen waren zo gemotiveerd, dat ze buiten de bridgelessen om vaak in de hal gingen bridgen met elkaar. Als de ouders hun kinderen dan kwamen ophalen, keken ze elkaar aan van: *Wat zijn zij nou aan het doen? Bridgen!*" Deze kinderen zitten inmiddels allemaal op de middelbare school, maar laatst hoorde Lindenhols dat ze met elkaar een bridgeclubje gestart zijn. "Dat is toch mooi?!"

Klassen uitgebreid

Deed haar school vorig jaar alleen nog maar met groep 8 mee aan het toernooi, dit schooljaar heeft de leerkracht ervoor gezorgd dat ook de leerlingen van groep 6 en 7 kunnen meedoen. "Ik zou het heel jammer vinden als we elk jaar alleen met groep 8 zouden deelnemen aan het NK Scholenbridge, omdat je dan kennis verliest. Dan moet je elk schooljaar opnieuw investeren."

Zo komt het dat er dit jaar 24 leerlingen in 'haar' bridgeklasje zitten. Niet dat zij nu ineens de lessen verzorgt, dat doet nog steeds een vrijwilliger. Dit jaar is dat Albert Bruins. Om het overzichtelijk te houden zijn de 24 leerlingen ingedeeld in twee groepen van twaalf kinderen. Ze beginnen allemaal bij nul en krijgen uitleg over de kleuren, hoeveel kaarten je bij bridge in je handen hebt, de benamingen en ze leren dat je in duo's speelt. Daarna komt de rest van het spel vanzelf aan bod. "Je leert het vooral door te doen", weet de leerkracht. "En door vragen op te schrijven, die je dan in de volgende les kunt stellen."

"Het gaat om het feit dat we daar zijn: we mogen naar het NK! Dus we gaan er blanco in en maken er een superleuke dag van"

Esther Lindenhols

Het hulpje van

Omdat juf Esther vorig jaar alle bridgelessen bijwoonde en dat dit jaar ook weer van plan is, kan ze zelf ook een beetje bridgen. "Ik beheers de mini-mini-mini-basis",

“De kinderen waren zo gemotiveerd, dat ze buiten de bridgelessen om vaak in de hal gingen bridgen met elkaar”

Esther Lindenhols

lacht ze. “Mijn kinderen en mijn man bridgen mij eruit.” Toch kan ze de leerlingen uit de bridgeklas daardoor wel helpen. “Ik ben zeg maar het hulpje van Albert. Wij doen samen de begeleiding op het NK Scholenbridge.”

De juf weet dus wat haar bridgende leerlingen kunnen verwachten. “Het is natuurlijk spannend, meedoen aan het NK Scholenbridge, maar ik vertel de kinderen dat alleen al de ervaring die ze opdoen winst is. Het gaat niet om winnen of verliezen, maar om het feit dat we daar zijn: we mogen naar het NK! Dus we gaan er blanco in en maken er een superleuke dag van.”

Meedoen betekent niet afhaken

Als één van de 24 leerlingen er halverwege de bridge-cursus op school geen zin meer in heeft, heeft diegene pech, vertelt ze. “We hebben heel duidelijk gezegd: ‘Je mag niet stoppen. Daar staat ook tegenover dat je de rekenlessen mist – en dat is oké. Maar als je meedoet, doe je ook alle bridgelessen mee.’ Zo creëren we een team. Want ja, er komt een moment dat een leerling denkt: *Het is heel moeilijk, ik wil niet meer*. Maar dat is het leerdoel dat hieraan vastzit: bespreekbaar maken wat je moeilijk vindt en niet opgeven.”

Dat betekent ook huiswerk maken en andere kinderen uit het team helpen. De docent heeft er alle vertrouwen in dat iedereen het gaat redden. “We hebben alleen kinderen gevraagd van wie we wisten dat ze waarschijnlijk wel zouden willen meedoen. Bijvoorbeeld omdat ze lessen kunnen missen, spelinzicht hebben, van een uitdaging houden of goed zijn in het helpen van medeleerlingen.”

Niet de enige

Het scholentoernooi is volgens de docent zo’n goed initiatief, omdat de deelnemende leerlingen dan zien dat ze niet de enigen zijn die aan bridge doen. En dat motiveert weer. Het past ook bij de insteek van het toernooi: de jeugd tussen de twaalf en achttien jaar enthousiast krijgen voor bridge en de sport onder de jeugd een boost

geven. Op die manier hoopt de BridgeBond uiteindelijk nieuwe actieve jeugdleden te kunnen verwelkomen en nieuw talent te kunnen opleiden om de toekomst van de denksport veilig te kunnen stellen.

“Van hun familieleden krijgen mijn leerlingen vaak te horen: ‘O, bridge, dat is toch voor oude mensen? Spelen pubers ook bridge?!’ Door het NK komen niet alleen de leerlingen, maar ook hun ouders in aanraking met de denksport. Zo zien zij dat bridge niet alleen voor mensen in het bejaardentehuis of tachtigplussers is, maar dat er ook genoeg kinderen en jongeren zijn die het kaartspel spelen”, vertelt juf Esther.

Fantastische ervaring

Tegen andere basisschoolleerkrachten wil juf Esther zeggen dat ze niet moeten twijfelen en vooral mee moeten doen aan het NK Scholenbridge. “Doe het alsjeblieft! Ook al hebben je leerlingen nog maar tien bridgelessen gehad, alleen al de ervaring die ze op zo’n toernooi opdoen is fantastisch. Meedoen kan heel leuk zijn, óók zonder te winnen!”

Meer weten?
Blader snel door
naar pagina 98!

FOTO: PRIVÉARCHIEF
ESTHER LINDENHOLS

Joris van Lankveld
Foto: Orange Pictures

Ontmoeting met de wereldtop

De Nationals

Het is eind november en dat betekent dat de hele wereldtop naar San Francisco afreist voor de North American Bridge Championships (NABCs): de 'Nationals'. Dit bridge-evenement trekt ongeveer 6.500 spelers en wordt drie keer per jaar gehouden. De National in San Francisco omvat diverse wedstrijden op hoog niveau, waaronder de Soloway Knock-out en afsluitend de Keohane North American Swiss.

Het begint allemaal met de Soloway Knock-out. Een groot deel van de wereldtop doet hieraan mee en het komt regelmatig voor dat je op een dag meer tegen Europese en Aziatische spelers speelt dan tegen Amerikanen. De eerste twee dagen worden voorrondes gespeeld, waarbij slechts 32 van de 83 teams zich kunnen plaatsen voor de knock-outrondes. Plaatsing voor die knock-outronde is verre van vanzelfsprekend: het team van Zimmermann met onder anderen het bridgepaar Sjoert Brink-Bas Drijver, dat de laatste twee keer wereldkampioen werd, eindigt als 34e en is direct uitgeschakeld.

Mijn partner Berend van den Bos en ik spelen in een team met Danny Molenaar-Tim Verbeek en David Bakhshi-Patricia Cayne en hoewel we tegen enkele nederlagen aanlopen, plaatsen we ons voor de laatste 32. Dat is weleens anders geweest.

De laatste 32

In deze knock-outronde spelen we tegen team Rombaut, met respectievelijk vader en zoon Jérôme Rombaut-Léo Rombaut en Christian Lahrman-Nicolai Heiberg-Evenstad. Het laatstgenoemde paar staat bekend om zijn creatieve acties.

"Twee keer 25 imps"

Na twee van de vier zittingen staan we 49 imps achter en lijkt het een lastige opgave te worden. Vooraf relativeert Danny de situatie en zegt: "We hoeven alleen twee keer met 25 imps te winnen." De derde set loopt voorspoedig aan beide tafels en we winnen deze set met... 25 imps. Zou Danny gelijk krijgen?

In de laatste ronde zit ik zuid en met noord-zuid kwetsbaar krijg ik op het tweede spel de volgende hand:

Zuid gever | Noord-zuid kwetsbaar

♠ -
♥ A V 10 9 4 3
♦ 8 4
♣ 8 6 4 3 2

1. 10-12 punten.

West	Noord	Oost	Zuid
Rombaut senior	vd Bos	Rombaut junior	v Lankveld
-	-	1SA ¹	3♥
doublet	redoublet	pas	pas
3♠	pas	pas	?

Klaveren introduceren?

♠ H 9 7 4 2
 ♥ H B
 ♦ V B 5
 ♣ A 10 5

♠ -
♥ A V 10 9 4 3
♦ 8 4
♣ 8 6 4 3 2

Het lijkt erop dat ik de verkeerde beslissing heb genomen en dat het beter was om 3♠ uit te passen. Ik tel twee verliezers in klaveren en twee in ruiten en zie ook niet hoe

ik hiervan af kan komen. Ik speel $\heartsuit B$ in de dummy en oost wint de slag met $\heartsuit H$. Oost vervolgt met $\clubsuit V$. Uit het bieden weet ik dat oost geen singleton klaveren heeft, hij heeft immers 1SA geopend. Ook in west verwacht ik geen singleton klaveren, want daarmee zou west wel zijn uitgekomen.

Na $\clubsuit V$ in oost speel ik $\clubsuit 6$ in zuid, west $\clubsuit 7$ en ik vraag vlot om $\clubsuit 5$ in de dummy. In hetzelfde tempo vervolgt oost met $\clubsuit B$, $\clubsuit 2$ in zuid en... $\heartsuit H$ in west! Ik win met $\clubsuit A$ en heb ineens nog maar één verliezer in klaveren. Ik haal de troeven, deblokkeer $\clubsuit 10$ en verlies alleen nog een slag in ruiten: $4\heartsuit C$ voor +620. Dat zijn alvast 11 of 12 vrijwel zekere imps voor ons team en dat is een lekker begin. De jonge Rombaut in oost is er even ziek van en loopt van tafel om zich op te frissen. Dit scenario had ik in de verste verte niet zien aankomen, maar dat ik mijn vijfkaart klaveren verborgen heb gehouden, heeft geholpen.

Verrassend verloop

De vierde zitting blijft goed gaan en dan komt dit spel op tafel. Ik ben niet kwetsbaar tegen kwetsbaar en raap op:

Zuid gever | Oost-west kwetsbaar

$\spadesuit B 10 9 3$
 $\heartsuit A H B 5 4$
 $\diamondsuit H V B 6$
 $\clubsuit -$

West	Noord	Oost	Zuid
Rombaut senior	vd Bos	Rombaut junior	v Lankveld
-	-	-	1 $\heartsuit$
2 $\clubsuit$	3 $\heartsuit$ (!)	doublet	?

In de eerste hand open ik met 1 $\heartsuit$. West volgt 2 $\clubsuit$ en mijn partner springt naar 3 $\heartsuit$. Binnen onze afspraken toont 3 $\heartsuit$ 0-5 punten met een vierkaart harten. Oost geeft hierop een informatief doublet (in bridgejargon ook wel een 'take-out doublet'). Wij hebben maximaal 20 punten samen, maar in mijn eigen hand tel ik weinig verliezers: twee of drie in schoppen, één in ruiten en misschien één in harten. Ik ga daarom 4 $\heartsuit$ bieden, maar

omdat het een competitief biedverloop is, wil ik partner graag laten meedenken in het verdere bieden. Ik toon daarom met 4 $\heartsuit$ mijn tweede kleur. In een competitief biedverloop zegt dit bij ons alleen maar: "Mocht de tegenpartij hoger gaan bieden, dan geef ik jou de mogelijkheid op basis van je bezit in ruiten en harten door te bieden." Met mijn renonce klaveren acht ik de kans groot dat de tegenpartij 5 $\clubsuit$ gaat bieden.

West	Noord	Oost	Zuid
Rombaut senior	vd Bos	Rombaut junior	v Lankveld
-	-	-	1 $\heartsuit$
2 $\clubsuit$	3 $\heartsuit$ (!)	doublet	4 $\heartsuit$
pas	4 $\heartsuit$	4 $\spadesuit$	pas
pas	5 $\heartsuit$	doublet	pas
5 $\spadesuit$	pas	pas	?

De tegenpartij biedt echter niet 5 $\clubsuit$, maar na een pas in west en 4 $\heartsuit$ in noord biedt oost 4 $\spadesuit$. Ik heb te weinig verdedigende slagen om 4 $\spadesuit$ te doubleren en pas op 4 $\spadesuit$. West past en mijn partner biedt 5 $\heartsuit$. Oost doubleert 5 $\heartsuit$ voor straf en ik weet niet of ik blij ben met deze gang van zaken. Ik pas en tot mijn verbazing loopt west uit het strafdoulet van oost en biedt 5 $\spadesuit$. Ik weet niet zeker of 5 $\spadesuit$ down gaat, maar omdat ik vermoed dat het spel slecht zit voor de tegenpartij, voorzie ik dit toch van een strafdoulet. Tegen 5 $\spadesuit$ gedoubleerd kom ik uit met $\heartsuit H$.

Het hele spel:

Zuid gever | Oost-west kwetsbaar

$\spadesuit 4$
 $\heartsuit 10 9 6 3$
 $\diamondsuit 10 9 5 3$
 $\clubsuit B 7 5 2$

$\spadesuit A V 7$
 $\heartsuit 8 7$
 $\diamondsuit 8 4$
 $\clubsuit A V 10 9 6 3$

$\spadesuit H 8 6 5 2$
 $\heartsuit V 2$
 $\diamondsuit A 7 2$
 $\clubsuit H 8 4$

$\spadesuit B 10 9 3$
 $\heartsuit A H B 5 4$
 $\diamondsuit H V B 6$
 $\clubsuit -$

West	Noord	Oost	Zuid
Rombaut senior	vd Bos	Rombaut junior	v Lankveld
-	-	-	1♥
2♣	3♥	doublet	4♦
pas	4♥	4♠	pas
pas	5♥	doublet	pas
5♠	pas	pas	doublet
pas	pas	pas	

De dummy is een meevaller. Mijn ♥H wint de eerste slag (partner ♥9, een even aantal in harten) en ik vervolg met ♦H. De leider wint ♦A en ziet dat hij, als de troeven rond zitten, mogelijk zelfs twaalf slagen heeft: vijf in schoppen, zes in klaveren en één in ruiten. De leider begint daarom met ♠A V in west. Op de tweede schoppen gooit noord een harten weg. De leider vervolgt met ♣A, partner met ♣2 (een even aantal in klaveren, na de eerste slag spelen wij laag-hoog is even) en ik besluit pas de derde klaverenslag te troeven om de verbinding van oost-west te verbreken. Na ♣A speelt de leider klaveren naar de acht in oost en daarna ♣H. Ik troef de derde klaverenslag met ♠10, incasseer ♥A en vervolg met ♠B om de laatste troef van west eruit te halen. Hierna krijgen wij nog twee slagen in ruiten: 5♠ gedoubleerd -3 voor +800.

Andere tafel

Bij onze teamgenoten aan de andere tafel verliep het spel als volgt:

West	Noord	Oost	Zuid
Molenaar	Lahrman	Verbeek	Heiberg
-	-	-	1♥
2♣	3SA (!)	doublet	pas
pas	4♥	doublet	pas
pas	pas		

Waar sommige lezers het 3♥-bod in noord al aan de hoge kant zullen vinden, vermoedt Lahrman dat het spel aan de tegenpartij ligt. Hij doet er nog een schepje bovenop en biedt 3SA! Dit wordt een *psych* genoemd. Lahrman toont met 3SA een sterke hand en hoopt daarmee de tegenpartij uit de bieding te houden. Mocht hij gedoubleerd worden, dan kan hij altijd nog weglopen

naar 4♥. Verbeek weet in oost wat er aan de hand is en doubleert zowel 3SA als 4♥. In dit biedverloop is het te lastig geworden om de schoppenfit nog te ontdekken; de 3SA-*psych* van noord pakt goed uit. Het spel sluit uitstekend voor noord-zuid en 4♥ gedoubleerd wordt precies gemaakt voor +590. Dit spektakel aan beide tafels levert ons team 5 imps op.

Op het allerlaatste spel laat ik nog een niet-kwetsbare 3SA maken voor -400. En nu ben ik er niet meer zo zeker van dat we gewonnen hebben. Met een gespannen gevoel in de onderbuik gaan we uitslaan en volgens onze berekening winnen we de vierde zitting met... opnieuw 25 imps!! Dat zou betekenen dat we de wedstrijd met 1 imp verschil gewonnen hebben.

Uitslag klopt niet

Omdat de uitslagen altijd met de hand worden uitgerekend, controleren we bij de tegenpartij of zij dezelfde uitslag hebben. Tot onze schrik zeggen zij: "Nee, wij hebben een andere uitslag... +26 voor jullie." Oef! Of we de wedstrijd met 1 of 2 imps verschil gewonnen hebben, maakt ons uiteraard niet uit. We zijn door naar de ronde van 16!

Joris van Lankveld

Joris van Lankveld (1989) is een professionele bridge-speler en vormt al jaren een partnership met Berend van den Bos. In 2022 behaalde hij met TeamNL Bridge Open een gouden medaille op het EK viertallen en een zilveren medaille op het WK viertallen. In maart 2025 werd Joris met zijn team voor de derde keer landskampioen viertallen.

Natuurlijk is het moeilijk om de 'slimste' club van Nederland aan te wijzen. Het is in ieder geval een arbitrair begrip. Want ja, wanneer ben je nu eigenlijk een slimme club? Wel kun je als club slimme keuzes maken, bijvoorbeeld door talentvolle jeugdspelers of topspelers naar je club te halen. En dat is precies wat B.C. Crash uit Leiden doet. Een portret van de 'slimste' club van Nederland.

Guus Peters | Foto's: Orange Pictures

MET SLIMME KEUZES ZORGT B.C. CRASH VOOR VRIJWEL EEN VERDUBBELING VAN HET LEDENTAL

"De tijd dat van wordt geregeld,

bovenaf alles
is voorbij"

Het is nog geen vier jaar geleden dat het voortbestaan van B.C. Crash aan een zijden draadje hing. De club kampte na corona met een gebrek aan leden: op de clubavond kwamen nog maar veertien paren. Er waren simpelweg twee opties: B.C. Crash zou fuseren met een andere club óf de stekker werd definitief uit de club getrokken.

Crash 2.0

Dat liet een aantal leden niet gebeuren. Opheffen? Echt niet! En fuseren? Ook dat zagen zij niet zitten. Het idee: B.C. Crash moest als het ware een nieuwe start maken. Met een gedeeltelijk nieuw bestuur. Daar was het merendeel op de ledenvergadering het mee eens. Crash 2.0, zo werd het ook wel genoemd. Dat bestuur bestond in eerste instantie uit vijf personen; inmiddels uit vier. De club heeft sinds een paar maanden een jeugdlid in het bestuur, zodat de jeugdleden een korte lijn naar het bestuur hebben.

"Vier jaar geleden hadden we nog maar 68 leden", zegt John van Veen, secretaris van B.C. Crash. Er werden meerdere bijeenkomsten georganiseerd om te kijken hoe er weer meer leden konden komen naar de club, die in 1988 werd opgericht met het doel een thuishaven te vormen voor ambitieuze spelers uit Leiden en omgeving.

"De club wilde destijds mensen werven die bij hun eigen club maar één keer in de week speelden en behoefte hadden aan een tweede avond. Dat waren de wat sterkere spelers uit het district."

Geen opkomstplicht

Een paar jaar geleden was het plots vooral de vraag hoe de club nieuwe leden kon aanboren en weer toekomstperspectief zou kunnen krijgen. Eén van de ideeën: geen verplichting meer stellen aan het aantal keren dat leden komen spelen. Dat was volgens John een groot verschil met andere clubs. "Wij zien bij veel andere clubs dat er op clubavonden in poules voor promotie en degradatie gespeeld wordt. Dan moet je ook een bepaald aantal keren komen opdagen of invallers zoeken."

Bij B.C. Crash vonden ze dat het ook anders kon. "We bedachten een clubavond waar degenen die willen spelen kunnen spelen, zonder dat zij ergens aan vast zitten of een opkomstplicht hebben. Of je nu één keer per maand komt of elke week, dat maakt niet uit. Je hebt twee opties: je geeft aan dat je altijd komt en dan moet je je afmelden als je niet komt. Of je meld je per keer aan wanneer je wilt komen spelen."

Dat kan heel eenvoudig in de app. Het voordeel: er is geen wedstrijdleider of vertegenwoordiger van de club meer nodig wiens telefoon voortdurend gaat en die alles handmatig moet bijhouden. "Dat hebben nog lang niet alle clubs, maar wij denken dat het wel slim is", zegt John. "We hebben een behoorlijk instapniveau, dus bij ons op de club kan in principe iedereen tegen elkaar spelen. We proberen elke clubavond drie keer acht spellen te spelen, waarbij je tegen drie andere paren speelt. We spelen alleen butler. Voor de indeling gebruiken we de door de NBB ondersteunde (club-)ranking."

"Wat we eerst waren voor bridgers uit Leiden, zijn we nu voor een veel grotere groep. Zowel de topspelers als de jeugdspelers komen van ver"

John van Veen

Bitterballen

Daarnaast kreeg B.C. Crash een financiële meevaller, die slim in de club werd geïnvesteerd. Dat zit zo: Rob Helle is één van de spelers van het eerste team. Doordat hij op Mauritius woont, is hij niet in staat om op clubavonden te spelen. Daar voelde hij zich niet goed bij. Ter compensatie doneerde hij een geldbedrag aan B.C. Crash, waar de club iets goeds mee kon doen.

"Dat geld hebben we voor twee zaken gebruikt", zegt John. Zo worden er na afloop van de clubavond tegenwoordig bitterballen geserveerd in het Denksportcentrum in Leiden. Zodra om elf uur 's avonds de derde helft begint, gaat de barman met een schaal bitterballen rond. "Dat verhoogt de sfeer. Het hoort er inmiddels echt een beetje bij, als we in de derde helft de gespeelde spellen gaan bespreken en analyseren."

Toptraining voor de jeugd

Maar nog belangrijker: een groot deel van het geld werd gebruikt om jeugdbridgers training te geven. En niet zomaar jeugdbridgers. Nee, de spelers van de jeugdteams van de BridgeBond; onder 31, onder 26 en onder 21 jaar. De trainingen worden gegeven door Bridgewijs, de bridgeschool van Simon de Wijs en Tim Verbeek, op woensdagmiddag om half vijf.

Die dag en dat tijdstip zijn geen toeval. De clubavond van B.C. Crash sluit aan op de training. "Zo geven we de jeugdbridgers een keuze: of ze gaan na de training naar huis, of ze blijven. Wij zorgen voor het eten", vertelt John. "De trainingen bestaan uit een stukje uitleg. Daarna worden er aan vijf of zes tafels oefenspellen gespeeld en worden de spellen ook nabesproken."

Twee vliegen in één klap

Ook leden van de club kunnen de trainingen volgen. Dat zorgde er mede voor dat enkele spelers die in de Meesterklasse spelen, lid werden bij B.C. Crash en deelnemen aan de trainingen van Bridgewijs. Zo ving de club met de in het leven geroepen training als het ware twee vliegen in één klap. "Het aantal leden is zo goed als verdubbeld. We zitten inmiddels op 124", zegt John. "Wat we eerst waren voor bridgers uit Leiden, zijn we nu voor een veel grotere groep. Zowel de topspelers als de jeugdspelers komen van ver."

Naast Simon de Wijs spelen ook Bauke Muller, Ricco van Prooijen, Bob Drijver, Ed Hoogenkamp en de al genoemde Rob Helle voor B.C. Crash. Een deel van hen kwam over van B.C. 't Onstein. Dat is volgens John in goede harmonie gegaan. Daarnaast laat B.C. Crash ook weleens topspelers van andere clubs meedoen op de clubavond, als zij een weekend daarna in de Meesterklasse of het topcircuit moeten spelen en hier willen oefenen. "Daarin zijn we in eerste instantie flexibel", zegt John. "Na een aantal avonden meespelen, is het wel de bedoeling dat zij lid worden. En dat gebeurt vaak ook."

Crash 2.0: interessant worden voor (jeugd)topspelers en aantrekkelijk blijven voor leden die niet tot de top van Nederland behoren

“We bedachten een clubavond waar degenen die willen spelen kunnen spelen, zonder dat zij ergens aan vast zitten of een opkomstplicht hebben”

John van Veen

Maar dat wil niet zeggen dat het bestuur het hele jaar door van alles organiseert, zoals het bestuur ook niets doet aan het Jaap Kokkes Toernooi. Sterker nog: om de leden betrokken te houden spoort het bestuur hen nadrukkelijk aan om zelf met ideeën te komen en dingen op poten te zetten. John: “De tijd dat van bovenaf alles wordt geregeld, is voorbij. We willen veel meer verantwoordelijkheid bij de leden zelf neerleggen, zodat ze zelf met ideeën komen en zich medeverantwoordelijk voelen. Als ze het met ons bespreken en wij zien er iets in, dan hebben we daar geld voor over.”

Daarnaast probeert de club volgens John slim gebruik te maken van de moderne mogelijkheden. “In december heeft Onno Eskes vanuit Nieuw-Zeeland meegespeeld op een clubavond. In Leiden stonden drie laptops waar zijn partner en tegenstanders gebruik van maakten. We gaan die avond evalueren en kijken of op afstand meespelen op de clubavond vaker mogelijk is.” Zo timmert B.C. Crash op allerlei manieren aan de weg.

Selectiewedstrijd

Nog een voorbeeld: doordat TeamNL Bridge Vrouwen op het EK 2024 in de top acht was geëindigd, mocht Nederland in 2025 een vrouwenteam afvaardigen naar de Champions' Cup. Omdat er geen viertallencompetitie voor dames is in Nederland, besloot B.C. Crash de handschoen op te pakken en in samenwerking met de BridgeBond een eendaagse selectiewedstrijd te organiseren. John: “Toen hebben wij als club gezegd: ‘Als een team van B.C. Crash wint, betaalt de club de reis- en verblijfkosten.’”

En zo geschiedde: B.C. Crash won de selectiewedstrijd en reisde op kosten van de club af naar Letland. Het team eindigde op de Champions' Cup knap als vierde. Het voorbeeld laat volgens John zien welke kansen B.C. Crash zijn leden wil geven. “Ja, ook zo proberen we als club op een slimme manier te werk te gaan.”

“Hartstikke gezellig”

Over het antwoord op de vraag hoe andere leden ertegen aankijken dat B.C. Crash zo aantrekkelijk mogelijk wil zijn voor topspelers en jeugdspelers, hoeft John niet lang na te denken. “De sfeer is verbeterd, meer bruisend en vernieuwend. De leden die al lid waren, vinden het nog steeds hartstikke gezellig.”

Hij vervolgt: “Laatst speelde ik een keer met een invaller tegen drie paren waarvan vijf spelers in TeamNL spelen. Die man vond het geweldig om tegen deze sterke spelers te spelen. Hij zei dat hij de leukste bridgeavond in tijden had gehad.” Volgens John pakt het plan van de club dan ook uit zoals men het voor ogen had: interessant worden voor (jeugd)topspelers en daarnaast aantrekkelijk blijven voor leden die niet tot de top van Nederland behoren.

Voor én door de leden

Ook belangrijk: aan het begin van het seizoen, in september, wordt bij B.C. Crash altijd het Jaap Kokkes Toernooi georganiseerd, waar vaak sterke teams op afkomen. Dan zijn de goede spelers aan het begin van het seizoen al een keer bij B.C. Crash geweest, zo redeneert John.

'MOVE YOUR BODY, SHARPEN YOUR BRAIN'

Blijf fysiek én mentaal vitaal met Cognitieve Fitness

Bridge vraagt langdurige concentratie, overzicht en het vermogen om te schakelen wanneer een speelplan niet loopt zoals verwacht. Daardoor kan het zijn dat bridgespelers aan het begin van een speeldag scherper zijn dan aan het eind. Dat heeft minder te maken met kennis en meer met mentale belastbaarheid. Volgens Perry Coppiëns, ontwikkelaar van de Cognitieve Fitness-methode, is Cognitieve Fitness ontwikkeld om precies die mentale belastbaarheid te ondersteunen.

Guus Peters | Foto's: Cognitieve Fitness

Kun je uitleggen wat Cognitieve Fitness doet?

"Cognitieve Fitness is een neurowetenschappelijk onderbouwde en onderzochte methode die gericht is op het gezond krijgen en houden van onze hersenen. De methode combineert fysieke inspanning met cognitieve uitdaging en maakt gebruik van bewuste ontspanning. We richten ons op het versterken van cognitieve functies, zoals aandacht, flexibiliteit en herstelvermogen, juist onder omstandigheden waarin het brein wordt belast."

Waarom leggen jullie zo nadrukkelijk de connectie tussen het brein en het fysiek?

"Uit steeds meer onderzoeken blijkt dat bewegen een

gunstige invloed heeft op de conditie van de hersenen. Regelmatige fysieke activiteit kan bijdragen aan de aanmaak van nieuwe hersencellen in delen van het brein die betrokken zijn bij het geheugen en leren. Bovendien stimuleert bewegen in combinatie met cognitieve uitdaging de groei van het aantal verbindingen tussen hersencellen en bevordert het de mogelijkheid dat hersendelen functies van andere delen van de hersenen overnemen.

Daar heb je ook tijdens het bridgen profijt van: je hebt een groter werkgeheugen, kunt beter overzicht houden in complexe situaties, beschikt over een betere impulscontrole waardoor je jezelf kunt remmen om iets niet te doen ►

en bent cognitief flexibeler. Het kan je helpen om sneller te schakelen of van strategie te wisselen, vooral wanneer een spel anders loopt dan verwacht."

Wanneer is er sprake van bewegen?

"We spreken van bewegen, ofwel een fysieke inspanning, als de hartslag omhooggaat. Dan hoef je niet meteen aan intensief sporten te denken. Je kunt ook gaan wandelen. Het liefst niet slenteren, maar lekker doorstappen. Maar ook tuinieren of iets in het huishouden doen, zijn activiteiten waarbij je beweegt en je hartslag omhooggaat. Het is daarbij heel belangrijk dat mensen iets doen wat ze leuk vinden en waar ze zich prettig bij voelen."

"Mijn tip voor bridgers: train niet alleen aan tafel, maar combineer denkuitdagingen met beweging"

Perry Coppiëns

Heb je een voorbeeld van een oefening die jullie tijdens een workshop of training doen?

"Ja, dit kunnen de mensen thuis zelf ook proberen. Steek je rechterarm recht voor je uit, bal je rechtervuist en leg je linkerhand op je borst. Wissel nu: strek je linkerarm uit, maak een gebalde vuist en leg je rechterhand op je borst."

Herhaal deze beweging en blijf ervoor zorgen dat de uitgestrekte arm een gebalde vuist heeft en de hand op de borst plat is. Je zult merken dat je je hersenen moet gebruiken."

Dit is een oefening waarbij je beide hersenhelften nodig hebt. Hoe beter de verbindingen zijn, hoe makkelijker je de handelingen in de praktijk kunt uitvoeren. Om er nu een fysiek element aan toe te voegen, kun je squats maken – dus door je hurken zakken – terwijl je de oefening uitvoert. Ik zou zeggen: probeer het eens!"

Bridgers moeten hun aandacht en focus erbij kunnen houden. Zijn daar ook nog specifieke oefeningen voor?

"We hebben diverse oefeningen waarbij we de aandacht en focus trainen, terwijl de mensen bewegen. Wij noemen bijvoorbeeld tien woorden, terwijl de mensen in beweging zijn. Als we de tien woorden hebben genoemd, moeten zij die het liefst in de goede volgorde opschrijven. Dat lukt nooit in één keer, dus we hebben meerdere rondes. Zo train je je aandacht en focus en uiteindelijk ook je geheugen, terwijl je in beweging bent."

Wie is jullie doelgroep?

"Wij geloven dat Cognitieve Fitness heel goed is voor mensen die last hebben van cognitieve problemen. Maar we zien ook de preventieve waarde voor mensen die nog niet met deze problematiek te maken hebben. Juist voor bridgespelers, die hun brein intensief gebruiken, kan die preventieve waarde relevant zijn."

We hebben sinds 2012 bijna 500 trainers opgeleid, die Cognitieve Fitness-workshops, -lessen en -lezingen door heel Nederland geven. En tijdens al deze bijeenkomsten hebben we al duizenden mensen mogen ontvangen.”

Heb je nog een tip voor bridgers?

“Bridgers zijn al veel bezig met hun cognitieve vaardigheden, dat is hartstikke goed. Mijn tip voor bridgers is om niet alleen aan tafel te trainen. Door beweging met denkuitdagingen te combineren, train je het kunnen schakelen en het herstelvermogen van je brein. Door daarbij ook bewust aandacht te besteden aan ontspanning, leer je sneller spanning los te laten na een fout of een lastig spel. Dat zie je terug in meer rust aan tafel, minder vastlopen na een misser en constanter spel, juist tijdens lange speeldagen.”

“Juist voor bridgespelers, die hun brein intensief gebruiken, kan de preventieve waarde van Cognitieve Fitness relevant zijn”

Perry Coppiëns

Wees geen boef, speel artikel 74-proof

Rob Stravers

"Mevrouwjtje"

Beste Rob,

Ik ben een vrouw en ik arbitreer af en toe op onze club.

Op onze club hebben we één speler die af en toe vrij horkerig kan reageren. Afgelopen week was het weer raak.

Ik werd geroepen door een speler die west zat. Oost was de gever en had 1♦ geopend. 'De hork' zat zuid; hij had gevolgd met een 3♥-sprong.

Op de vraag van west aan noord wat die sprong belooft, wist de nog vrij onervaren noord het antwoord niet. Waarop west mij uitnodigde.

Ik stelde noord gerust: "Dat is geen enkel probleem. Dan vragen we de uitleg aan je partner, terwijl jij je even buiten gehoorsafstand begeeft."

Daarop zei zuid vrij luid: "Luister eens even, mevrouwjtje, mijn partner kan gewoon blijven zitten, want dit is een normale dubbele sprong die een zwakke hand belooft met een zevenkaart harten."

Ik stond perplex, voelde mij heel ongemakkelijk en wist niet hoe ik daarmee moest omgaan.

Na afloop van de zitting vertelde ik het mijn WL-collega. Die vond dat ik zuid een kwarttop korting had moeten geven. Ik ben benieuwd wat jij in mijn plaats had gezegd.

NB Dit is een combinatie van drie ontvangen vragen.

Antwoord

Merk allereerst op dat ik niet spreek over een hork, maar over een speler die horkerig gedrag vertoont. Ik ben er namelijk van overtuigd dat horken niet bestaan;

Spelregel- artikel 74A2

Een speler behoort zorgvuldig iedere opmerking of onnodige handeling te vermijden die ergernis of verlegenheid zou kunnen veroorzaken bij een andere speler of het genoeg van het spel zou kunnen verstoren.

hoogstens mensen die zich kennelijk graag horkerig gedragen. Maar ook die mensensoort kan zich hoffelijk opstellen. Het hoffelijke schuifje zit alleen verstopt onder een (dikke) laag stof.

Het aanspreken met "Luister eens even, mevrouwjtje" is een ernstige vorm van grensoverschrijdend gedrag! Zo spreek je geen clubleden aan, en helemaal geen clubleden die nota bene hun eigen bridgespel onderbreken om het bridge ook aan andere tafels zo aantrekkelijk mogelijk te maken. Een dergelijke zware overtreding compenseer je niet met een 'kwarttop' (krap 1% korting op de einduitslag).

In jouw plaats had ik het volgende tegen zuid gezegd: "Loop even met mij mee." En buiten gehoorsafstand van de tafel: "Ik wens niet op deze manier te worden aangesproken. Ik wil dat je dat onmiddellijk terugneemt." Gemekker over het spel of de bieding kap je meteen af. Zuid kan alleen kiezen tussen terugnemen of een schorsing voor de rest van de zitting!

Terug aan tafel vertel je noord dat hij moet doen wat volgens hem het meest voor de hand ligt. En dat je na afloop van het spel het resultaat aanpast, als je meent dat de tegenstanders zijn benadeeld door de overtreding van zuid. Dat je noord-zuid daarbij het nadeel geeft van elke twijfel, hoef ik niet te vertellen. Dat vertel ik dus niet. 😊

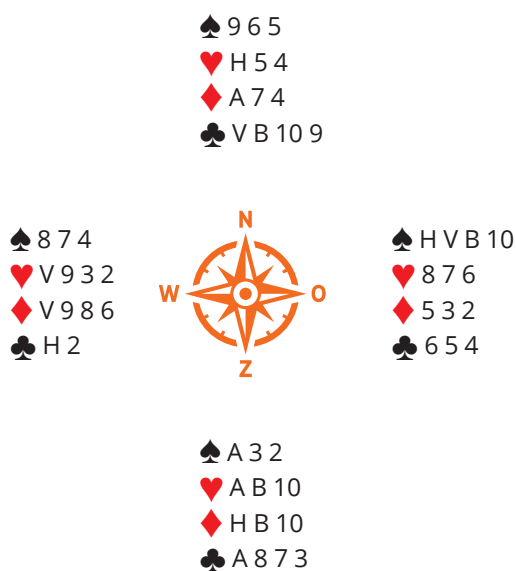
Rob Stravers

Rob Stravers (1946) was in zijn werkzame leven communicatieadviseur en speelt al ruim zestig jaar bridge. Hij noemt het spel de beste "smoes" om met mensen om te gaan. Volgens hem is bridge een combinatie van actief luisteren en creatief denken. "Je leert niet alleen je tafelgenoten beter kennen, maar vooral ook de nog onbekende kanten van jezelf."

Met medewerking van **Rens Philipssen**, **Erik Slump** en **Paul Vonck**

Mag dat op de derde hand?

West geveer | Noord-zuid kwetsbaar

West	Noord	Oost	Zuid
pas	pas	1♠	1SA
pas	3SA	pas	pas
pas			

Resultaat: 3SA -1

Oost opende in de derde hand met 1♠ en als zuid bood ik 1SA. Noord hoogde het op naar 3SA. West startte ♠8. Ik dook de eerste slag en nam de tweede slag. Op de systeemkaart stond dat de opening een 5+-kaart beloofde. Ik stak over naar ♥H en ging ervan uit dat oost de resterende punten had. West kwam aan slag (♣H) en had tot mijn verbazing niet alleen die kaart, maar ook nog een schoppen. Uiteindelijk sneed ik vol goede moed ♥V over oost, maar ook deze bleek west te bezitten. Ik ging als enige down.

Mijn vragen hierover:

1. Mag je in de derde hand met zo weinig punten openen en ook nog met minder dan vijf in die kleur?
2. Moet je een dergelijke opening alerteren?
3. West heeft niet geboden en ik snap dat je veel punten bij mij verwacht, maar steunen is toch niet zo gek? Het voelt als rekening houden met een zwakke opening, waarbij de tegenpartij meer weet dan wij. Mag dit?
4. Als je dit systematisch doet op de derde hand, hoe vermeld je dat dan op een systeemkaart?

Een volgende keer kunnen oost-west zichzelf in de vingers snijden. Het gaat mij er niet om dat ik een slechte score heb, maar ik ben benieuwd of hier regels over zijn.

Antwoord

Erik Slump

Ik snap dat je hierbij wel even achter je oren krabt en dat jij je gepiepeld voelt. Het wordt echter geen makkelijk antwoord. Ik zal wat uitleg geven over misleiding, hoe een en ander is ontstaan en samenhangt, wat voorbeelden behandelen en uiteindelijk ook jouw vragen beantwoorden.

Er zijn heel veel regels die met elkaar te maken hebben en dat maakt het niet allemaal even gemakkelijk. Bridge kent een flink aantal aspecten:

- spelregels: wat wel en niet mag, en wat over heel de wereld hetzelfde is;
- reglementen: extra bepalingen wat wel en niet mag, die door een organisator worden vastgesteld (meestal door de NBB, maar vaak ook vanuit clubs en toernooileiding);
- afspraken: tussen spelers in een partnership, om elkaar te kunnen begrijpen;
- gewoontes: waardoor jullie elkaar beter begrijpen, maar waardoor ook verwachtingen ontstaan;
- psychologie: welke beslissing neem je en hoe word je daarbij beïnvloed? Of hoe probeer jij je tegenstanders te beïnvloeden?

En dan ben ik nog verre van volledig.

Laten we beginnen met de aspecten psychologie en spelregels. Je mag proberen je tegenstander te misleiden, maar je mag dit alleen doen met biedingen en speelwijzen. ►

Dus niet door aarzelen, gebaren, gezichtsuitdrukkingen, et cetera. Je mag ook afwijken van je afspraken, maar alleen als jouw partner daardoor minstens zo verrast is als de tegenstanders.

Er zijn talloze voorbeelden van legale misleiding. Zoals schoppen aansignaleren, terwijl je die niet hebt, zodat de leider de beslissing in die kleur verkeerd neemt. Of een oneven aantal in een kleur signaleren, terwijl je een even aantal hebt. Vaak is partner hierbij niet belangrijk, dus is het niet erg als die verkeerde informatie krijgt. Formeel zou je dit moeten melden op jouw systeemkaart, maar dit is zo algemeen voorkomend, dat dit als 'logisch' en 'normaal bridge' wordt beschouwd. Als je het echter nog nooit hebt meegemaakt, zul je wel vreemd opkijken. Weer wat geleerd, moet je dan maar denken.

Maar waar ligt de grens? Mijn partner is een keer gepiepeld door een tegenstander, die na een vraag om een stop zonder die stop 3SA bood. Mijn partner startte daarom een andere kleur en de leider had negen slagen, terwijl wij natuurlijk met vijf slagen konden beginnen. Prima gedaan, maar als dit vaker is voorgekomen, moet dit worden gealerteerd en uitgelegd. Wat is vaker? Meer dan twee keer in een jaar maakt toch wel dat dit te verwachten is door partner en dat die daar dus mogelijk rekening mee houdt.

Hoe zit dat dan met biedingen? Dat ligt wat ingewikkelder. Het is helemaal toegestaan om één keer met 0 punten en geen enkele schoppen 1♠ te openen. We noemen dat een *psych*. Dat is voor de bieder natuurlijk riskant, maar meestal is er nog wel een kans om te ontsnappen. Na de eerste keer 'psychen' moet op de systeemkaart komen te staan dat psychen mogelijk is. Als het vaker dan twee keer per jaar voorkomt, moet dat al bijna gewijzigd worden in: "Psychs komen (vaker) voor."

Afwijken is echter wat anders dan psychen. Hier zie je ook dat de grenzen vager worden. Dat komt doordat handwaardering een rol speelt. We hebben allemaal geleerd: wanneer er een fit is, mag je 2 punten bijtellen voor een singleton en 3 punten voor een renonce. Je antwoordt dan alsof je 12 punten hebt, terwijl je er maar 9 of 10 hebt. Volstrekt normaal. Na een 1SA-opening die 15-17 punten belooft, inviteer je met 9 punten, maar als je veel negens en tiens hebt, vooral in dezelfde kleur, dan inviteer je al met 8 punten. Dat heet tegenwoordig 'normaal bridge'. Dertig jaar geleden openden we nog allemaal braaf met 13 punten, twintig jaar geleden was 12 punten met 'De

De regel van 19/20

'De regel van 19/20', voor wie die niet kent, is als volgt te omschrijven: jouw puntenaantal met het aantal kaarten in jouw twee langste kleuren moet minimaal 19/20 zijn om op 1-niveau te mogen openen. Op hoger niveau wordt tegenwoordig zelfs al vaker met 10 punten op 1-niveau geopend.

Er werd echter zo vaak afgeweken van de punten-ranges, dat spelers zelfs structureel 6- en 7-punters op 1-niveau gingen openen, zeker in de derde hand (in de derde hand wil je graag de speler in de vierde hand, van wie je zeker weet dat die een opening heeft, het bieden lastig maken, net zoals je dat met een preëemptieve bieding wilt bereiken), dat daaraan paal en perk gesteld is door de NBB. Toen is opgenomen in het reglement 'Bruine Sticker Conventies en Hoogst Ongebruikelijke Methoden' dat een 1-opening niet zwakker mag zijn dan een heer onder de gemiddelde openingssterkte. Dus opende je gemiddeld met 12 punten, dan mocht je niet verder afwijken dan 9 punten.

Sinds het begin van seizoen 2024 (september 2024) is die beperking voor de derde en vierde hand komen te vervallen. Sinds begin van dit seizoen (september 2025) is de formulering gewijzigd naar "mag in de eerste en tweede hand volgens afspraak niet minder dan 8 punten zijn". Als het toch voorkomt, is dit niet een afwijking, maar een *psych*. Maar in de derde en vierde hand mag het dus in theorie met 0 punten. Blijft natuurlijk wel van kracht dat je dit duidelijk op de systeemkaart moet zetten, actief en volledig moet uitleggen en moet (pré)alerteren, als het een gewoonte is om regelmatig (veel) zwakker te openen dan gebruikelijk is.

regel van 20' al heel normaal, en tien jaar geleden werd het bij meniggeen al 11 punten met 'De regel van 19'.

Je ziet, een complex verhaal. Tijd om antwoorden te geven op jouw vragen:

1. Ja dus, dit is toegestaan.
2. Als dit vaker dan één keer per jaar voorkomt, moet het op de systeemkaart staan. En wanneer partner er rekening mee houdt, of als het vaker dan drie keer per jaar voorkomt, dan moet een derdehandsopening standaard gealverteerd gaan worden. Hebben spelers dit expliciet afgesproken, dan hoeft het nog niet eens voorgekomen te zijn en moet het al direct gealverteerd worden.
3. De arbiter zal het moeten uitzoeken. West zal een goed verhaal moeten hebben, want ik ben het ermee eens dat het normaal is om niet tegen wel 2♠ te bieden. West heeft de schijn tegen en als inderdaad vastgesteld wordt dat dit niet geboden is om deze reden, dan is dat een 'geheime' afspraak. Geheime afspraken zijn niet toegestaan en weten dat partner vaker afwijkt, is een geheime afspraak als het niet gealverteerd wordt.
4. Op een kleine systeemkaart zet je met een uitroep-teken op de voorkant: "Let op! In de derde hand kan

een 1-opening zeer zwak zijn. Vanaf 0 punten, en kan ook een kaart minder bevatten dan gebruikelijk." Grote systeemkaarten hebben daar een aparte ruimte voor.

Geen eenvoudige zaak dus, waar nog veel meer over geschreven kan worden. Ik geef daarom nog maar een keer de hoofdregel van de alverteerregeling: elke bieding waarvan je kunt verwachten dat de tegenstander er een andere betekenis aan toekent, moet gealverteerd worden. Alverteren is dan dus al snel verplicht. En als je tegen een situatie als deze aanloopt, zul je de arbiter moeten vragen om het uit te zoeken. Hopelijk heb je nu wel geleerd dat je niet meer klakkeloos kunt aannemen dat iedereen dezelfde afspraken hanteert als jij. Iedereen mag zijn eigen afspraken maken, als je ze maar goed uitlegt aan de tegenstanders. Probeer ook te onthouden dat we bij bridge eerlijk willen spelen en dat je dus nooit mag nalaten te alverteren in de hoop dat de tegenstanders het niet begrijpen.

Mag je afwijken van een afspraak?

Op onze club ontstond een discussie over het afwijken van regels bij uitkomen. We besloten het naar jullie te sturen. We hebben geen spelverdelingen.

1. We hebben een afspraak dat we de één na hoogste uitkomen, wanneer we geen plaatje hebben. Dus van 10 6 3 2 komen we de 6 uit. Als we die tweede te duur vinden, dan starten we een lagere. Bij 10 8 5 2 vinden we de 8 bijvoorbeeld te duur en dan starten we de 5. Mag dat en hoe zet je dat op een systeemkaart?
2. Onlangs had ik 10 5 4 3 2 en drie azen in de zijkleuren. Het eindcontract was 3SA. Ik besloot de 2 uit te komen, maar wij doen 'Kleintje belooft plaatje'. Omdat ik zo vaak aan slag zou komen, besloot ik af te wijken van onze afspraak. Mag dat?
3. Met B 10 3 2 besloot ik tegen 4♠ uit te komen met de 2, terwijl we de hoogste van een rijtje doen. Mag dat?

Hopelijk kunnen jullie bovenstaande vragen beantwoorden en misschien iets toevoegen wat hierbij mag, hoe je dat uitlegt en op de systeemkaart zet.

Antwoord

Erik Slump

Deze kwestie sluit enigszins aan op de vraag hierboven ('Mag dat op de derde hand?'). Ook daar was het probleem het afwijken van de afspraak – en voor de spelregels is er geen verschil tussen afwijken van biedafspraken en afwijken van tegenspeelafspraken.

Daarmee is het antwoord op de vraag in de titel volmondig ja, maar met dezelfde toevoeging: "zolang jouw maat niet meer weet dan de tegenstanders." Is dat wel het geval, dan moet je dat opschrijven op de systeemkaart en, indien gevraagd, ook actief uitleggen.

1. Je kunt het op de systeemkaart als volgt vermelden: "Kleintje belooft plaatje, tweede of derde zonder plaatje." Indien gevraagd: "Meestal tweede, tenzij we dat te duur vinden."
2. Ja. Veel mensen schrijven daarom "klein = aanmoedigend". Werkt dan ook bij een singleton en voorkomt discussies. Het is volstrekt normaal om te blijven nadenken en afspraken in jouw voordeel te gebruiken. Je wilt jouw 10 en mogelijk lengteslagen ontwikkelen. Past volledig in de geest van 'Kleintje belooft plaatje'.
3. Ja, sterker nog B 10 x x is geen serie. B 10 9 x en B 10 8 x zijn series. In andere rubrieken kunnen ze

verder ingaan op waarom en wanneer het wel of niet goed is om toch van B 10 x x met de B te starten.

Je mag blijven nadenken en de kaart spelen die voor jou de beste kans op resultaat oplevert. Bridge is een denksport, geen 'je-mag-alleen-de-afspraken-uitvoeren-sport'.

Uitleggen als je het niet weet?

Als noord opende ik 1♣ en oost volgde 1♥. Partner bood 3♠ en west vroeg naar de betekenis. We hebben de afspraak dat 1♠ een vijfkaart of langer belooft en 2♠ een zwak sprongbod, maar over een dubbele sprong hebben we geen afspraak. Ik wist het ook echt niet. Ik bood 4♠ en dat werd precies gemaakt en was voor ons een goede score.

Partner zei dat het een preëemptief bod was, maar het lichtje ging nog steeds niet branden bij mij. Misschien heeft partner er ooit over gedroomd of hij speelt dit met iemand anders.

Op het moment dat partner een bod doet wat jij niet begrijpt, hoe moet je dat dan aan tafel uitleggen? Ik kan me voorstellen dat je uitlegt dat je het niet weet, maar is dat wel zo netjes? Raden naar de betekenis schept misschien ook verwarring. Dank voor de toelichting en hopelijk leren veel mensen hier wat van.

Antwoord

Paul Vonck

In een grijs verleden zaten mijn toenmalige partner en ik in een uitgebreide biedserie. Ik was niet helemaal zeker van een (bijzondere) afspraak, maar besloot de bieding toch te doen. Toen de tegenstanders aan mijn partner de betekenis vroegen, legde hij die netjes uit zoals ik 'm bedacht had. Uiteindelijk leverde het spel een zeer goede score op.

Niets aan de hand, zou je denken, maar aan het eind van de dag hebben we een en ander toch opgezocht. En wat bleek? We hadden het wel degelijk besproken, maar er een heel andere betekenis voor bedacht. Formeel had mijn partner dus de verkeerde uitleg gegeven. Waarom we dan toch op gelijke golflengte zaten, wisten we eigenlijk ook niet...

In de spelregels wordt in artikel 75 het een en ander over het uitleggen van biedingen behandeld. Daarin wordt onderscheid gemaakt tussen twee situaties: de uitleg is goed en de bieding is niet zoals afgesproken óf de uitleg is fout en de bieding is wel zoals afgesproken. De eerste situatie is het makkelijkst: dan gaan we gewoon verder en ongeacht eventueel nadeel blijft het resultaat staan. De problemen ontstaan bij de tweede situatie. Daar schrijven we in deze rubriek regelmatig over.

Maar hoe zit het dan bij situaties waarin er helemaal geen afspraak is. Ook daarin voorzien de spelregels. In artikel 75D2 staat: "Alleen als beide spelers het eens zijn over de interpretatie is er sprake van een afspraak. Het is een overtreding een omschrijving van de betekenis van een bieding te geven als overeenstemming over de interpretatie niet bestaat." Met andere woorden: je moet wel je gezamenlijke interpretaties (afspraken) uitleggen, maar vooral niet je eigen interpretaties. Dat levert een overtreding op.

Het is onmogelijk om alle situaties helemaal afgesproken te hebben. Het enige dat je op zo'n moment dus mag uitleggen, is dat je er geen afspraken over hebt. Tegenstanders mogen niet vragen naar je interpretaties. Ook niet via de arbiter, daar hebben ze geen recht op. Waar ze natuurlijk wel naar mogen vragen, zijn de betekenissen van (niet gedane) biedingen, in een poging om er op die manier achter te komen wat de verschillende mogelijkheden zijn.

Als dan achteraf blijkt dat er wel degelijk een afspraak was, maar dat je die was vergeten, dan kan de arbiter via artikel 75D2 aan de slag. Jullie zijn het dan immers niet eens en dat is wel een overtreding. Vaak volgt er dan wel een arbitrale score.

superfit

mijn opa zei: "van briden blijf je jong"
hij was toen hij mij les gaf bijna tachtig
maar superscherp van geest en rad van tong

hij schudde, kaartte, praatte altijd jachtig
zijn bijnaam op de club was 'turbotrein'
mijn eerste keer als invalkracht was prachtig

hoe oud ook, zijn geheugen mocht er zijn
hij claimde in een oogwenk zijn contracten
met dank aan zijn vermeende "fitte brein"

wanneer bij mij het afspeeltempo zakte
onthield hij zich beschaafd van commentaar
na afloop echter merkte ik een zwakte

want naast hem staande bij het urinoir
was ik juist weer minuten eerder klaar

Machiel Pomp

Machiel Pomp leerde briden op zijn zestiende en heeft bij diverse clubs gespeeld in Groningen, Rotterdam en Midden-Limburg. In zijn vrije tijd schrijft hij luchtige gedichten. In 2017 en 2018 won hij daarmee het NK light verse. Zijn debuutbundel *Het kind met het badwater* verscheen in 2022.

"Ik weet als geen ander: je brein functioneert veel beter als je emotioneel in balans bent"

*Naam: Egbert Poell (71)
Woonplaats: Eindhoven*

Guus Peters | Foto: Klaas Jan van der Weij

"Bridgen houdt mijn brein al sinds 1971 scherp. Maar ik heb heel lang moeite gehad om mij een beetje sociaal te gedragen aan tafel. Mijn IQ en EQ waren niet in balans. Met mijn IQ – mijn cognitieve vaardigheden – is nooit iets mis geweest. Sterker nog: ik durf wel te zeggen dat ik altijd een intelligente jongen ben geweest.

Maar ik heb het grootste gedeelte van mijn leven een probleem gehad met mijn EQ – mijn emotionele vaardigheden. Die waren onderontwikkeld. Dat uitte zich vooral als de spanning toenam en een wedstrijdelement aanwezig was, zoals bij bridge. Ik wilde per se winnen, maar had mijn emoties niet onder controle.

Ik gedroeg me regelmatig arrogant aan tafel en had er een handje van om mijn partner uit te foeteren in plaats van te stimuleren, als die iets verkeerd deed. Ik was me er bewust van en probeerde mezelf rustig te houden, al lukte dat niet altijd. Het was er door de jaren heen ingesleten, dat heb je niet zomaar uit je systeem.

Ik vormde in het begin een succesvol paar met een sterke speler. Maar we maakten er een gewoonte van om elkaar te bekritisieren aan tafel, als er iets niet goed ging. Als hij tegen mij tekeerging, ging ik daar weer overheen. Dat werkte na een paar jaar niet meer. Later heb ik nog met mijn vrouw gespeeld. Maar na veertien jaar besloten we te stoppen om onze relatie te redden.

Ik worstelde aan de bridgetafel. Tot ik in 2016 in een eenmalige emotionele psychose terechtkwam en 45 minuten buiten bewustzijn raakte. Ik ben met de ambulance naar het ziekenhuis vervoerd en daar ben ik uitgebreid onderzocht, al wisten de artsen in het begin niet goed wat ik precies mankeerde.

Het was heel naar, maar achteraf gezien is dit het beste wat mij had kunnen overkomen. Sinds die emotionele 'reset' zijn mijn IQ en EQ veel beter in balans. Ik zeg nu weleens dat ik die emotionele psychose twintig of dertig jaar eerder had willen hebben. Ik heb mijn emoties beter onder controle en gebruik medicijnen wanneer het nodig is.

Ik heb van 2007 tot 2018 niet gebridged, omdat ik het niet meer zag zitten. Maar in 2019 werd ik weer gegrepen door het bridgevirus, toen ik met mijn vrouw voor de lol meedeed aan een kerstdrive. Ik merkte dat ik het nog steeds naar behoren kon en dat ik het ook weer leuk vond. Bovendien zat ik als een ander persoon aan tafel.

Ik gedraag me vriendelijk, ben niet meer arrogant en foeter niet meer op mijn partners. Als hij of zij een blunder begaat, dan slik ik die. Dat kan ik, omdat ik nu emotioneel stabiel ben. De sfeer is veel beter aan tafel en ik krijg af en toe zelfs complimenten van bridgevrienden over mijn gedrag.

Ik ben voor mijn gevoel een betere bridger dan ik ooit ben geweest. Ik ben scherper, kan me goed concentreren en de spellen beter lezen. Toen ik emotioneel niet stabiel was, kon ik mij laten afleiden door alles wat er om mij heen gebeurde. Dat vrut energie, die ik nodig had om bijvoorbeeld biedverlopen goed te kunnen interpreteren.

Ik ben lid bij B.C. 70 en B.C. Oude Gracht in Eindhoven en speel op twee clubavonden per week. Daarnaast zit ik in het districtsbestuur van Noord-Brabant en met mijn vrouw begeleid ik paren bij B.C. Oude Gracht. Bridge neemt sinds een paar jaar weer een heel prominente plek in in mijn leven.

Daar ben ik heel blij mee. Ik bridge al sinds ik op de middelbare school zat, maar ik heb er nog nooit zo veel plezier aan beleefd als nu. Ik ben inmiddels een paar jaar met pensioen, maar op mijn werk heb ik nooit zo veel last gehad van mijn emotionele disbalans. Ik was software-ontwikkelaar en werkte vaak zelfstandig. Dat hielp.

Ik zou nog minimaal twintig jaar willen bridgen op de manier waarop ik het nu doe. Ik weet als geen ander: je brein functioneert veel beter als je emotioneel in balans bent. En je brein heb je voortdurend nodig bij bridge. Want elke situatie is weer anders en dwingt je na te denken of de boel te analyseren.

Zonder al die spanningen aan tafel zie ik de schoonheid van bridge veel beter dan voorheen."

"Ik worstelde aan de
bridgetafel. Ik gedroeg
me regelmatig arrogant
en had er een handje
van om mijn partner uit
te foeteren in plaats van
te stimuleren"

Egbert Poell

VRAAG HET BERRY

Soms kom je er aan de bridgetafel met elkaar niet uit. Zou je graag weten welke keuze een bridge-expert zou hebben gemaakt als hij op jouw plek aan tafel had gezeten? Heb jij ook een vraag over een (ingewikkelde) bridgekwestie? Vraag het Berry! Stuur je vraag per e-mail naar vraaghetberry@gmail.com en ontdek wat jij wilt weten over bridge.

Berry Westra

SUBTIEL VERSCHIL

Graag je visie op het volgende afspelprobleem:

Zuid speelt 6SA met een ruitenstart. Om aan twaalf slagen te geraken heeft hij vijf klaverenslagen nodig. Wat is de kansrijkste speelwijze?

Yvonne L.

Antwoord

Speel ♣3 naar ♣10. Dat levert vijf klaverenslagen op, als west ♣B-klein, ♣B-derde of ♣B-vierde heeft. Wie ♣A H V slaat, is puur afhankelijk van een 3-3-zitsel. Die kans is wat kleiner.

Er is een subtiel verschil met de volgende speelfiguur:

♣ V 4

♣ A H 10 6 3

Hier is het slaan van ♣A H V kansrijker dan snijden op de boer. De reden is dat je niet alleen bij een 3-3-zitsel vijf klaverenslagen maakt, maar ook als oost of west ♣B-klein heeft. Dat is niet het geval in het door jou aangedragen spel.

HANDEN IN HET HAAR

Ik heb de volgende vraag:

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♦	1♥	2♣

Mag het 2♣-bod gebaseerd zijn op een vierkaart?

Herma de H.

Antwoord

Ja. Doorgaans zal het een vijfkaart zijn, maar soms is er domweg geen alternatief:

West	Noord	Oost	Zuid
-	1♦	1♥	??

♠ A 3 2
♥ 8 6 5 2
♦ H 4
♣ A B 4 3

Een negatief doublet belooft een vierkaart schoppen en het *cue-bid* van 2♥ een ruitenfit. Als zuid geen 2♣ mag bieden, zit hij met de handen in het haar.

Antwoord

Een informatiedoublet gevolgd door een bod in een nieuwe kleur toont een hand die te sterk was voor een volgbod. Hier steunt noord zijn partner, dat is een andere situatie. Na het 2♦-bod van west heeft 2♥ een competitief karakter. Met deze hand moet noord naar 3♥ springen. 4♥ is te veel van het goede, want zuid had biedplicht en kan 0 punten hebben.

STERK

Graag jouw oordeel over de volgende biedsituatie:

♠ V 8
♥ A H B 8 7
♦ 10 6
♣ A H 3 2

♠ B 9 7
♥ 10 3
♦ A H V B 9 2
♣ V 10

♠ H 6 5 4 3 2
♥ 2
♦ 4
♣ B 7 6 5 4

♠ A 10
♥ V 9 6 5 4
♦ 8 7 5 3
♣ 9 8

West	Noord	Oost	Zuid
1♦	doublet	pas	1♥
2♦	2♥	pas	pas
pas			

De discussie:

Noord: "Eerst doubleren en dan nog een bod doen geeft een sterk spel aan."

Zuid: "Geldt dat ook als je mijn kleur steunt?"

Leo G.

DE PERFECTE HAND

Na een 1SA-opening van partner ging ik met de volgende hand naar 4♠:

♠ A V 8 7 4 2
♥ -
♦ 8 3
♣ V 10 9 8 5

Dat bleek te voorzichtig. Partners hand:

♠ H 10 9
♥ B 7 6 5
♦ A H 4
♣ A B 2

Het was dicht 6♠. Hoe had het gemoeten?

Ann M.

Antwoord

Het is ambitieus om met jouw hand aan slem te denken; partner moet een zeer geschikte hand meebrengen. Een bekend citaat van veelvoudig wereldkampioen Bob Hamman luidt: "Speel me niet op de perfecte hand, die heb ik nooit." Jouw partner duidelijk wel!

MISLUKT PARTNERSHIP

Het volgende speelde zich af op een clubavond:

West	Oost
1♠	2♣
3♦	3SA
4♠	5♣
5SA	pas

Resultaat: drie down.

Vraag: Waar gaat het mis?

Kees B.

Antwoord

Afgaande op dit spel ben ik geneigd om te antwoorden dat het misging, toen oost en west besloten om een partnership te vormen. De samenwerking is ver te zoeken. Met een misfit tegen elkaar opbieden, is zelden winnend bridge. Oost moet passen op 4♠ en west op 5♣.

TUNNELVISIE

Ik had 9 punten met een 2-4-3-4-verdeling. Mijn partner opende de bieding met 1♠. Ik antwoordde 1SA. Hierna bood hij 2♣. Ik heb grote moeite met dat bod. Ik vraag mij af of dat überhaupt zin heeft. Ik had met 1SA mijn punten al aangegeven. Nu zitten we op 2-niveau in een slechter betalende speelsoort!

Min of meer ten einde raad bood ik met 2♥ mijn vierkaart harten. Daar had mijn partner dan weer moeite mee.

We eindigden in 2♠, maar 1SA +1 was de topscore geweest. Waar ging het fout in jouw ogen?

Henk van H.

Antwoord

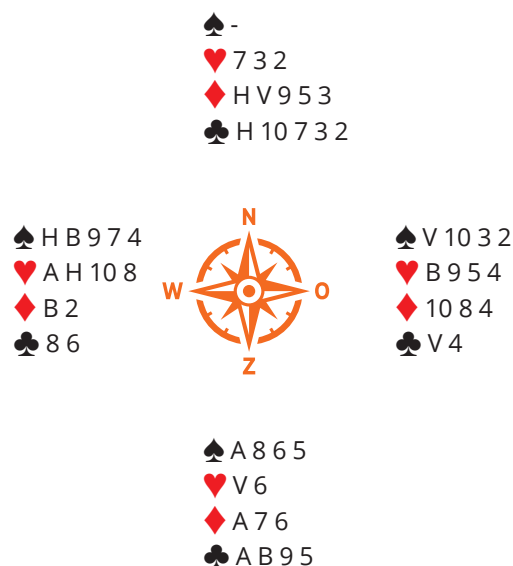
Je lijdt aan tunnelvisie: 1SA was het beste contract, dus moet het biedverloop daar eindigen. Dat is veel te kort door de bocht en een onterechte veroordeling van de 2♣-herbieding. Met een tweekleurens spel is het normaal om na de vijfkaart ook de vierkaart te bieden. Het 1SA-antwoord belooft geen SA-verdeling, antwoorder biedt het met elke hand van 6-9 punten. Er zijn dus heel veel scenario's waarin 1SA niet het beste contract is.

Het 2♥-bod was niet goed. Dat toont een lange hartenkleur met een hand die te zwak was om direct 2♥ te bieden over 1♠. Je mag dus van geluk spreken dat je partner 2♥ nog naar 2♠ corrigeerde.

ONBEGRIJPELIJK

In een viertallenwedstrijd luidde het volgende spel onze nederlaag in:

Zuid gever | Allen kwetsbaar

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1SA
2♣ ¹	2♦	2♠	pas
pas	pas		

1. Lengte in beide hoge kleuren (Landy-conventie).

Ik was noord. 2♦ was om te spelen en misschien wat onderboden. Maar ik wist niet wat ik anders moest bieden.

Aan de andere tafel bereikten noord-zuid 3SA. Hadden wij het beter kunnen doen of was dit gewoon pech? Wij vonden 3SA erg aangetrokken.

Klaas van der K.

Antwoord

De swing was zeker een beetje pech. Als west een vijfkaart harten heeft, raapt hij in 3SA de eerste vijf hartenslagen op.

Dan het biedverloop. Ik kan begrip opbrengen voor je 2♦-bod. Maar niet voor de beslissing om 2♠ uit te passen. Het biedverloop gaf je een uitgelezen kans om ook de klaverenkleur te introduceren.

Voor wie geïnteresseerd is in wat uitgebreidere afspraken tegen Landy, heb ik de volgende tip: speel een sprong naar 3♥ of 3♠ als splinter met lengte in beide lage kleuren. Noord kan dan met deze hand 3♠ bieden over 2♣. Dat is aangetrokken, want het forceert naar de manche. Maar je schetst wel met één bod een zeer accuraat beeld van je hand. Dat maakt 5♣ bereikbaar.

ONTMASKERING

Graag jouw visie op het volgende biedverloop:

West	Noord	Oost	Zuid
1♣	doublet	1♠	doublet

Wat betekent het doublet van zuid?

Henk W.

Antwoord

Toen ik in de jaren zeventig van de vorige eeuw leerde bridgen, was het doublet van zuid voor straf. Het toonde schoppenlengte. In die tijd was het nog erg populair om er als oost een *psych* in te gooien en 1♠ op een doubleton of singleton te bieden, teneinde noord-zuid uit een schoppencontract te bluffen. Doublet werd gebruikt om de *psych* te onmaskeren.

De tijd van *psychs* ligt ver achter ons. Vandaag de dag is de gebruikelijke afspraak dat doublet een vierkaart harten aangeeft.

DE TOON

Onlangs deed zich op onze gezellige club het volgende voor:

♠ V 8 4
♥ 10 7
♦ V 4 2
♣ A V B 10 6

♠ A 6
♥ H V B 5 4 2
♦ B 7
♣ H 4 3

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	1♥
pas	2♣	pas	2♥
pas	pas	pas	

Ik was zuid en maakte 2♥ met twee overslagen. Ik vroeg me hardop af waarom mijn partner geen 3♥ had geboden over 2♥. Hierdoor misten we een waterdichte manche.

En toen... werd mijn partner een beetje boos! Zijn argument was dat hij met 2♣ al had laten weten dat-ie minstens 10 punten had. En de tegenpartij steunde hem.

Ik ben het nog steeds niet eens met zijn pas. Wat vind jij?

Jan S.

Antwoord

"Waterdichte manche" is nogal overdreven. Het is niet wereldschokkend als er naast troefaas en ♦A H ook een schoppenslag verloren gaat. Dat gezegd hebbende kan er inderdaad nog wel 3♥ (of 2SA) af met de noordhand. Maar wellicht beviel de toon waarop je je beklag deed je tafelgenoten niet zo. En zoals de Fransen zeggen: *c'est le ton qui fait la musique*.

BIZARRE OPENING

Ik zat zuid op het volgende spel:

Oost gever | Niemand kwetsbaar

♠ 5 4 3
♥ 7 5 3 2
♦ 9 8 6
♣ V 5 2

♠ H V B 10
♥ 9 6
♦ 5 2
♣ A H 9 8 3

♠ A 8 7 6
♥ H 4
♦ 4 3
♣ B 10 7 6 4

♠ 9 2
♥ A V B 10 8
♦ A H V B 10 7
♣ -

Na een pas van oost was ik aan de beurt. Ik wist eigenlijk niet goed wat ik moest openen. Uiteindelijk koos ik voor 4♥! Na de uitkomst van ♣A maakte ik dat contract precies.

Bizarre spellen vragen om een bizarre aanpak, is mijn motto. Wat vind jij ervan?

Martin J.

Antwoord

Ik vind 4♥ een leuke vondst, maar je moet niet raar opkijken als partner past en het groot slem blijkt te zijn. Openingen op 4-niveau zijn preëemptief.

Zelf zou ik met 1♦ beginnen. Qua speelkracht is de hand sterk genoeg voor 2♣, maar die opening heeft niet mijn voorkeur met een uitgesproken tweekleurenspeel.

NB Uit het feit dat je 4♥ precies gemaakt hebt, maak ik op dat je niet bent overgestoken naar ♦9 om ♥H eruit te snijden.

EVERGREEN

Als mijn partner een volgbod heeft gedaan en ik moet uitkomen, is het dan de bedoeling dat ik uitkom met de hoogste kaart in de door hem geboden kleur?

Johan T.

Antwoord

Dit is met afstand de meest frequent terugkerende vraag in mijn mailbox. Daarom nog maar een keer het antwoord: nee, nee en nog eens nee.

Stel dat oost 1♠ heeft gevolgd en zuid leider is geworden in een SA-contract. Als west uitkomt met ♠V, geeft dat een slag cadeau: zuid maakt zowel ♠H als ♠B.

Correct is om dezelfde uitkomstregels te hanteren als in ongeboden kleuren: hoogste van een doubleton, maar de laagste van honneur-derde ('Kleintje belooft plaatje').

ONGEBRUIKELIJK

Oost opende de bieding met 1♠. Als zuid had ik 19 punten met een 4-4-3-2-verdeling en ♠H B 10 9. Ik volgde 2SA. Helemaal fout volgens mijn tafelgenoten. Maar wat dan?

Regien K.

Antwoord

Begin met een informatiedoublet. Plan is om in de volgende ronde 2SA te herbidden. Daarmee toon je 18-19 punten, een hand die te sterk was voor een 1SA-volgbod.

Een direct 2SA-volgbod wordt veelal gespeeld als *unusual*: 5-5 of langer in de lage kleuren. Maar ook als de *unusual* 2SA geen onderdeel uitmaakt van je biedsysteem, zou ik bij een 2SA-volgbod eerder aan 20-22 punten denken dan aan 18-19 punten.

Berry Westra

Berry Westra (1961) is auteur van vele bridgeboeken en één van de meest succesvolle Nederlandse bridgers. In 1987 werd hij wereldkampioen viertallen bij de jeugd en in 1993 maakte hij deel uit van het Nederlands team dat voor het eerst wereldkampioen viertallen werd in de open categorie.

Midweek **lente** plezier

Lenteplezier komt eraan: kleurrijk, gezellig en nét een beetje uitdagend. StepBridge organiseert samen met de BridgeBond een midweek vol leuke (online) bridgetoernooien om het voorjaar in te luiden. Doe één avond mee of ga voor het complete programma en speel mee voor het eindklassement.

Dit kunt u verwachten:

- 27 spellen per avond (9 rondes x 3 spellen)
- Butler, Ruitenzeven en Wild West in lijnen
- Leuke prijsjes, én een speciale prijs voor nummer 25
- Speel alle avonden mee en maak kans op het eindklassement

Voor wie?

Gratis deelname voor leden van StepBridge en leden van de BridgeBond. Geen StepBridge-lid? Log in als NBB-gast.

Eindklassement

Doet u aan alle lenteplezier toernooien mee dan komt u in aanmerking voor het eindklassement. Het eindklassement wordt opgemaakt op basis van de plaats waarop u per toernooi geëindigd bent. De nrs 1, 2 en 3 winnen een cadeaubon t.w.v. €10,=. Het is niet verplicht om aan alle vijf de toernooien deel te nemen. Het enige verschil is dat u dan niet in aanmerking komt voor het eindklassement.

Programma Midweek Lenteplezier

23 maart : Butler

24 maart : Individueel

25 maart : Ruitenzeven Drive

26 maart : Gemengde paren

27 maart : Wild West Drive

Aanvang: 20.00 uur

Aantal spellen: 27 spellen
(9 rondes x 3 spellen)

Kosten: gratis

Aanmelden: Op StepBridge tot voor
aanvang van de drive

25 JAAR

Club Battle

Marcel Winkel

Roel van der Plank en Albert Jansen

De uitdagers van deze Club Battle zijn Albert Jansen (72) en Roel van der Plank (55), die spelen voor het Utrechtse BC '80. Roel leerde eind jaren negentig in Amsterdam briden van een medepromovendus (theoretische natuurkunde). Die had hem en enkele anderen enthousiast weten te maken. De eerste club waar Roel

speelde, was US, in 'East of Eden'. Daar werd hij met open armen ontvangen. Toen Roel in 2002 naar Houten verhuisde, ging hij briden bij BC '80, eigenlijk vooral omdat hij daar al een paar keer was ingevallen, met iemand van zijn werk. Nadat zijn partner overleed, vond hij in Albert Jansen een nieuwe bridgemeet.

Albert leerde de bridgebeginselen als student chemie in Delft en serieus Acol in Nieuwegein. In 1990 stopte hij met briden, vanwege een drukke baan en zijn gezin. Maar zeven jaar geleden begon het weer te kriebelen en werd hij samen met zijn vrouw lid van de gezellige club BC '80.

Albert heeft een R&D-achtergrond en is meer dan Roel de experimentator van het stel. Hij komt regelmatig met nieuwe suggesties, die hij onderbouwt met statistiek. Veel plezier beleefde Albert aan de 'conventiwaardebonnen' die hij van Roel cadeau kreeg. Daarmee kon hij een afspraak of conventie doordrukken, ook als Roel er in eerste instantie niets in zag. De conventie moest dan wel binnen zes maanden voorkomen, anders kwam deze te vervallen. Voor aanpassingen oefenen ze op Bid72. Daar testen ze nieuwe afspraken, zonder dat dit op de club hoeft.

Roel heeft lang vastgehouden aan Vierkaart Hoog, maar stapte met zijn vorige partner over naar Vijfkaart Hoog. Ook Albert voegde daarna iets nieuws aan het systeem toe: Check Back Stayman (CBS) en Reverse Bergen Raises. Een conventie die Roel heeft verzonnen, is de Elkeberg: zwak met een vijfkaart hoog met elke kleur ernaast. Voor Albert was het wel even aanpassen, met conventies als Vijfkaart Hoog, Multi 2 ruiten en Muiderberg, CBS en Rubensohl.

Als kersverse voorzitter van BC '80 is Albert ook bestuurlijk actief. In mei jongstleden organiseerde hij, samen met andere clubs die ook in het Nationaal Denksport Centrum in Utrecht spelen, zoals B.C. BCO en B.C. Star, een cursus uitkomen, die gegeven werd door wereldkampioen Simon de Wijs. Sinds kort is er na een jarenlange, langzame krimp weer een kleine groei in het ledenaantal van BC '80.

Bonno Jongeneel en Ben de Groot

De kampioenen uit de vorige editie zijn Ben de Groot (70) en Bonno Jongeneel (60). Zij wisten op indrukwekkende wijze, met een score van 72 punten, Antoinette Kroon en Jan Kamps aan de kant te zetten.

Ben en Bonno kennen elkaar van de Nootdorpse Bridge Club (NBC), waar ze allebei al jaren spelen. Ben is daar inmiddels ook bestuurslid. Deze club, die recent zijn 45-jarige jubileum vierde, telt zo'n 95 leden. Er wordt wekelijks gespeeld op de donderdagavond en om de week op dinsdagmiddag. Ben en Bonno zijn bij NBC nooit bridgepartners geweest, maar een paar jaar geleden besloten ze om (naast het spelen met een andere partner bij NBC) samen te gaan spelen bij de Pijnackerse Bridge Club. Inmiddels spelen ze ook daar beiden met een andere partner, omdat hun ambities op bridgegebied te ver uiteenliggen. Bonno bridget al meer dan veertig jaar. Ben heeft het spel geleerd in 2012, tijdens een beginnerscursus. Omdat Ben het biedsysteem van Bonno nog heel goed kent, leek het hen een mooie gelegenheid om aan de Club Battle mee te doen.

Naast het briden op de twee wekelijkse clubavonden besteedt Bonno zijn tijd aan golfen. Daarnaast doet hij vrijwilligerswerk in Den Haag. Volgens Ben, die als vrijwilliger actief is in Delft, is Bonno bij het bieden een betrouwbare partner. "Als het biedsysteem een keer niet toereikend is, weet Bonno toch wel een logisch bod te bedenken. Bij het tegenspel verwacht hij weleens te makkelijk dat zijn partner precies de voortzetting kiest die hij in gedachten heeft", aldus Ben. Ben is een solide bieder, die weleens improviseert, maar daarmee meestal wel bruikbare informatie over zijn hand weet over te brengen. "Bij het afspelen sluipt er zo nu en dan een slordigheidje in", weet Bonno te vertellen.

De biedhanden behorende bij deze Club Battle zijn te vinden op de pagina's **10** en **13**.

Meld je aan!
Ben je ook in voor een Club Battle? Meld je aan via **clubbattle@sportsmedia.nl** en wellicht staat het wedstrijdverslag van jouw club in een van de komende edities.

De uitdagers beginnen, waarna we steeds kijken of de kampioenen het resultaat weten te kopiëren of misschien wel kunnen verbeteren.

1 Noord gever | Niemand kwetsbaar

♠ A 8 6		♠ 5 3
♥ A 8 6		♥ 7 4
♦ 6 5 4		♦ AHV 10 9 8 7
♣ V B 10 9		♣ 6 5

Waardering:

3SA = 10	4♦ = 5
1SA/2SA = 7	5♦ = 3
2♦/3♦ = 6	

West	Oost
Albert	Roel
-	3SA

West	Oost
Ben	Bonno
-	pas
1♣	1♦
1SA	

De uitdagers hebben de 'Gambling 3SA-opening' (zie kader) in hun biedarsenaal opgenomen. Dat veroorzaakt het kortste biedverloop uit de geschiedenis van de Club Battle!

Bonno heeft in zijn systeem geen opening tot zijn beschikking en verpast de oosthand. Voor een 3♦-opening is de hand gewoonweg te sterk. Wat een geluk dat Ben de regel van 15 aan zijn laars lapt en met 1♣ opent!

De regel van 15 werkt als volgt: tel je punten en je aantal schoppens bij elkaar op. Zijn dat er 15 of meer, dan kun je in de vierde hand openen. Zo niet, dan pas je. De achterliggende gedachte is dat je niet de bieding wilt openen om even later de tegenpartij de deelscore in schoppen te laten spelen.

Ben herbiëdt 1SA, waardoor oost zeker weet dat er minstens een doubleton ruiten aan de overkant zit. Bonno krijgt hierdoor een herkansing met zijn zeven keiharde slagen en kan 3SA bieden of in elk geval inviteren. Hij legt 'een groene' op tafel en scoort daar toch nog 7 punten mee.

In Standaard Hoog Plus (SHP) wordt dezelfde conventie gebruikt als door de Utrechters.

Gambling 3SA

Bij de Gambling 3SA-opening wordt er geopend met een dichte zevenkaart of achtkaart in een lage kleur, zonder een aas of heer in één van de andere kleuren ernaast. Het werkt enorm storend voor de tegenstanders en regelmatig zit 3SA er gewoon in. Openaar heeft dus geen stopper in één van de drie andere kleuren, wat betekent dat zijn partner alleen in 3SA moet blijven zitten als hij de andere drie kleuren wél heeft gestopt. Is/zijn er één of meerdere kleuren 'lek', dan moet de bijbieder weglopen naar 4♣ (hierop past openaar met klaveren of hij corrigeert naar 4♦, als dat zijn kleur is). Heeft de bijbieder een goede hand maar niet alle kleuren gestopt, dan kan hij ook nog besluiten om 5♣ te bieden, waarmee hij zegt: "Partner, bied jouw lage kleur." Dan wordt alsnog de manche gespeeld, maar niet in SA.

Wil je weten wat het vervolg is na een 3SA-opening? Zoek dan via Google of bijvoorbeeld op deze website: <https://www.bridgecoach.nl>

Stand:

Albert Jansen – Roel van der Plank: 10
Ben de Groot – Bonno Jongeneel: 7

2 Oost gever | Noord-zuid kwetsbaar

♠ V 7 6		♠ A H B 5 3
♥ 10 9 8		♥ A 6
♦ 9 8 7		♦ 3 2
♣ A V 4 3		♣ H 10 7 6

Waardering:

4♠ = 10	2SA = 4
3SA = 8	3♣/4♣ = 3
2♠/3♠ = 5	

West	Oost
Albert	Roel
-	1♠
2♠	3♣
4♠	

West	Oost
Ben	Bonno
-	1♠
2♠	3♣
4♠	

Oost is te zwak om na het steunbod de manche te bieden, maar te sterk om te passen. Wat je in een dergelijk geval kunt doen, is helpkleuren gaan bieden of juist korte kleuren. Bij een helpkleur – de naam zegt het al – vraag je aan partner of hij de manche wil bieden, als hij je in de tweede kleur kan helpen. Dat lukt als bijbieder lengte en vulling (één of meer plaatjes) in deze kleur heeft.

In Standaard Hoog Plus wordt hetzelfde geboden als door beide paren, gebruikmakend van een 'help suit trial'.

Stand:

Albert Jansen – Roel van der Plank: 20
Ben de Groot – Bonno Jongeneel: 17

3 Zuid gever | Oost-west kwetsbaar

Zuid opent 1♥, vanaf een vijfkaart

♠ A H B 7 6		♠ V 10 9 8
♥ 7 6		♥ 4
♦ A H B 10 2		♦ V 9 3
♣ 3		♣ H V 7 4 2

Waardering:

4♠/5♠ = 10	2♠/3♠ = 7
5♦ = 9	3♦/4♦ = 6

West	Noord	Oost	Zuid
Albert		Roel	
-	-	-	(1♥)
3♣	(pas)	3♥	(pas)
3♠	(pas)	4♠	

West	Noord	Oost	Zuid
Ben		Bonno	
-	-	-	1♥
doublet	(pas)	2♠	(pas)
4♣	(pas)	4♥	(pas)
4SA	(pas)	5♣	(pas)
5♠			

(Standaard Hoog Plus)

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	(1♥)
2♥	(pas)	4♠	

De uitdagers spelen de Ghestem-conventie, waardoor Albert in één keer zijn twee kleuren in de aanbidding kan doen. Dan gaat Roel in mijn ogen bloemetjes plukken. Hij heeft twee vrouwen in de kleuren van zijn partner en omdat hij een extra troef heeft (west heeft minstens vijf schoppens), kan hij met zijn fraaie singleton harten 4♠ bieden. Door de kleur van de tegenpartij te bieden, geeft hij een sterke hand aan, terwijl hij die niet heeft (zijn klaverenbezit zal vaak niet van waarde zijn).

Ben kan na de opening voor zich zijn twee kleuren niet direct aanbieden, dus kiest hij noodgedwongen voor een doublet. In hun systeem belooft dat in 99% van de gevallen een vierkaart schoppen. Bonno heeft een leuke

hand mee en doet daarom een hupje naar 2♠. West wordt daarvan zeer enthousiast en besluit te beginnen met een controlebod van 4♣. Oost doet een rondje mee, waarna west met 4SA naar de vijf azen vraagt. Na het teleurstellende antwoord gaat de remparachute uit en wordt alsnog de 10 gescoord.

Stand:

Albert Jansen – Roel van der Plank: 30

Ben de Groot – Bonno Jongeneel: 27

4 West gever | Allen kwetsbaar

♠ A 7 6		♠ H V 10 3 2
♥ A H 8 7		♥ V B 10 9 2
♦ 3		♦ A 7
♣ A H B 10 2		♣ V

Waardering:

7SA = 10	6SA = 7	3SA = 4
7♥ = 9	6♥ = 6	4♥ = 3
7♠ = 8	6♠ = 5	4♠ = 2

Bij de uitdagers geeft Albert een hand van 18-19 punten aan, die kennelijk niet gebalanceerd hoeft te zijn, terwijl een 2♥-reversebod deze hand natuurlijk veel beter beschrijft. Je merkt: 2SA bieden met deze hand zou niet mijn keuze zijn. Straks biedt partner 3SA en nemen de burens de eerste vijf of zes slagen in ruiten mee... Roel doet daarna met de oosthand een transfer naar zijn hartenkleur. De potentie van de gezamenlijke handen komt niet goed uit de verf, waardoor het bij klein slem in harten blijft.

Bij de kampioenen is Ben naar mijn smaak iets te enthousiast met zijn 4SA-bod. Ze hebben dan wel het voordeel dat 1♠ al een vijfkaart belooft (en er dus fit is), maar er is geen reden om te veronderstellen dat slemonderzoek op dat moment een goed idee is. Ook ben ik er groot voorstander van dat west zijn eigen hand eerst goed vertelt. Geef oost 6 punten: ♦ H V en ♠ B en je kunt 5♠ (waarin je zult eindigen na 4SA) niet halen. Beter is het om je eigen hand gewoon te bieden, zeker als je reverse kunt bieden. Daarna zal oost in dit geval niet te stoppen zijn.

In Standaard Hoog Plus is het steunen op 3-niveau van één van openaars reversekleuren forcing, wat betekent dat (op zijn minst) de manche geboden gaat worden. Oost geeft dus eerst aan dat hij niet onbemiddeld is en vraagt na de schoppencontrole de sleutelkaarten. Als hij hoort dat deze allemaal binnen zijn, biedt hij 5SA, waarmee hij aangeeft: "Partner, we hebben alle sleutelkaarten. Heb je nog iets extra?" Hierna geeft west zijn ♣H aan, waarna oost twaalf slagen kan tellen. Bovendien heeft hij goede kans op een dertiende slag, als west een zwarte boer heeft of als ♠B valt.

We zijn op de helft van de spellen en de uitdagers hebben een lichte voorsprong.

Stand:

Albert Jansen – Roel van der Plank: 36

Ben de Groot – Bonno Jongeneel: 32

West	Oost
Albert	Roel
1♣	1♠
2SA	3♦
3♥	4SA
5♣	6♥

West	Oost
Ben	Bonno
1♣	1♠
4SA	5♠
6♠	

(Standaard Hoog Plus)

West	Oost
1♣	1♠
2♥	3♥
3♠	4SA
5♣	5SA
6♣	7SA

Bieden na reverse

Als partner geopend heeft en even later reverse biedt, dan is er een handige afspraak hoe verder te gaan met bieden.

Omdat reversebieden vanaf 16 punten kan worden gedaan en bijbieder maar 6 punten hoeft te hebben, is het niet zeker dat de manche dient te worden uitgeboden. Bijbieder kan aangeven dat hij zwak is door op het reversebod 2SA te bieden, wat niet meer echt is, maar een bijzondere afspraak. Het 2SA-bod vraagt de openaar om 3♣ te bieden. Daarop kan bijbieder passen of nog doorbieden, maar alles wat hij verder biedt na 2SA is zwak. Direct steunen van de eerste of tweede kleur van de openaar is dus sterk!

Een voorbeeld:

West	Oost
1♦	1♠
2♥	2SA*
3♣	3♦

Oost wil in dit voorbeeld graag 3♦ spelen met zijn zwakke hand. Met behulp van de afspraak van het 2SA-bod lukt het hem om partner te waarschuwen dat hij zwak is. Hij vraagt partner met 2SA om daarop 3♣ te bieden en zou daarop gepast hebben met ♠ B 10 8 4, ♥ 3 2, ♦ 2 en ♣ H V 10 6 5 4. Ook kan hij steun hebben voor de tweede kleur van de openaar: ♠ V 10 9 8 5, ♥ B 10 6 5, ♦ 3 en ♣ H 7 6. Na 3♣ bij west biedt oost dan 3♥, zwakke steun voor de hartenkleur. In het voorbeeldspel heeft oost steun voor de eerste kleur en geeft dat dus aan via 2SA.

5 Noord gever | Noord-zuid kwetsbaar

Waardering:

6♦ = 10 3♦/4♦ = 5
5♦ = 8 3SA = 3

West	Oost
Albert	Roel
-	1♦
2♦	2♠
3♣	4SA
5♣	6♦

West	Oost
Ben	Bonno
-	1♦
1♠	3♦
4♣	4SA
5♦	6♠

(Standaard Hoog Plus)

West	Oost
-	1♦
2♦	3♥
3♠	4SA
5♣	6♦

Met de westhand zul je in veel gevallen eindigen in 3SA, als partner met 1♦ opent. Maar om dat nu direct te bieden, is een beetje gokwerk, vooral als oost een keer kort is in harten. De uitdagers spelen 'inverted minors' (zie kader) en komen er goed uit.

De kampioenen hebben daarentegen een enorme mispeer. Ben doet met zijn 1♠-bod een klein leugentje om Bonno aan de praat te houden. Als Bonno naar 3♦ springt en west daarop 4♣ biedt, wordt de zaak troebel.

Volgens Ben is het een controlebod voor ruiten en volgens Bonno een vijfkaart schoppen en een vierkaart klaveren. Zucht, speelde het paar nu maar *inverted minors*. Als Bonno een sleutelkaart hoort en er dus twee mist, kan hij nog afstoppen in 5♠, maar daar zou de score niet beter van zijn geworden: *zero points de Pays-Bas*.

Bij Standaard Hoog Plus steunt west de ruiten ook volgens *inverted minors* en geeft daarmee minstens 10 punten aan (en ontkent een vierkaart in een hoge kleur). Oost heeft met twee extra troeven en een singleton een schitterende hand en wil minimaal de manche spelen. Hij springt naar een nieuwe kleur, waarmee hij een singleton of renonce in die kleur aangeeft (splinter). West beseft dat zijn ♥V in een SA-contract onvoldoende is en biedt een controle, op weg naar minimaal de manche in ruiten. Oost vraagt de sleutelkaarten en legt daarna aan in 6♦. Soms is het leven eenvoudig.

Inverted minors

Bij *inverted minors* (omgekeerde lage kleuren) is het steunbod op 2-niveau en 3-niveau omgedraaid. Met een hand met 6-9 punten wordt dan op 3-niveau gesteund, terwijl met 10 of meer punten dat op 2-niveau wordt gedaan. Zodra partner dus 10 of meer punten aangeeft, moet openaar nog een keer bieden, want zijn partner kan immers ook een opening hebben, waarna er op zoek gegaan zal worden naar de beste manche of zelfs slem.

Met een minimale, verdeelde hand zal openaar 2SA herbieden en met een minimale onregelmatige hand 3 in zijn openingskleur. Ook hierover is veel te vinden op internet.

Stand:

Albert Jansen – Roel van der Plank: 46
Ben de Groot – Bonno Jongeneel: 32

Met nog drie spellen te gaan nemen de uitdagers ineens flink afstand; een voorsprong van 14 punten is niet makkelijk meer in te halen.

6 Oost geveer | Oost-west kwetsbaar

♠ V B 10 4 2
♥ 10 9 7 6
♦ H 5
♣ 7 2

♠ A 5 3
♥ V B 8 5
♦ B 4 3
♣ A B 4

Waardering:

2♥ = 10

2♠ = 8

3♥ = 6

1SA = 5

3♠ = 4

4♥ = 3

West	Oost
Albert	Roel
-	1♣
1♠	1SA
2♥	3♥
pas	

West	Oost
Ben	Bonno
-	1♣
1♠	2♠

(Standaard Hoog Plus)

West	Oost
West	Oost
-	1♣
1♠	1SA
2♥	

Ondanks dat de uitdagers Check Back Stayman (CBS) spelen en 2♥ dus bedoeld is om in 2♥ of 2♠ te eindigen, verhoogt Roel de hartens. Albert past daarop uiteraard, maar vraagt zich bovendien verbaasd af waarom Roel nog doorbiedt. Ze krijgen er 6 punten voor, terwijl een pas 10 punten zou hebben opgeleverd. ▶

NIEUW!

Op bridgevakantie in Frankrijk

bij B&B L'Atout de France

De B&B is prachtig gelegen nabij de historische stad Loches, aan de onderkant van het Loire-gebied, op 750 km van Utrecht.

- U geniet 's avonds 4x van een culinair diner en 5x van een georganiseerde bridgeavond.
- Bezoek pittoreske stadjes, prachtige kastelen, of doe een wijntour overdag.
- Incl. gratis bridgeclinic door divisiespeler.
- Zeer goede 4- en 5-sterren reviews.

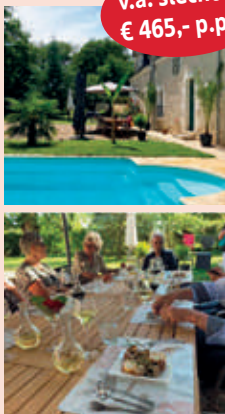
Meer info? Bel/app Els Kroon op
+33 (0) 7 44 99 18 91

www.latoutdefrance.com

8-daags
arrangement
incl. 4x diner

v.a. slechts
€ 465,- p.p.

Nieuwe biddingboxen of alleen de kaartjes nodig?

Alles voor bridge vind je op
Bridgeshop.nl

Bridge- en
Boekenshop
www.bridgeshop.nl

BridgeNL

MAGAZINE VOOR ALLE BRIDGERS

Neem nu een
introdactieabonnement
op BridgeNL en
profiteer het eerste
jaar van 12,5% korting

Ontvang 6x per jaar **BridgeNL** magazine met maar liefst
100 pagina's voor € 37,50 per jaar! www.golazomedia.nl

De kampioenen ontdekken op laag niveau hun schoppenfit, omdat het bieden van een hoge kleur na een 1♣-opening bij hen een vijfkaart belooft. Daardoor verzuipt de hartenfit wel en is de 10 op dit spel onbereikbaar geworden.

In Standaard Hoog Plus biedt west zijn twee kleuren, waarbij hij oost laat kiezen. Spelen in de 4-4-fit is beter dan in de 5-3-fit en dat is de reden waarom oost past op 2♥. Omdat west minder dan een inviterende hand heeft als hij zo biedt, heeft het geen enkele zin om door te bieden met de oosthand.

Stand:

Albert Jansen – Roel van der Plank: 52
Ben de Groot – Bonno Jongeneel: 40

7 Zuid geveer | Allen kwetsbaar

Zuid opent 3♦, preëemptief

Waardering:

6♣ = 10 4♠ = 6 3♠ = 4
5♣ = 8 4♣ = 4

West	Noord	Oost	Zuid
Albert		Roel	
-	-	-	(3♦)
doublet	(pas)	3♥	(pas)
3♠	(pas)	4♣	(pas)
4SA	(pas)	5♦	(pas)
6♣			

West	Noord	Oost	Zuid
Ben		Bonno	
-	-	-	(3♦)
doublet	(pas)	3♥	(pas)
3♠			

(Standaard Hoog Plus)

West	Noord	Oost	Zuid
-	-	-	(3♦)
4♣	(pas)	4♦	(pas)
5♠	(pas)	6♣	(pas)

Albert vindt zijn hand te sterk voor de Wereldconventie (!) en begint met een in mijn ogen onhandig doublet. Hij mag even later in het bieden van geluk spreken dat Roel zijn klaverenkleur in beeld weet te brengen. Zij scoren alsnog de volle 10.

Bij de kampioenen zit het ontbreken van een afspraak om een tweekleurenspeel aan te geven hen opnieuw in de weg. Als je de Wereldconventie of iets wat daarop lijkt niet speelt, dan kun je vervelend in de problemen komen. Ben geeft ook een informatiedoublet met een renonce in de ongeboden hartenkleur. Dat oost daarna juist deze kleur biedt, hoewel zijn klaveren langer zijn, is dan ook niet vreemd. Als west vervolgens zijn schoppenkleur biedt, vermoedt oost dat er sprake is van een misfit en gooit de handdoek in de ring. Zo wordt niet alleen slem, maar zelfs ook de manche gemist. Toch nog 4 punten voor de moeite, omdat het een moeilijk spel is om te bieden.

In Standaard Hoog Plus wordt de Wereldconventie wél toegepast. West belooft klaveren en een hoge kleur met zijn 4♣-bod. De Wereldconventie is mancheforcing. Oost vraagt naar de hoge kleur met 4♦ en west geeft met 5♠ aan dat hij slem wil spelen in klaveren of schoppen (met minder zou hij 4♠ geboden hebben). Oost begrijpt de boodschap en biedt slem.

Stand:

Albert Jansen – Roel van der Plank: 62
Ben de Groot – Bonno Jongeneel: 44

Met een voorsprong van 18 punten is het laatste spel eigenlijk overbodig voor de wedstrijd.

8 West geveer | Niemand kwetsbaar

♠ A 4 2
♥ H V B 3
♦ H V 2
♣ 10 9 8

♠ H V 8 6 5
♥ A 10 9 4
♦ A 3
♣ B 3

Waardering:

4♥ = 10 2♥/3♥ = 5
4♠ = 9 2♠/3♠ = 4
3SA = 7 1SA/2SA = 3

West	Oost
Albert	Roel
1SA	2♣
2♥	4♥

West	Oost
Ben	Bonno
1SA	2♥
2♠	3♥
4♥	

Zowel de uitdagers als de kampioenen weten op het laatste spel een 10 te scoren, ondanks dat het eindcontract bij de kampioenen niet in de hand van de SA-openaar zit.

In Standaard Hoog Plus wordt geboden zoals door de uitdagers.

Eindstand:

Albert Jansen – Roel van der Plank: 72
Ben de Groot – Bonno Jongeneel: 54

De kampioenen hadden een *offday*. Een kogelronde nul valt heel moeilijk goed te maken en dat was in deze editie van de Club Battle niet anders. Ze verlaten na hun mooie overwinning tijdens de vorige editie de biedarena en houden er een halfjaarabonnement op bridgemagazine *IMP* aan over. Want: "Wie van bridge houdt, leest de *IMP*."

De nieuwe kampioenen zijn Albert Jansen en Roel van der Plank met een fraaie score van 72 punten. Hen zien we in de volgende Club Battle terug.

Wil je ook eens meedoen aan de Club Battle, maar weet je niet precies hoe het werkt? Op de volgende pagina vind je een uitgebreide uitleg van het spelconcept.

Marcel Winkel

Marcel Winkel (1965) speelt vanaf zijn negentiende bridge en is daarnaast bridgedocent en -schrijver. Er verschenen vier boeken van zijn hand, het vijfde is in de maak. In 2008 won Marcel met B.C. Star de landstitel bij de viertallen en werd hij verrassend tweede bij de Champions Trophy. Samen met Huub van der Wouden nam hij in 2024 bridge-magazine *IMP* over.

Wat is de Club Battle?

De Club Battle is een oefenvorm waarbij je eerst zelf gaat bieden op een set van acht vooraf geselecteerde handen. Pas daarna vergelijk je jouw keuzes met wat twee deelnemende paren hebben geboden én lees je het commentaar van Marcel Winkel.

Stap voor stap: zo speel je 'm

1. **Pak de acht handen** die je samen met jouw partner gaat bieden. Spreek van tevoren af wie de westhanden bekijkt en wie de oosthanden.
 - Deze staan doorgaans op pagina 10 en 13 in *BridgeNL*.
2. **Bied de handen zelf** alsof je aan tafel zit.
 - Noteer per spel de bieding. Je zit samen met jouw partner oost-west. Per spel wordt aangegeven wie de deler is en wat de kwetsbaarheid is. Als noord-zuid meebieden, dan wordt dat gemeld.
3. **Vergelijk daarna pas** met het Club Battle-artikel.
 - Je ziet daar twee paren die dezelfde set handen bieden die jullie zojuist geboden hebben.
 - Ook lees je er het **commentaar van Marcel Winkel** (waarom iets goed is, wat alternatieven zijn, voor welke valkuilen je moet oppassen, welke afspraken je kunt maken, et cetera).

Hoe werkt de scoring?

De score is opgezet alsof het een parenwedstrijd is:

- Per spel kun je maximaal 10 punten verdienen.
- Met acht spellen is dat maximaal 80 punten.

Praktisch betekent dit: jouw gekozen eindcontract wordt beoordeeld alsof het 'vergeleken wordt met het veld'.

- Beste (meest scorende) uitkomst/contract ► dicht bij 10 punten.
- Minder goede keuze ► lager.
- Bij gelijke of vergelijkbare keuzes deel je in dezelfde scorecategorie (net als bij paren: 'veel mensen hetzelfde' scoort gemiddeld).

Waarom is dit zo'n goede oefening?

- Je traint **bieden met jouw partner**: eerst zelf bieden, pas daarna het artikel lezen.
- Je leert van **twee echte biedlijnen** (verschillende afspraken/stijlen mogelijk).
- Marcel Winkel legt uit **wat het plan is**, wat 'standaard' is en wanneer je daarvan afwijkt. Hij geeft tips die je kunt gebruiken/toepassen in het systeem.
- Je kunt **nieuwe, praktische biedafspraken** in je systeem opnemen. Deze worden tijdens de Club Battle ook uitgelegd.

Tip: maak er een clubactiviteit van!

Een aantal clubs ontvangt de oost-westhanden en de waardering per spel ongeveer zes weken voordat *BridgeNL* verschijnt. Deze clubs maken er bijvoorbeeld een competitie van met hun paren, maar hier kun je zelf een invulling aan geven.

Wil je dit ook als club? Stuur dan een e-mail naar: **clubbattle@sportsmedia.nl**

BridgeNL

PUZZELBOEK **Editie 1**

- ◀ 148 pagina's puzzelplezier
- ◀ Meer dan 50 bridgepuzzels en cryptogrammen
- ◀ Voor beginnende en gevorderde bridgers

Maak jezelf of een ander blij met de **1e editie** van het *BridgeNL Puzzelboek*.

Ga naar www.golazomedia.nl en bestel het boek vandaag nog.

EEN PRACHTIG CADEAU VOOR IEDEREEN
DIE VAN BRIDGEN EN PUZZELLEN HOUDT

Een uitgave van
GOLAZO
MEDIA

Evenementen uitgelicht

VIOLENBRIDGETOER
| 21-03-2026 | HEERDE

Een bak violen én een leuke dag

Wat in 2022 begon als een experiment, is uitgegroeid tot een niet meer weg te denken evenement in Heerde. In het Gelderse dorp houdt B.C. Heerde op zaterdag 21 maart voor de vijfde keer de Violenbridgetoer. Het belooft een bijzondere editie te worden, weet Rein de Jong namens de organisatie.

Niet alleen viert de Violenbridgetoer zijn eerste lustrum, ook Heerde heeft iets te vieren. De gemeente bestaat namelijk 850 jaar. Daar wil de Violenbridgetoer aandacht aan besteden: alle deelnemers krijgen een extra gebakje bij de koffie met daarop 'Heerde 850' en accordeonspeler Jan van Leeuwen komt spelen. Daarnaast krijgen alle deelnemers na afloop zoals elk jaar een bak violen mee naar huis.

Aandenken

"Toen we de drive in 2022 voor het eerst organiseerden, wilden we alle deelnemers een aandenken geven. Omdat we de drive eind maart hielden, moesten we aan violen denken. Die zijn dan op hun mooist", zegt Rein. "Sindsdien hebben we de drive altijd op de laatste of een-na-laatste zaterdag van maart georganiseerd en zijn de violen ook behouden."

Voor de nummers 1, 2 en 3 is er ook nog een extra prijs. Maar Rein benadrukt dat vooral de gezelligheid en het plezier vooropstaan tijdens de drive. "We willen de deelnemers een leuke dag bezorgen", zegt hij. "Daarbij zijn de prijzen en de uitslag iets minder belangrijk."

De Violenbridgetoer groeide de afgelopen jaren gestaag. De eerste editie namen 96 paren deel en vorig jaar deden er 126 paren mee. Dit keer mikt de organisatie op 140 paren, die gedurende de dag zes horecagelegenheden bezoeken om te bridgen. De horecazaken bevinden zich allemaal op loopafstand van elkaar. Rein: "De mensen die slecht ter been zijn, kunnen met de auto. Houders van een gehandicaptenparkeerkaart krijgen een verkorte looproute."

Samenwerking

De Violenbridgetoer wordt afgesloten in de multifunctionele accommodatie De Heerd, waar ruimte is voor alle deelnemers. Volgens Rein is het goed voor het dorp dat er elk jaar een kroegendrive is. "Er doen veel spelers van buiten het dorp mee. Ze vinden het allemaal hartstikke gezellig, gaan na afloop ergens wat eten of komen soms nog een andere keer terug. Het ondersteunt de naamsbekendheid van het dorp."

Zelf heeft B.C. Heerde een samenwerkingsverband met collega-clubs uit Hattem en Wezep. Daar profiteert de club ook tijdens de Violenbridgetoer van. "We lenen elkaars koffers met spellen, zetten – als het nodig is – elkaars mensen in en gebruiken elkaars Bridgemates. We werken dit jaar voor de tweede keer met Bridgemates 2."

Rein kijkt al een tijdje uit naar de lustrumeditie van de Violenbridgetoer en wijst als laatste nog op de fraaie poster, waarop het toernooi wordt aangekondigd. "Gemaakt door Ellia van der Togt, één van onze leden. Zij kan heel goed schilderen. We noemen haar ook wel onze huis-kunstenares."

Wil je deelnemen aan de Violenbridgetoer? Dat kan.
Meld je aan via: <https://www.bridge.nl/event/232967/>

Datum: 21 maart 2026 (10.00-17.00 uur)
Inschrijven: per paar
Kosten inschrijving: € 70,- euro per inschrijving, inclusief lunch (€ 2,50 toeslag niet-NBB-lid)

GADGETS & GIMMICKS

Hebbedingen voor de moderne bridger

Leer bridgen met Start met bridge deel 1-pakket

Wil jij op een laagdrempelige en leuke manier leren bridgen? Dat kan met ons *Start met bridge deel 1-pakket*. De auteurs nemen je stapsgewijs mee: van het spelen tot het bieden.

In dit pakket vind je een theorieboek, een werkboek, een handige spiekbrieven en een systeemkaart om je vaardigheden snel te ontwikkelen. Kort gezegd: alles wat je nodig hebt om te beginnen met bridge. Waar wacht je nog op?

Start met bridge deel 1-pakket

Prijs: € 28,95

Te bestellen via: <https://tinyurl.com/d8c8p568>

Stel je eigen bridgebundel samen

Met deze themareeks bundel heb je de keuze uit meer dan dertig boekjes. Kies uit de verschillende thema's en breng jouw bridgespel naar een hoger niveau. Of het nu gaat over het afspelen, kleuren lezen, tegenspe- len, de tegenpartij, bieden of passen, of speelfiguren. Stel zelf je bundel samen en ontvang drie verschillende boekjes.

Je eigen bridgebundel

Prijs: € 24,00

Te bestellen via: <https://tinyurl.com/mtssjbak>

Voor op de computer of laptop: Jack 6.0-download-code

Bridge jij graag thuis op de computer of laptop? Doe dat dan met Jack 6.0: met afstand het sterkste bridgeprogramma met de meeste mogelijkheden. Met Jack 6.0 kun je je eigen systemen spelen, spelen in verschillende wedstrijdvormen, spelen in een netwerk of zelfs een eigen competitie opzetten. Jack voorziet in meer dan tachtig conventies en verschillende systeemkaarten. Topbridgers beschouwen Jack als de ideale trainingspartner.

Let op:

- alleen geschikt voor Windows;
- je kan de licentie op drie verschillende computers installeren;
- je licentie is persoonlijk en bedoeld voor eigen gebruik;
- na je bestelling ontvang je per e-mail een downloadlink met de installatiecode;
- levertijd: 1 tot 3 werkdagen.

Jack 6.0-downloadcode

Prijs: € 89,00

Te bestellen via: <https://tinyurl.com/3nad6hf3>

Voor handige, interessante én leuke bridgeproducten ga je naar de Bridge- en Boekenshop van de Nederlandse Bridge Bond: www.bridgeshop.nl

Het BridgeNL Puzzelboek, editie 1

Daag jezelf of een ander uit met het *BridgeNL Puzzelboek*. Het boek bevat meer dan vijftig bridgepuzzels en cryptogrammen. Het is een *must-have* voor elke bridgeliefhebber, geschikt van beginnende tot gevorderde spelers. Met 1-, 2- en 3-sterren bridgepuzzels van bekende auteurs als Saskia Hermans, Marcel Winkel en Peter Ijsselmuiden en breinkrakers van de hand van Machiel Pomp. Ook leuk als cadeau voor iedereen die van bridgen en puzzelen houdt!

BridgeNL Puzzelboek, editie 1

Prijs: € 19,99

Te bestellen via: <https://tinyurl.com/45hrzp6v>

Steun het NK Scholenbridge 2026 en investeer in jong talent en denkplezier

Het NK Scholenbridge vindt op 15 april 2026 voor de tweede keer plaats. In 2025 deden 26 teams mee en nu hebben zich al meer dan 40 teams aangemeld – een geweldige prestatie. Dat is mede te danken aan de vele vrijwilligers die bij het NK Scholenbridge betrokken zijn. Zij geven niet alleen bridgelessen op scholen, maar komen ook op 15 april in het Nationaal Denksport Centrum Den Hommel in Utrecht helpen om er voor de leerlingen van basis- en middelbare scholen een geweldige dag van te maken.

Het NK Scholenbridge 2026 brengt scholieren uit heel Nederland samen om te ontdekken hoe leuk, slim en sociaal bridge is. De scholieren leren samenwerken, strategisch denken en vertrouwen op elkaar.

Steun het NK Scholenbridge

Om het toernooi toegankelijk te houden voor alle scholen, hebben we jouw steun nodig. Jouw bijdrage gaat naar de organisatie en zorgt ervoor dat de scholen geen kosten hebben bij het NK Scholenbridge.

Steun het NK Scholenbridge 2026 en investeer in jong talent en denkplezier. Kijk op **www.bridge.nl/scholen-bridge** voor alle informatie over het NK Scholenbridge 2026 en kijk hoe jij kunt bijdragen.

Meer weten? Kijk voor meer en uitgebreide informatie op **www.bridge.nl/scholenbridge**

**Elke
donatie
telt**

FOTOS: KLAAS JAN VAN DER WEIJ

Geniet van een onbezorgd arrangement!

Waar u een brigearrangement voor uw bridgeclub kunt organiseren.

Bent u op zoek naar een geweldige locatie waar u het brigearrangement van uw bridgeclub kunt organiseren? Dan bent u bij ons aan het juiste adres. Wij gaan graag voor u aan de slag om u te voorzien van een onbezorgd arrangement. Doordat onze hotels gevestigd zijn door het hele land en beschikken over verschillende faciliteiten is er altijd een hotel te vinden dat voldoet aan uw wensen.

FLETCHER BRIDGE

UW VOORDELEN BIJ FLETCHER BRIDGE

- ✓ 3- of 4-daagse arrangementen mogelijk
- ✓ Bridgeclub arrangementen al boekbaar vanaf 16 personen
- ✓ Altijd ontvangst met feestelijk welkomstdrankje
- ✓ Altijd heerlijke, uitgebreide ontbijtbuffetten
- ✓ Onze Chefs verzorgen heerlijke diners voor uw leden
- ✓ Goede bridgezalen met voldoende licht
- ✓ Koffie of thee aan het begin van elke bridgedrive
- ✓ Einde van elke bridgedrive een bittergarnituur
- ✓ Ruim 115 uniek gelegen 3- en 4-sterren hotels in een inspirerende omgeving
- ✓ Persoonlijke service
- ✓ Uitstekende parkeergelegenheid (bijna altijd gratis)
- ✓ Hoogwaardige gastronomie
- ✓ Gratis draadloos internet
- ✓ Eén contact persoon voor ruim 115 hotels
- ✓ Fletcher Bridge kan indien gewenst ook wedstrijdleiders met bridgemateriaal inzetten

Geïnteresseerd in een bridgeclubarrangement bij Fletcher?

VRAAG NU UW VRIJBLIJVENDE OFFERTE AAN! 0347 - 329 092
BRIDGE@FLETCHER.NL | WWW.FLETCHER.NL/BRIDGE

Blijf veilig fietsen, ook als zekerheid belangrijker wordt

EEN E-BIKE DIE VERTROUWEN GEEFT

Fietsen is vrijheid. Maar voor veel mensen voelt het *op- en afstappen, stilstaan* bij een *kruispunt* of *manoeuvreren* in het verkeer niet meer zo vanzelfsprekend als vroeger. Juist op die momenten ontstaan de meeste -bijna- valpartijen. Wie graag wil blijven fietsen, maar dan *zonder spanning*, heeft vooral behoefte aan *stabiliteit en controle*.

De *Sketch Nestor e-bike* is ontworpen voor mensen die comfortabel en met een zeker gevoel willen blijven fietsen. Dankzij het doordachte ontwerp stapt u gemakkelijk op en af en staat u bij *stoppen stabiel* met *beide voeten aan de grond*.

ANWB
Best getest

interview met
EBike expert,
scan mij

WAAROM DE SKETCH NESTOR ZO PRETTIG FIETST

- ✓ **Extra lage instap**
Op- en afstappen gaat moeiteloos. Dat geeft vertrouwen, elke rit opnieuw.
- ✓ **Beide voeten aan de grond**
Stabiel bij stoppen of wachten, dat voelt veilig vooral in het verkeer.
- ✓ **Middenmotor**
Natuurlijke en rustige ondersteuning, ook bij tegenwind of langere dagtochten.
- ✓ **Lichtgewicht ontwerp**
Slechts **19 kg**, makkelijk te hanteren, gemakkelijk neerzetten, meer controle bij o.a. op- en afstappen.
- ✓ **ANWB Best Getest**
Onafhankelijk beoordeeld op veiligheid en comfort door de ANWB.